

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

**УРОКИ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ
«МИСТЕЦТВО»
3 КЛАС**

*Навчально-методичний комплекс для вчителів інтегрованого
курсу «Мистецтво»*

(За новою програмою)

Черкаси - 2021

Рекомендовано до друку Вченою радою КНЗ «ЧОППОП ЧОР».

Протокол № 3 від 25.05.2021 року

Авторський колектив:

Гловацький Сергій Віталійович, методист предметів мистецької освітньої галузі комунального навчального закладу «Черкаський обласний інституту післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»; **Бабич Марина Олександрівна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі Золотоніської спеціалізованої школи № 1 Золотоніської міської ради; **Борщ Людмила Іванівна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі Городищенської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3 Городищенської районної ради; **Беляєва Світлана Вікторівна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі Лисянської загальноосвітньої школи I-III ступенів №2 Лисянської районної ради; **Войцях Світлана Анатоліївна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі гімназії Чорнобаївської районної ради; **Зайчук Аліна Олексіївна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі Черкаської спеціалізованої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 33 ім. В. Симоненка; **Зирянов Олександр Володимирович**, учитель предметів мистецької освітньої галузі Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Черкаської міської ради; **Коломієць Інна Ігорівна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі Жашківського закладу загальної середньої освіти I-III ст. №3 ім.І.М.Ляшенка Жашківської міської ради; **Маріненко Оксана Юріївна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 24 Черкаської міської ради; **Мамієнко Ольга Михайлівна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 – гімназія» Тальнівської міської ради; **Мозгова Лариса Володимирівна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі «Мистецтво» комунального закладу «Кам'янський ліцей №1 Кам'янської міської ради»;

Позднякова Наталія Вікторівна, вчитель предметів мистецької освітньої галузі комунального закладу «Смілянська спеціалізована мистецька школа-інтернат» Черкаської обласної ради; **Потравка Лідія Іванівна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі Погребської загальноосвітньої школи I-III ступенів Драбівської районної ради; **Сидоренко Наталя Василівна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 32 Черкаської міської ради; **Славінська Таміла Іванівна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі Паланської загальноосвітньої школи I – III ступенів Паланської сільської ради Уманського району; **Теслюк Ольга Василівна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі Кочубіївської загальноосвітньої школи I-II ступенів Уманської районної ради; **Чеша Алла Олексіївна**, вчитель предметів мистецької освітньої галузі Золотоніської загальноосвітньої школи I-III ступенів №5 Золотоніської міської ради; **Шляхтова Тамара Василівна**, учитель предметів мистецької освітньої галузі Смілянської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 11 Смілянської міської ради; **Яковенко Лариса Віталіївна**, учитель предметів мистецької освітньої галузі Червонослобідської загальноосвітньої школи I-III ступенів Черкаської районної ради

Рецензенти:

Ющенко Л.О., доцент кафедри професійного розвитку педагогів, кандидат філологічних наук;

Колесник А.Ю., директор дитячої музичної школи № 3 Черкаської міської ради.

До посібника додаються:

- *фонохрестоматія до уроків (Музичні твори для сприймання (слухання) та виконання (пісні + -));*
- *слайд-презентації та відео матеріал до уроків;*

ЗМІСТ

Зміст.....	4
Гловацький С.В. Передмова.....	5
Гловацький С.В. Викладання мистецьких дисциплін в початковій школі. Викладання мистецтва в 3 класі.....	6
Орієнтовне календарно-тематичне планування уроків інтегрованого курсу «Мистецтво», 3 клас.....	9
I СЕМЕСТР. «МИСТЕЦЬКІ МАНДРИ ЛІРИЧНИХ ПЕРСОНАЖІВ І ЛЕГЕНДАРНИХ ГЕРОЇВ»	
Зирянов О. В., Лясолька і Барвик у Країні Мистецтв.....	20
Маріненко О. Ю., Портретна галерея. Інтонація.....	23
Мамієнко О. М., Ліричні персонажі. Музична форма.....	26
Бабич М.О., Людина і природа єдині.....	28
Борщ Л.І., Людина і природа – єдині (продовження).....	30
Сидоренко Н. В., Дружба та братство – найбільше багатство.....	32
Лясківська Л.М., Дружба та братство – найбільше багатство.....	35
Славінська Т. І., Дружба та братство – найбільше багатство.....	39
Яковенко Л. В., Героїзм в мистецтві.....	43
Войцях С. А., Музика героїчного характеру.....	45
Зайчук А.О., Богатирі в мультиплікації.....	47
Потравка Л. І., Козацькому роду нема переводу.....	50
Борщ Л.І., Козацькому роду нема переводу.....	53
Позднякова Н. В., Наша слава, краса і велич.....	55
Позднякова Н. В., Новорічний калейдоскоп. Зимові свята у творах мистецтва.....	57
Чеша А.О., Новорічний калейдоскоп(продовження).....	61
Коломієць І.І., Новорічний калейдоскоп(продовження).....	63
II СЕМЕСТР. « ФАНАСТИЧНІ ТА КОМІЧНІ ПЕРСОНАЖІ В МИСТЕЦТВІ»	
Шляхтова Т. В., Мандрівка у світ фантастики.....	65
Шляхтова Т. В., Мандрівка у світ фантастики(продовження).....	67
Борщ Л.І., Мандрівка у світ фантастики (продовження).....	68
Яковенко Л.В., Чарівні дива.....	70
Мозгова Л.В., Чарівні дива.....	72
Яковенко Л.В., Фантазії і дива.....	75
Зирянов О. В., У світі реального та уявного.....	77
Зирянов О. В., У світі реального та уявного (продовження).....	79
Зайчук А.О., Картинки з виставки.....	81
Зайчук А.О., Картинки з виставки (продовження).....	84
Сидоренко Н. В., Фантастичні пригоди у країні див.....	87
Сидоренко Н. В., Політ фантазій.....	91
Беляєва С. В., Гумор у мистецтві.....	94
Позднякова Н. В., Гумор у мистецтві (продовження).....	96
Теслюк О.В., Ляльки-іграшки в житті та мистецтві.....	99
Теслюк О.В., Ляльки-іграшки в житті та мистецтві (продовження).....	101
Бабич М.О., Мистецька подорож до Європи.....	103
Бабич М.О., Мистецька подорож до Європи (продовження).....	106

ПЕРЕДМОВА

Реформування освіти в Україні є частиною процесів оновлення освітніх систем, що відбуваються останні роки як рушії суспільного добробуту та прогресу. Реформування мистецької освітньої галузі здійснюється на основі нових освітніх стандартів, оновлення та перегляду навчальних програм, оновлення змісту навчально-дидактичних матеріалів, підручників, застосування комплексу новітніх технологій, форм і методів навчання. Освітні реформи в мистецькій освітній галузі покликані розвивати художньо-образне, асоціативне мислення здобувачів освіти у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва.

Серед предметів, що вивчаються в загальноосвітній школі, предмети художньо-естетичного циклу мають виховний і розвивальний потенціал та впливають на свідомість і підсвідомість особистості, на інтелектуальну та емоційну сфери, на моральне і фізичне здоров'я людини.

Зміст навчання за предметами освітньої галузі «Мистецтво» в закладах загальної середньої освіти спрямований на розвиток емоційно-чуттєвої сфери учнів, формування їх художньо-образного, асоціативного, критичного мислення; створення сприятливих умов для продукування креативних ідей, реалізацію власних творчих потреб у художній діяльності та пізнанні, засвоєння образного змісту творів мистецтва, що відкриває широкі можливості ефективного впливу на формування патріотизму, моралі та інших загальнолюдських цінностей в школярів.

Згідно плану освітніх реформ, новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві. В новому навчальному році продовжується упровадження нового змісту освіти в початковій школі, який передбачає формування в школярів 1-4 класів загальнокультурних і морально-етичних цінностей, ключових і предметних компетентностей, необхідних життєвих і соціальних навичок, що забезпечують її готовність до продовження навчання в основній школі, життя у демократичному суспільстві. Культурна компетентність як стрижнева для мистецької освітньої галузі є інтегральною стосовно інших ключових компетентностей.

С.В. Гловацький,
методист предметів
освітньої галузі «Мистецтво»
комунального навчального закладу
«Черкаський обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних працівників
Черкаської обласної ради»

Викладання мистецьких дисциплін в початковій школі

Зміст мистецької освітньої галузі в початковій школі може реалізовуватися як через інтегрований курс «Мистецтво», так і через окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво і музичне мистецтво. Вибір здійснюється з урахуванням фахової підготовки кадрового складу педагогічних працівників школи та погоджується педагогічною радою. За умови обрання закладом загальної середньої освіти окремого викладання через окремі предмети, у навчальному плані зазначаються окремі навчальні предмети: «Мистецтво: образотворче мистецтво», «Мистецтво: музичне мистецтво», – на які відводиться по 1 годині на тиждень..

Основні завдання мистецької освітньої галузі початкової школи визначені в нормативних документах: Державному стандарті початкової освіти (2018 р.); типових освітніх програмах для закладів загальної середньої освіти для учнів 1-2 та 3-4 класів (розроблені під керівництвом О. Я. Савченко та Р. Б. Шияна).

Необхідною умовою реалізації завдань мистецької освітньої галузі є дотримання **інтегративного підходу** у навчанні, який може розглядатися у декількох значеннях: (у вузькому) через узгодження програмового змісту в межах галузі між різними навчальними предметами (за умови автономного викладання «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво»); (у широкому) через узгодження предметів мистецької освітньої галузі із змістом інших освітніх галузей (наприклад, сприймання музичного твору, мультфільму тощо на заняттях з вивчення мови), за умови дидактичної доцільності і коректності використання того чи іншого матеріалу.

Особливу увагу в початковій школі слід звернути на реалізацію **компетентнісного підходу**, що зумовлює рельєфне визначення компетентностей, які формуються засобами мистецтва. Важливим є формування ключових компетентностей має відбуватися системно і природньо упродовж усього періоду навчання. Вчителі мистецьких дисциплін мають застосовувати свій методичний інструментарій тільки у **контексті реалізації завдань мистецької освітньої галузі**, тільки через відповідні мистецькі трактування і приклади.

Провідними видами діяльності відповідно до змістових ліній програми є:

- художньо-творча діяльність,
- пізнання мистецтва

- та комунікація через мистецтво, у процесі яких відбувається формування і розвиток **предметних мистецьких компетентностей** – музичних, образотворчих тощо.

Пріоритетними напрямками розвитку мистецької освіти початкової школи в новому навчальному році повинні стати:

- розвиток творчості (креативності) та емоційного інтелекту як якостей особистості, які стануть необхідними упродовж життя та активно розвиватися в процесі різних видів мистецької діяльності – спів, малювання, гра на дитячих музичних інструментах, імпровізація, інсценізація, активне сприймання творів мистецтва для розуміння їх впливу на людину;

- розвиток мистецьких умінь, які б ефективно сприяли розвитку дитячої творчості, творчому та особистісному самовираженню, активному (діяльнісному) збагаченню емоційного досвіду;

- формування виконавських умінь та навичок, які є характерними для кожного окремого виду художньої діяльності як-от: опанування графічних, живописних,

декоративних технік, знайомство з правилами композиції, кольорознавства, ліплення тощо (з образотворчого мистецтва);

- *формування вокальних та хорових навичок* (з музичного мистецтва);

- *набуття елементарних акторських та хореографічних умінь* під час театралізацій, інсценізацій, рольових ігор, рухів під музику;

- *формування поліхудожніх умінь та якостей* (здатність до порівняння мови різних видів мистецтва, відтворення різних явищ через музичні інтонації, малюнок, рух, жест, «оживлення» творів образотворчого мистецтва, візуалізація музики тощо).

Вчителі мистецьких дисциплін початкової школи мають право, орієнтуючись на її вимоги і орієнтовний зміст, **самостійно визначати тематику навчання, обсяг годин на вивчення окремої теми**, поурочний розподіл опанування кожної теми тощо. Найголовнішим є творче ставлення вчителя до змісту і технологій навчання, добору навчального художнього матеріалу: кожен учитель має можливість обирати мистецькі твори для сприймання та виконання учнями, орієнтуючись на критерій їх високої художньої якості, тематику, цікавість для учнів і відповідність їх віку. Вищезначене відображається у календарно-тематичному плані педагога на навчальний рік, відповідно до якого він (вона) здійснює навчання здобувачів освіти.

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є **індивідуальною справою вчителя**. Встановлення універсальних у межах закладу загальної середньої освіти міста, району чи області стандартів таких документів є неприпустимим.

Автономія вчителя має бути забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проектів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання. Вчитель має право на вільний вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку педагогічних працівників.

Згідно з додатком до наказу МОН України від 19.08.2016 №1009 "Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи" наголошено, що оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється **вербально**:

у 1 класі з усіх предметів інваріантної складової. За рішенням педагогічної ради навчального закладу може надаватися **словесна характеристика знань, умінь і навичок** учнів 2 класу;

у 2-4 класах з предметів інваріантної складової: «Інформатика», «**Музичне мистецтво**», «**Образотворче мистецтво**», **інтегрованого курсу «Мистецтво**», «Основи здоров'я», «Фізична культура», «Я у світі» та «Трудове навчання».

Система оцінювання результатів навчання в мистецькій освітній галузі ґрунтується на позитивному ставленні до кожного учня (учениці). Оцінюється не рівень недоліків і прорахунків, а рівень прогресу особистісних досягнень, тому критерієм перевірки та оцінювання результатів мистецької освіти є динаміка особистісного розвитку учня (учениці). Безперечно, певну роль у мистецькій сфері відіграють спеціальні художні здібності (музичний слух, вокальні дані, відчуття ритму, кольору, пропорцій, симультанне образне сприймання тощо), які можуть впливати на освітні результати учнів. Для створення об'єктивності системи оцінювання, перевірка має інтегрувати з одного боку досягнення учнів у різних видах діяльності відповідно до показників успішності, визначених освітньою програмою («Очікувані результати навчання здобувачів освіти»), з іншого – їх ставлення до мистецької діяльності, активність та ініціативність, що дасть можливість ефективніше відслідкувати особистісний зріст учня (учениці), оцінити його (її) роботу в освітній

діяльності і саморозвитку. Додатковими засобами стимулювання пізнавальної активності учнів є самооцінка та оцінювання результатів спільної діяльності за попередньо визначеними критеріями.

В новому 2020-2021 навчальному році необхідно звернути увагу на опанування нового змісту мистецької освіти в 3 класах.

Викладання мистецтва в 3 класі

Вивчення предметів мистецького циклу в 3 класі початкової школі базується на основі Державного стандарту початкової школи та двох типових програм «Мистецтво» 3-4 класи (колективу авторів під керівництвом Р.Шияна та колективу авторів під керівництвом О.Савченко).

Мистецька освітня галузь в 3 класі може реалізуватися через інтегрований курс або предмети вивчення за окремими видами мистецтва: наприклад, музичне мистецтво, образотворче мистецтво тощо за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Опанування учнями мистецтва у початковій школі та організація освітнього процесу в 3 класі повинно ґрунтуватися на поєднанні діяльнісного підходу та інтегровано-предметній основі з переважанням ігрових методів навчання.

Реалізація поставленої мети навчання мистецтву в 3 класах здійснюється за **змістовими лініями**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Вчитель мистецтва 3 класі повинен звернути увагу на основні види освітньої діяльності в процесі вивчення **музичної складової** інтегрованого курсу як: **художньо-творча діяльність** (спів вокальних вправ, дитячих пісень, гра на музичних інструментах, імпровізації голосом, пластикою, на музичних інструментах, інсценізація пісень, створення театралізованих образів, знайомство з нотною грамотою тощо); **сприймання та інтерпретація творів мистецтва** (сприймання творів різних видів мистецтва, обговорення вражень, емоцій, які вони викликали, добір із запропонованих слів-характеристик, що співзвучні особистим емоціям та враженням, визначення засобів виразності твору тощо); **комунікація через мистецтво** (виховні ситуації, презентація та характеристика власних творчих досягнень, проведення шкільних мистецьких заходів та упровадження правил творчої співпраці, взаємодії, комунікації). Педагог повинен звернути увагу на набуття практичних навичок в учнів щодо *визначення* темпу, регістру, динаміку, тембру, вміння характеризувати мелодію, *порівнювати* музичні та візуальні образи, твори мистецтва та явища довкілля.

В процесі реалізації змісту мистецької освіти **образотворчої складової** інтегрованого курсу, вчитель мистецтва 3 класі повинен звернути увагу на особливості реалізації видів освітньої мистецької діяльності як: **художньо-творча діяльність** (малювання графічними матеріалами, фарбами, вирізування, конструювання з паперу, робота з природними матеріалами, оздоблювальних елементів, різних видів декоративно-прикладного мистецтва (народна іграшка, розпис, витинанка, писанка, ліплення з пластичних матеріалів різними прийомами і способами); **сприймання та інтерпретація творів мистецтва** (сприймання творів різних видів образотворчого мистецтва, обговорення вражень, емоцій, визначення засобів виразності твору, *визначення* колориту творів мистецтва та учнівських робіт); **комунікація через мистецтво** (презентація та характеристика власних творчих досягнень, колективне виконання творчого задуму щодо оформлення класної кімнати, створення колективних художніх композицій, флеш-моби тощо).

Вчитель мистецтва тематику та зміст освіти буде відповідно до обраного підручника. Мистецьких матеріал, який відповідає вимогам до мистецького розвитку школярів 3 класу повинен сприяти всебічному художньо-естетичному розвитку

особистості дитини, освоєнню нею культурних цінностей, творчому самовираженню другокласників у різних видах мистецької діяльності, формуванню ключових, мистецьких предметних і міжпредметних компетентностей.

Відповідно до вікових психологічних особливостей дітей, які навчаються в 3 класах перевага віддається ігровим формам навчання. На уроках мистецтва вчителю слід будувати систему завдань для ігрової творчої діяльності, яка буде спонукати учнів до діалогу, висловлювання власних міркувань, обміну думками та враженнями, моделювання життєвих ситуацій, пошуку способів виконання мистецьких завдань, спрямованих на розвиток творчих здібностей та критичного мислення, формування ціннісного ставлення до світу.

Для усвідомлення дітьми цінності мистецьких творів і здійснення класифікації художньої інформації, формування елементарних навичок творчої співпраці з однокласниками школярам потрібно подавати алгоритми виконання творчих завдань, доповнювати уроки відео-мандрівками та переглядами майстер-класів, які допомагають здійснювати художньо-творчу діяльність школярів.

Особливу увагу слід звертати на сприймання мистецьких творів. Для усвідомлення дітьми змісту мистецьких творів і формування навичок їх аналізу та інтерпретації особливу увагу вчителю слід приділяти до складання пам'яток для здійснення аналізу мистецьких творів, використання в процесі сприймання навчального відео.

Теоретичні знання з тематику року учні отримують в процесі знайомства із творчістю композиторів, видатних художників, скульпторів, народних майстрів тощо. В процесі художньо-творчої діяльності школярі поступово набувають практичних навичок здійснювати елементарне музикування, імпровізацію, виконувати рухи під музику, працювати в різних живописних та графічних техніках, створювати фігурки з пластиліну, виконувати пластилінові аплікації, працювати з папером, знаходити власні композиційні рішення, втілювати творчі задуми в сюжетні композиції, працювати над створенням творів декоративного мистецтва (розпису, писанкарства, витинанки, декорування тощо).

На уроках узагальнення знань педагогу необхідно подавати творчі завдання на систематизацію й узагальнення знань, умінь і навичок, здійснення рефлексії.

На уроках мистецтва доцільно використовувати ігрову творчу діяльність в групах, командах та поєднувати їх з індивідуальною творчою роботою школярів. Для досягнення мети навчання вчитель має використовувати поєднання педагогічних, ігрових, інформаційних, інтеграційних, мистецьких технології навчання та творчих, активних методів навчання.

Педагог повинен звертати увагу на навчально-методичне, дидактичне забезпечення освітнього процесу, дбати про забезпечення аудіо-візуального супроводу, експериментувати та поєднувати всі види творчої мистецької діяльності з роботою з навчальними, електронними підручниками, альбомами, робочими зошитами, електронними засобами навчання тощо.

На допомогу вчителю мистецтва знадобляться конспекти уроків мистецтва до підручників, електронна база даних ІМЗО, навчальні і методичні матеріали, посібники електронної платформи «Нової української школи», майстер-класи платформи все освіта та ін.

Електронна платформа «**Нова українська школа**», www.nus.inf.ua

Електронна платформа «**Весосвіта**», <https://vseosvita.ua/>

Електронна база даних ДНУ ІМЗО МОН України (електронні версії підручників <https://imzo.gov.ua/>)

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН УРОКІВ МИСТЕЦТВА У 3 КЛАСІ

До підручника: Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, О.М. Колотило.

<i>Дата</i>	<i>Тема</i>	<i>Музичне мистецтво</i>	<i>Образотворче мистецтво</i>	<i>Примітки</i>
-------------	-------------	--------------------------	-------------------------------	-----------------

РОЗДІЛ І. МИСТЕЦЬКІ МАНДРИ ЛІРИЧНИХ ПЕРСОНАЖІВ І ЛЕГЕНДАРНИХ ГЕРОЇВ

1. Лясолька і Барвик у Країні Мистецтв	Актуалізація предметних компетентностей. СОМ: ілюстрації ШуМізогучі СММ: Сергій Борткевич. Принцесана горошині (із циклу «Музичні картинки за казками Ганса Крістіана Андерсена»). ХТД: Пісня «Мрії збуваються»Музика В. Полянського Вірші Ю. Рибчинського. П: куплетна форма, ноти	Актуалізація предметних компетентностей. СОМ: М.Шуманович «Рік у чарівній країні». ХТД: Малювання ілюстрації до чарівної казки про Країну Мистецтв. Вибір відповідного формату (графічні матеріали). <i>Варіант 1.</i> Брама Країни Мистецтв. <i>Варіант 2.</i> Будиночки мешканців Країни Мистецтв П: ілюстрація, засоби виразності графіки (повторення).	
2. Портретна галерея	Музичні «портрети» СОМ: світлин скульптур казкових персонажів біля театру ляльок у Києві СММ:Ю Шевченко Балет «Буратіно і чарівна скрипка» (фрагменти) СКМ: М/ф «Піноккіо», «Пригоди Буратіно» (фрагменти). ХТД: Пісня «Мрії збуваються»Музика В. Полянського Вірші Ю. Рибчинського. П: Інтонія.	Портрет. СОМ: К.Дудник «Калина червона», Є.Гапчинська «Я пірат». ХТД: Створення портрету улюбленого героя з казки «Пригоди Буратіно» (гуаш). <i>Варіант 1.</i> Засмучений П'єро. <i>Варіант 2.</i> Веселий Буратіно П: портрет	
3. Ліричні персонажі	Музика ліричного характеру СОМ: Едгар Дега. «Дві танцівниці на сцені». СММ: <i>Сергій Прокоф'єв.</i> Вальс із балету «Попелюшка»; «Джюльєтта-дівчинка» з балету «Ромео і Джульєтта». ХТД: Імпровізації (інструментальна, вокальна, танцювальна) (робота в парах).	Ліричні герої творів образотворчого мистецтва СОМ: ілюстрація до казки «Попелюшка»; <i>Г.Добродій</i> «Попелюшка». ХТД: Створення портрету казкового героя або героїні на повний зріст. Одяг виконати з природних матеріалів (сухі квіти,	

		П: Музична форма (однчастинна, двочастинна, тричастинна)	<i>листочки</i> . <i>Варіант 1.</i> Портрет героя на повний зріст. <i>Варіант 2.</i> Аксесуари героя.	
			П: композиція	
4.	Людина і природа єдині	Музика ліричного характеру (продовження) СОМ: М.Врубель «Царівна-лебідь». СММ: <i>Микола Римський-Корсаков</i> . Опера «Казка про царя Салтана»: вступ до II дії («Море»); арія Царівни-Лебеді з II дії (<i>фрагмент</i>); вступ до 2 картини IV дії («Три дива»).. ХТД: розучування пісні «Добрий день людям на землі» (музика і вірші Ігоря Танчака) Пантоміма, ритмічні вправи (робота в парах) П: Опера, контраст.	Морський пейзаж. СОМ: <i>В.Ван Гог</i> «Море в Сент-Марі». ХТД: Створення пейзажу, передавання настроїв моря (<i>акварель</i>). П: Правила композиції	
5.	Людина і природа єдині (продовження).	Образи тварин у мистецтві СОМ: Епполі «Осінь» СММ: <i>Влада Кохановська</i> . Марш Маркіза Карабаса з казки-мюзиклу «Кіт у чоботях» (театр «Каскадер»)). СКМ: <i>Генрі Джекман</i> . «The Puss Suite». Саундтрек з м/ф «Кіт у чоботях». Руханка. «Котобенд». ХТД: розучування пісні «Добрий день людям на землі» (музика і вірші Ігоря Танчака); Ритмічна вправа (робота в парах) Гра «Оркестр». П: марш, музичний розмір	Образи тварин у мистецтві Пейзаж СОМ: <i>О.Кваша</i> «На своєму пдвір'ї». ХТД: Малювання осіннього пейзажу (<i>гуаш</i>), зображуючи дерева знайомими способами (<i>ватні палички, зім'ятий папір, поролон тощо</i>). <i>Завдання 2.</i> Домалювати у пейзажі котика зі зміною композиційного центру. П: Композиційний центр	
6	Дружба та братство найбільше багатство	Дружні стосунки в мистецтві. СОМ: <i>Чарльз Бертон Барбер</i> . «Порвана струна», <i>Кеті Хейр</i> «Подружки» СММ: <i>Михайло Степаненко</i> . Дразнилка. Скривдили (з	Дружні стосунки в мистецтві. СОМ: <i>М.Полякова</i> «Дівчинка з папугою», <i>Пасіфік Гроуф США</i> скульптура «Діти-	

		<p>«Дитячого зошита»).</p> <p>ХТД: пісня «Дружба» (Музика Ольги Янушкевич Вірші Марії Ясакової) Руханка. «Дружба» (із серії «З любов'ю до дітей»).</p>	<p>метелики», <i>К.Харлі</i>, <i>О.Шамиура</i> пам'ятник собакам на Оболонській набережній м.Київ. СКМ: Руханка. Танець песиків- далматинців з вистави <i>Євгенія Таку</i> «Острів співучих папуг». ХТД: . Зображення. Ліплення грайливого песика - вірного друга тваринки- улюбленця (пластилін), передача фактури способом продряпування. П: фактура</p>	
	7. Дружба та братство найбільше багатство (продовження)	<p>Дружні стосунки в мистецтві. СОМ: Герхард Маркс. Скульптура Бременським музикантам (м. Бремен, Німеччина); СКМ: М/ф «Бременські музиканти» (<i>фрагменти</i>). Ритмічна вправа body percussion; інсценізація</p> <p>ХТД: пісня «Дружба» (Музика Ольги Янушкевич Вірші Марії Ясакової)</p>	<p>Дружні стосунки в мистецтві. СОМ: <i>М.Полякова</i> «Дівчинка з папугою», <i>Пасіфік Гроуф США</i> скульптура «Діти-метелики», <i>К.Харлі</i>, <i>О.Шамиура</i> пам'ятник собакам на Оболонській набережній м.Київ. СКМ: Руханка. Танець песиків-далматинців з вистави <i>Євгенія Таку</i> «Острів співучих папуг». ХТД: . Зображення вірного друга тваринки- улюбленця: веселого друга – папуги чи собачки (гуаш).</p>	
	8. Героїзм в мистецтві	<p>Музика героїчного характеру СОМ: <i>С. Артюшенко</i>. Ілюстрація до казки «Кирило Кожум'яко» СММ:<i>Вольфганг Амадей Моцарт</i>. «Турецький марш» (рондо). <i>Петро Чайковський</i>. Марш дерев'яних солдатиків з «Дитячого альбому». СКМ: М/ф «Микита</p>	<p>Героїчні образи літературі в образотворчому мистецтві СОМ: О.Фурса, панно «Котигорошко» (фрагмент), Г. Нарбут аркуш з «Української абетки». ХТД: Створення декоративної літери</p>	

		<p>Кожум'яка» (фрагмент). ХТД: Пісня «Наша рідна Україна» (Музика Ольги Янушкевич Вірші Зої Тищенко) Виконання ритмічної партитури, створення музичної форми рондо (робота в групах) П: рондо, марш, нота з крапкою</p>	<p>(матеріали на вибір). Варіант 1: буквиця – початок імені Варіант 2: буквиця – ілюстрація змісту улюбленої казки</p> <p>П: буквиця, формат (трикутний, квадратний, овальний чи круглий)</p>	
9.Богатирі мультиплікації	в	<p>Музика героїчного характеру (продовження). Ознайомлення з оркестром духових інструментів. СММ: <i>Франческо Пелегрино</i>. Парад героїв. СКМ: Пісня з м/ф «Пригоди Котигорошка та його друзів» (музика <i>Андрія Соловійова</i>). ХТД: Пісня «Наша рідна Україна» (муз Ольги Янушкевич Вірші Зої Тищенко) Створення і виконання поспівок П: оркестр духових інструментів (духовий оркестр)</p>	<p>Героїчні образи в мультиплікації. СОМ: кадр з мультфільму «Пригоди Котигорошка та його друзів» (студія Укранімафільм, 2013р.). СКМ: мультфільм «Пригоди Котигорошка та його друзів» (фрагменти) ХТД: Створення анімації «Котигорошко»</p> <p>П: художник-мультиплікатор (аніматор)</p>	
10. Козацькому роду нема переводу		<p>Українські козаки в мистецтві. СОМ: <i>Ілля Рєпін</i> «Запорожці пишуть листа...» СКМ: К/ф «Вогнем і мечем». <i>Євген Адамцевич</i>. Запорозький марш. ХТД: пісня «Ми нащадки козаків» (Музика Анни Олейнікової Вірші Інни Чайченко), Інсценізація. «Оживлення» скульптурної композиції «Запорозькі козаки пишуть листа турецькому султанові» (м. Запоріжжя)</p> <p>П: марш</p>	<p>Українські козаки в мистецтві СКМ: М/ф із серіалу «Козаки» (фрагмент). ХТД: Малювання одного з козаків – героїв мультфільму (<i>кольорові олівці, фломастери</i>). П: анімація (закріплення),</p>	

	<p>11 Козацькому роду нема переводу (продовження)</p>	<p>Українські козаки в мистецтві. СММ: <i>Семен Климовський</i> «Їхав козак за Дунай»; <i>Семен Климовський-Людвіг ван Бетховен</i> «Їхав козак за Дунай» в обробці («Sch öne Minka, ich muß scheiden»). <i>Людвіг ван Бетховен</i>. Варіації на українську тему (для скрипки і фортепіано). ХТД: пісня «Ми нащадки козаків» (Музика Анни Олейнікової Вірші Інни Чайченко) П: варіації</p>	<p>Українські козаки в мистецтві СОМ: <i>Ю.Дяченко</i> «Козак Мамай», <i>В.Чепелик</i>. Пам'ятник українським козакам – захисникам Відня (м.Відень, Австрія). ХТД: виготовлення сувеніру-магніту з веселим козаком, розфарбовування (<i>солоне тісто або глина, гуаш</i>). П: кругла скульптура, рельєф (повторення).</p>	
	<p>12. Наша слава, краса і велич</p>	<p>Видатні особистості України у творах мистецтва СОМ: Пам'ятна монета «200 років від народження Михайла Вербицького» (2015 р.). Володимир Стасюк, Андрій та Володимир Сухорські. Пам'ятник Соломії Крушельницькій (м. Тернопіль). Поштова марка України «Іван Піддубний» (1996 р.). СММ: Українські народні пісні у виконанні Соломії Крушельницької (<i>на вибір</i>). <i>Тарас Керичок</i>. Пісня-марш «Спортивний дух» ХТД: пісня «Гімнастика ранкова» (Музика М. Облещука Вірші Р. Обшарської): Ритмічна вправа виконання ритму вірша «соло – усі разом» (body percussion).</p>	<p>Видатні особистості України у творах мистецтва СОМ: Пам'ятна монета «Петриківський розпис» (2016), Ф. Богинський. Пам'ятник Марії Приймаченко (м.Київ), І.Ортинський. Пам'ятник Леоніду Каденюку (с.Клішківці Чернівецької області). ХТД: Створення барельєфу «Дерево життя» (<i>картон, пластилін</i>). За бажання окремі деталі, наприклад вазон, виконати у горельєфі. П: симетрія, види рельєфу (горельєф, барельєф).</p>	
	<p>13 Новорічний калейдоскоп</p>	<p>Зимові свята у творах мистецтва СОМ: <i>Ніккі Боем</i>. «Санта Клаус» СММ: Santa Baby (у виконанні ManSound). Нова радість стала (у виконанні</p>	<p>Зимові свята у творах мистецтва СОМ: світлини з головними героями новорічного свята з різних країн світу. ХТД: <i>Варіант 1:</i></p>	

		<p>Піккардійської Терції. Carol of the Bells (у виконанні Pentatonix).</p> <p><i>Алла Мігай</i>. Ялиночка</p> <p>Музично-хореографічна гра «Веселе свято».</p> <p>СКМ: К/ф «Пригоди С Миколая», м/ф «Герої в масках. Гекко рятує Різдво» (фрагменти).</p> <p>ХТД: Новорічна пісня (музика і вірші Наталії Май)</p>	<p>Виготовлення новорічної витинанки для друзів.</p> <p><i>Варіант 2</i>: Створення різдвяно-новорічного скрапбукінгу (декорований альбом).</p> <p>П: витинанка (повторення).</p>	
14 Новорічний калейдоскоп (продовження)	<p>Зимові свята у творах мистецтва (продовження)</p> <p>СОМ: <i>Ольга Пілюгіна</i> «Коляда»</p> <p>СММ: «Добрий вечір тобі, пане господарю» (у різному виконанні).</p> <p>ХТД: Новорічна пісня (музика і вірші Наталії Май)</p> <p>Інсценізація: українська народна пісня «Го-го-го, коза»</p> <p>П: колядки, щедрівки</p>	<p>Зимові свята у творах мистецтва (продовження)</p> <p>СОМ: світлини з ялинковими кульками</p> <p>ХТД: Прикрашання новорічної кульки.</p> <p><i>Варіант 1</i>. Оздоблення заготовки-ескізу для новорічної кульки несиметричним візерунком.</p> <p><i>Варіант 2</i>. Оздоблення заготовки-ескізу для новорічної кульки орнаментом.</p> <p>П: орнамент</p>		
II СЕМЕСТР Фантастичні та комічні персонажі в мистецтві				
15. Мандрівка у світ фантастики	<p>Роботи і мистецтво</p> <p>СММ: Пісня робота СЕ-Е («Oh, Oh, Oh, Watch СЕ-Е go»).</p> <p>М. Римський-Корсаков. Політ джмеля (у виконанні дівчинки-піаністки Чен Анке і робота Тео Троніко)</p> <p>ХТД: Пісня «Планета дитинства» (музика і вірші Діани Пташинської)</p> <p>П: гаджет, динаміка в музиці</p>	<p>Роботи і мистецтво</p> <p>СКМ: відео «Робот-художник»; Робот-художник з Лего</p> <p>ХТД: Малювання робота з простих геометричних форм для комп'ютерної гри (<i>кольорові олівці</i>).</p> <p>П: формат (повторення).</p>		
16. Мандрівка у світ фантастики (продовження)	<p>Фантастичні образи в мистецтві</p> <p>СММ: Петро Чайковський. Баба-Яга; Юрій Весняк. Карлсон.</p>	<p>Фантастичні образи в мистецтві</p> <p>СКМ: мультфільм «Карлсон, який живе на даху» (фрагменти)</p>		

		<p>СКМ: мультфільм «Карлсон, який мешкає на даху» (Швеція, 2002) (фрагмент)</p> <p>СОМ: М. Ляліна «Казкові світи»</p> <p>ХТД: Пісня «Планета дитинства» (музика і вірші Діани Пташинської); створення мелодії до вірша; виконання ритму.</p> <p>П: ансамбль</p>	<p>СОМ: А.Силивончик «Небо-птаха-літак».</p> <p>ХТД: малювання композиції «Політ Карлсона над містом» (гуаш чи кольорові олівці й фломастери).</p> <p>П: композиція (повторення).</p>	
	17. Чарівні дива	<p>Фантастичні образи зими</p> <p>СММ: Ж. Колодуб. «Троль», «Герда», «Снігова Королева» (з альбому «Снігова Королева»)</p> <p>СКМ: мультфільми «Снігова королева»; "Снігова королева:Задзеркалля» (2019) (фрагменти)</p> <p>СОМ: Владислав Єрко. Ілюстрації до казки Г.Х Андерсона «Снігова королева»</p> <p>ХТД: Пісня «Баба снігова» (музика і вірші М. Ровенка);</p> <p>П: дієз, бемоль</p>	<p>Фантастичні образи зими.</p> <p>СОМ: світлини Харбінського міжнародного фестивалю льоду і снігу (Китай).</p> <p>ХТД: малювання чи створення з кольорового паперу крижаного палацу Снігової Королеви, використовуючи для гла відомі художні техніки</p> <p>П: композиція, правила композиції (повторення).</p>	
	18. Фантазії і дива	<p>Зимова казка в музиці</p> <p>СММ: А. Шимко Балет «Снігова королева»</p> <p>СОМ: І. Кузубова. «Снігова королева»</p> <p>ХТД: виконання поспівки; виконання ритмічної партитури: створення контрастних звукових «картин» (робота в групах)</p> <p>Пісня «Баба снігова» (музика і вірші М. Ровенка)</p> <p>П: балет (повторення), па, пуанти, пачка</p>	<p>Фантазії в архітектурі</p> <p>СКМ: мультфільм «Будиночок для Равлика»</p> <p>СОМ: світлини оригінальних споруд та муралів</p> <p>ХТД: малювання чи створення з леґо-конструктора фантастичного будинку.</p> <p>П: архітектура, архітектор, мурал</p>	
	19. У світі реального та уявного	<p>Незвичайні тембри і фантастичні тварини.</p> <p>СММ: «Створюємо оркестр» (НАОНІ)</p> <p>СОМ: М. Приймаченко. «Українські танцюристи», «Коньок Горбуньок».</p>	<p>Фантастичні тварини</p> <p>СОМ: М.Приймаченко «Рибний цар зловив одуда та й радий».</p> <p>ХТД: Малювання фантастичної тварини</p>	

		ХТД: Руханка. «Бедрик»; Українська народна пісня «Щебетала пташечка»; Імпровізації: гра на синтезаторі (індивідуально, за бажання) П: народні музичні інструменти	(гуаш). П: контрастні кольори	
20. У світі реального та уявного (продовження)	Фантазії в мистецтві. СММ: Фантазія на тему українських народних пісень, Українська в'язанка (у виконанні НАОНІ) М. Стецюн. Лірична фантазія «Калинонька» В. Джозеф. Фантазія (у виконанні скрипки з оркестром). СКМ: мультфільм «Фантазія» (студія Волта Діснея, фрагмент «Учень чарівника» Поля Дюка). СОМ: перегляд інструментів оркестру українських народних інструментів ХТД: Українська народна пісня «Щебетала пташечка»; Гра «Репетиція оркестру». П: оркестр народних інструментів, туті	Фантазії в мистецтві. СОМ: Українські народні та авторські іграшки. ХТД: ліплення іграшки – фантастичної тваринки (пластилін, глина, солоне тісто). П: стилізація.		
21. Картинки з виставки	Програмна музика за творами образотворчого мистецтва. СММ: М. Мусоргський - Картинки з виставки: «Прогулянка», «Гном», «Тюльрійський сад. Сварка дітей після гри» СКМ: мультфільм «Білосніжка і семеро гномів» (студія Волта Діснея, фрагмент) СОМ: Т. Кінкейд «Семеро гномів» ХТД: Пісня «Семеро гномів» (музика і слова А. Житкевича). П: сюїта, програмна музика	Ознайомлення з художнім музеєм. СОМ: Експозиція музею Лувр (м.Париж, Франція, фрагменти). ХТД: Гра-віртуальна екскурсія – «Герої сучасних мультфільмів» (групова робота). Малювання чи ліплення фантастичного персонажа з мультфільму, який найбільше сподобався. П: музей, екскурсовод		

22. Картинки з виставки (продовження)	Програмна музика за творами образотворчого мистецтва. СММ: Модест Мусоргський. «Картинки з виставки»: «Балет пташенят, що не вилупились», «Баба-Яга» «Богатирські ворота» СОМ: В. Гартман. Костюми пташенят до дитячого балету, годинник у вигляді хатинки на курячих ніжках, проект воріт у Києві ХТД: СЕМЕРО ГНОМІВ Музика і слова А. Житкевича, П: сюїта (повторення), «лад» в музиці: мажор, мінор	Натюрморт. СОМ: <i>В. Левін</i> «Натюрморт з квітами, гарбузом, фруктами», <i>М. Ляліна</i> «Вечірнє чаювання». ХТД: створення фантастичного натюрморту (<i>суаши</i>). П: правила композиції у натюрморті	
23. Фантастичні пригоди у країні див	Фантастичні образи літератури в балеті СММ: Дж. Талбот і К. Уїлдон. Балет «Аліса в країні див» (фрагменти) СОМ: Т. Кінкейд «Аліса в країні див» ХТД: створення міні-мюзиклу про Алісу. П: мюзикл, балет (повторення), бутафорія.	Фантастичні образи літератури в образотворчому мистецтві. СОМ: «Свято фантастичного чаювання». Стокове зображення vgorbash . ХТД: Варіант 1. Створення декоративного натюрморту «Запрошення до чаю» (<i>фломастери або олівці</i>). Варіант 2. Ліплення бутафорії до балету про Алісу – декоровану чашку (<i>пластилін</i>). П: композиція в натюрморті, декоративне зображення	
24. Політ фантазій	Фантастичні світи в мистецтві. СММ: А. Шнітке. «Політ» з к/ф «Казка мандрів» Р. Шуман «Фантастичний танець» СКМ: мультфільм «ВАЛЛ-І» (фрагмент)	Фантастичні світи в мистецтві. СОМ: <i>Д. Флін</i> . Ілюстрація-фентезі. ХТД: Малювання фантастичного космічного пейзажу	

		<p>ХТД: Пісня «Давайте розбудимо радість» (музика В. Бистрякова, вірші О. Вратарьова) Імпровізація мелодій до запропонованих віршів П: імпровізація</p>	<p>(<i>гуаш</i>). П: відтінки кольорів.</p>	
25. Гумор у мистецтві	<p>Музика жартівливого характеру. СММ: Дж. Россіні Каватина Фигаро из опери "Севильский цирюльник" Дж. Россіні «Котячий дует» СОМ: М. Приймаченко «Лежень ліг під яблуною...» ХТД: Українська народна пісня «Грицю, Грицю, до роботи» Створення мелодії жартівливого характеру П: гумор, пародія</p>	<p>Шарж в образотворчому мистецтві СОМ: А.Силивончик «З вітерцем»; шаржі ХТД: створення веселого школярика або школярочки (<i>кольорові олівці або фломастери</i>). П: шарж.</p>		
26. Гумор у мистецтві (продовження)	<p>Музика жартівливого характеру. СММ: І. Шамо. Скерцо із сюїти «Театральний Калейдоскоп»; П. Бріль. Українська гумореска СКМ: мультфільм «Й. С. Бах «Жарт» ХТД: Українська народна пісня «Грицю, Грицю, до роботи»: Ритмічна гра «Ну-бо, дожени!»(канон) П: канон</p>	<p>Комікси. СОМ: О.Грек «Мамині казки». <i>Том Францен</i>. Пам'ятник-жарт над поліцейським (м. Брюссель, Бельгія) ХТД: створення коміксів: малювання картинок про лінивого Гриця з пісні. П: комікс.</p>		
27. Ляльки-іграшки в житті та мистецтві	<p>Мистецтво про улюблених ляльок. СММ: Д. Шостакович «Вальс-жарт»; слухання мелодій музичних скриньок СКМ: мультфільм «Танці ляльок» (музика Д. Шостаковича) СОМ: Антикварна музична скринька «Зачарована годинникова вежа»; Карл Уорнер «Цукерковий будиночок» ХТД: Пантоміма (створення хореографічних етюдів)</p>	<p>Мистецтво про улюблених ляльок СОМ: В.Скайлз «Чай для ляльки», Д.Денгель «Ляльковий лікар» ХТД: малювання ляльки ЛОЛ-сюрприз (<i>кольорові олівці, фломастери</i>). П: лялька-мотанка, оберіг.</p>		

		виконання ритму вальс-жарту Д. Шостаковича (робота в парі) П: вальс-жарт		
28. Ляльки-іграшки в житті та мистецтві	Ознайомлення із симфонією. СММ: Л. Моцарт (Й. Гайдн). Симфонія іграшок, або Дитяча симфонія. ХТД: Пісня «Канікули» (музика М. Жабляк, вірші Л. Повх) Виконання ритмічної партитури (групова робота). П: симфонія	Мистецтво про улюблених ляльок СОМ: К.Дудник «Коли ми любимо». Т.Кучмій «Мелодія весни», «Зайчик-садівник». ХТД: малювання своєї улюбленої іграшки (гуаш чи акварель). П: властивості гуаші та акварелі.		
29. Мистецька подорож до Європи	Образ відомої в різних країнах театральної ляльки в музиці СММ: І. Стравинський. Балет «Пульчинелло» (фрагмент) або Сюїта з музики до балету «Пульчинелло»; Е. Вілла-Лобос. «Полішинель»; В. Косенко. «Петрушка» СОМ: образ Пульчинелло ХТД: «Канікули» (музика М. Жабляк, вірші Л. Повх); «Петрушка» (музика Й. Брамса): Імпровізація: створення рухів Пульчинелло під музику	Театральні ляльки. СОМ: О.Шабанов «Ляльковий театр». ХТД: Створення пальчикових ляльок, П: пальчикові ляльки		
30. Мистецька подорож до Європи (продовження)	Мистецька подорож до Франції. СММ: «Смаколики» (музика А. Кривути). К. Дебюссі «Серенада ляльці», «Ляльковий кейкуок» (із фортепіанної сюїти «Дитячий куточок»); Е. Градескі. «Морозиво». СКМ: Мультфільм «Козаки. Навколо світу» (Франція) СОМ: споруд Лувру, Ейфелева вежа	Смаколики в мистецтві. СКМ: мультфільм «Світ чекає на відкриття. Цукерки». СОМ: світлини з тортами та тістечками. ХТД: ліплення морозива чи торта (пластилін).		

		ХТД: Пісня «Подарунок» (музика А. Мігай, вірші Н. Кулик)	
--	--	--	--

Умовні позначення

СММ сприймання та аналіз-інтерпретація музичного мистецтва

СОМ сприймання та аналіз-інтерпретація образотворчого мистецтва

СКМ сприймання та аналіз-інтерпретація творів кіномистецтва

ХТД художньо-творча діяльність

П поняття

РОЗДІЛ І. МИСТЕЦЬКІ МАНДРИ ЛІРИЧНИХ ПЕРСОНАЖІВ І ЛЕГЕНДАРНИХ ГЕРОЇВ

Урок-1

Зирянов Олександр Володимирович,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
Черкаської загальноосвітньої школи
I-III ступенів № 2 Черкаської міської ради

Тема: Лясолька і Барвик у Країні Мистецтв

Мета. Формування ключових компетентностей.

Предметна мистецька компетентність: формувати виконавські уміння та навички імпровізації, розвивати ритмічне чуття, вокальні та хорові, акторські та елементарні танцювальні уміння. Вчити уважно активно сприймати твори різних видів мистецтва, знайомити з особливостями їхньої художньо-образної мови. Заохочувати учнів виявляти та висловлювати власні враження, формувати вміння шукати зміст, розуміти, яким чином він розкривається. Пробуджувати прагнення визначати, описувати емоційні стани, викликані почутим, побаченим, формувати культуру емоційного сприймання й реагування на твір мистецтва. Розширювати можливості дітей у власному творчому вияві – художньому самовираженні. Викликати у дітей бажання творити і самовиражатися, презентувати результати власної творчості, брати участь у шкільних мистецьких заходах (концертах, виставках, інсценізаціях тощо), з часом виявляти ініціативу їх створення, спілкуватися з друзями та знайомими про мистецтво.

Вільне володіння державною мовою: уміння сприймати, розуміти інформацію державною мовою; усно висловлювати свої враження від мистецтва; оцінювати власну художньо-творчу діяльність.

Уміння вчитися впродовж життя: формувати уміння визначати власні художні інтереси, досягнення і потреби; прагнення доцільно використовувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва.

Математична: навчати здійсненню елементарних розрахунків для встановлення пропорцій, запису ритму.

Інформаційно-комунікаційна компетентність: заохочувати до самостійного (чи за допомогою дорослого) використання інформаційних технологій для отримання мистецької інформації, художнього творення

Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність: опанувати навиками спостереження, дослідження і відтворення довкілля та явищ природи засобами мистецтва.

Обладнання: музичний інструмент, комп'ютер, мультимедійна презентація, підручник.

ХІД УРОКУ

I. Учні входять до класу під музичний супровід

II. Організаційний момент. Створення сприятливої атмосфери. Музичне вітання.

Добрий день, добрий час.

Зачекався третій клас!

Хочемо співати, грати,

Музико, іди до нас!

III. Мотивація навчальної діяльності. Актуалізація знань.

Любі друзі! Запрошую, разом з Лясолькою, Барвицом і їхнім новим другом Мед-Артом продовжити мандри Країною Мистецтв. Ми будемо знайомитися

з ліричними, героїчними, фантастичними та комічними персонажами, передавати свої враження у творчості. То ж вперед, до Країни Мистецтв!

III. Вивчення нової теми

Ти вже знаєш, що види мистецтв здатні «розповідати» різними мовами.

Світ здавався би набагато похмурішим, якби в ньому не було... казок! Адже чарівні історії люблять усі — і малеча, і дорослі. Казки вдвічі цікавіші, коли не

просто читаєш або слухаєш їхній текст, а чуєш музику — неодмінну складову музичних казок.

ШАРЛЬ ПЕРРО - французький письменник, поет і критик, основоположник жанру літературної казки. Є автором дуже популярних і всесвітньо відомих казок — «Кіт у чоботях», «Попелюшка», «Сонна красуня», «Червона шапочка», «Синя Борода», «Осляча Шкура», які увійшли до збірки «Казки матінки моєї Гуски, або ж історії та оповідки минулих часів з повчальними висновками» (1697).

IV. Сприймання музики.

"Красуня і чудовисько" - найцікавіша, контрастна і яскрава за музичною мовою п'єса сюїти "Моя матінка Гуска". Сюжет французької казки Лепренс де Бомон

дуже схожий на сюжет «Пурпурової квіточки»: потворне чудовисько своєю добротою завойовує любов красуні і перетворюється на прекрасного принца. Їх

музичні портрети гранично контрастні. Незграбна і нарочито неприваблива тема Чудовиська звучить похмуро, проте вони вступають в діалог і навіть звучать в дуеті.

Моріс Равель - видатний французький композитор (1875–1937). За свідченням друзів, в душі Равеля було

щось дитяче. Він обожнював іграшки, дарував їх

навіть дорослим. У перерві між боями в Першій

світовій війні, учасником якої він був, майстрував

півників з паперу та качечок з хлібною м'якушки. На

власні вірші написав «Різдво іграшок», за мотивами

казок - «Дитя і чари» та «Матінку-гуску». «Казки

Матінки гуски» (1908) спочатку були циклом

фортепіанних п'єс в чотири руки, присвяченому дітям

найближчих друзів композитора. Автор, немов

чарівник, розкрив двері чарівного музичного замку, в

Моріс Равель - видатний французький композитор (1875–1937). За свідченням друзів, в душі Равеля було щось дитяче. Він обожнював іграшки, дарував їх навіть дорослим. У

перерві між боями в Першій світовій війні, учасником якої він був, майстрував півників з паперу та качечок з хлібною м'якушки. На власні вірші написав «Різдво іграшок», за

мотивами казок - «Дитя і чари» та «Матінку-гуску». «Казки Матінки гуски» (1908) спочатку були циклом фортепіанних п'єс в чотири руки, присвяченому дітям найближчих друзів

композитора. Автор, немов чарівник, розкрив двері чарівного музичного замку, в якому мешкають герої старих казок.

Сергій Борткевич "Принцеса на горошині" (із циклу "Музичні картинки" за

казками Ганса Крістіана Андерсена")

ГАНС КРІСТІАН АНДЕРСЕН – данський письменник, казкар, автор відомих у всьому світі казок «Непохитний олов'яний солдатик», «Гидке каченя», «Снігова королева», «Дюймовочка» та інших. Казки Андерсена перекладені більш ніж 150 мовами світу, вони стали основою для численних екранізацій, мультфільмів, театральних постановок, балетів тощо.

СЕРГІЙ БОРТКЕВИЧ - видатний український композитор польського походження, піаніст і педагог.

«Музичні картинки за казками Андерсена» - таку назву отримав цикл, створений композитором Сергієм Борткевичем в 1925 р. В цикл увійшли 12

різнохарактерних фортепіанних мініатюр. Кожна п'єса циклу має програмну назву (яке збігається з назвою казки, що лежить в її основі): «Принцеса на горошині», «Стійкий олов'яний солдатик», «Соловей», «Гидке каченя» і ін.

П'єси циклу не випадково названі «картинками», створюючи музичні ілюстрації до відомих всім з дитинства казок, Борткевич нерідко вдається до

звукотвірних прийомів (наприклад, в п'єсі «Гидке каченя» можна почути кудкудакання курей і грізне гарчання індики на пташиному дворі).

Запитання:

- Хто виконує п'єси?
- Якими ти уявляєш Красуню та Принцесу?
- У якому темпі виконуються їхні танці?
- Що відбувається у творі «Красуня і Чудовисько»?
- Як завершується діалог героїв? Ці твори –
- Як завершується діалог героїв? Ці твори – програмні?
- Як це можна визначити?

V. Вправа «Герої казок»

Красиво і точно співай голосні, чітко і коротко – приголосні звуки. Вчасно бери дихання

Бу-бу - бу-ра - ті - но, Ба-ба, Ба-ба - Я - га, Бі-бі - бі-ло-сніж-ка тут жи-вуть.
Ко-ко - ти-го-рош-ко, Ку-ку - кур-ка Ря-ба, Ко-ко - ко-ло-бок нас ра-до ждуть.

«Музичні картинки за казками Андерсена» - таку назву отримав цикл, створений композитором **Сергієм Борткевичем** в 1925 р. В цикл увійшли 12 різнохарактерних фортепіанних мініатюр. Кожна п'єса циклу має програмну назву (яке збігається з назвою казки, що лежить в її основі): «Принцеса на горошині», «Стійкий олов'яний солдатик», «Соловей», «Гидке каченя»

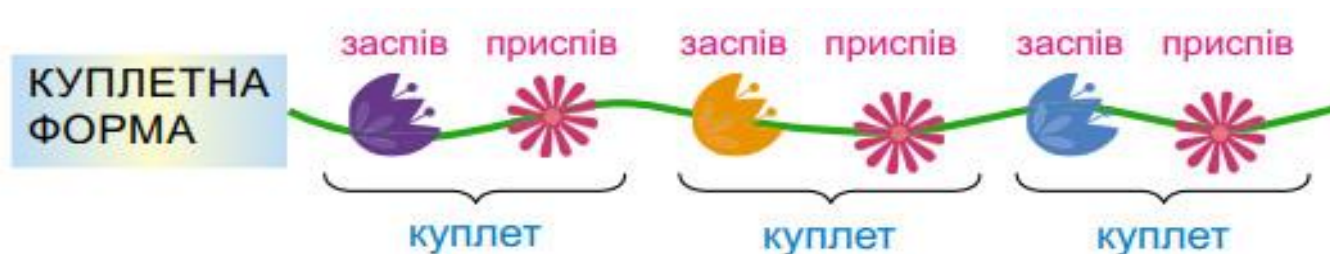
Моріс Равель - видатний французький композитор (1875–1937). За свідченням друзів, в душі Равеля було щось дитяче. Він обожнював іграшки, дарував їх навіть дорослим. У перерві між боями в Першій світовій війні, учасником якої він був, майстрував півників з паперу та качечок з хлібної м'якушки. На власні вірші написав «Різдво іграшок», за мотивами казок - «Дитя і чари» та «Матінку-гуску». «Казки Матінки гуски» (1908) спочатку були циклом фортепіанних п'єс в чотири руки, присвяченому дітям найближчих друзів композитора. Автор, немов

чарівник, розкрив двері чарівного музичного замку, в

VI. Розучуємо нову пісню:

"МРІЇ ЗБУВАЮТЬСЯ" музика В. Полянського, слова Ю. Рибчинського

VII. Музична грамота

? Розкажи, з яких частин складається куплетна форма. Яка із частин куплету повторюється без змін?

Пригадай, якими знаками записують музику. Знайди їх на нотному стані та на клавіатурі.

Зверни увагу: в імені Лясольки поєднано назви двох ноток. Поміркуй над іменем Барвика.

VIII. Підсумок уроку.

Чи сподобалась вам наша зустріч ?

Що нового ви дізналися на уроці ?

Що найбільше сподобалося та запам'яталося ?

Урок-2

Маріненко Оксана Юріївна,

вчитель предметів мистецької освітньої галузі

Черкаської загальноосвітньої школи

I-III ступенів № 24 Черкаської міської ради

Тема: Портретна галерея. Інтонація.

Мета:

- формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті;
- всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва;
- плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини.

Музичний матеріал: Ю.Шевченко. Балет «Буратіно і чарівна скрипка» (фрагменти)

М/ф «Піноккіо», «Пригоди Буратіно» (фрагменти)

В.Полянський «Мрії збуваються» - виконання

Обладнання: мультимедійна презентація, комп'ютер.

ХІД УРОКУ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

1. Перевірка готовності класу до уроку

2.Музичне вітання

МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- Сьогодні нас знову запрошує в гості казка.
- Пригадайте казки за ілюстраціями. («Малюк і Карлсон», «Вінні Пух», Білосніжка і семеро гномів», «Чебурашка і крокодил Гена», «Колобок», «Коза-Дереза», «Попелюшка»)

ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Засвоєння нових знань

- Розгляньте портрети казкових героїв.
- Пригадайте, що таке портрет?
- Чи можна за портретом визначити, добрий цей персонаж чи злий?

Відгадайте загадку

- Спробуйте за словесним портретом визначити, про кого йде мова.

Він сміливий і веселий,
Дружать з ним П'єро, Мальвіна,
Шкода, що не любить школу
Дерев'яний... (Буратіно)

Робота з ілюстраціями

- Пригадайте зміст казки «Золотий ключик, або Пригоди Буратіно» за ілюстраціями.

Перегляд відеоматеріалу (фрагменти мф «Пригоди Буратіно»)

- Казкова тема завжди приваблювала професійних композиторів.
- Казку можна переповісти словами, показати на сцені театру або в кіно.
- Але існує вид мистецтва, у якому зміст передається шляхом поєднання музики, хореографії (танцю) та сценічної дії.
- Назву цього виду мистецтва ви пригадаєте, розв'язавши ребус.
- З перших літер назв музичних інструментів складіть слово. (балет)

2. Музичне сприймання

- Прослухайте фрагменти балету Ю.Шевченка «Буратіно і чарівна скрипка»
- Кого з персонажів казки впізнали?
- Хто з персонажів балету про Буратіно ліричний герой, хто – веселий, а хто – злий?
- Яка музика супроводжує Буратіно?

*Юрій Шевченко
«Буратіно і чарівна скрипка»
(фрагменти)*

Словникова робота

У музиці характер персонажа передає насамперед інтонація.

Інтонація - основа мелодії, що визначає її характер.

3. Музичні імпровазації

- Зімпровізуйте мелодії до віршів – портретів персонажів балету. Поміркуйте, кого з них доцільно характеризувати пісенною мелодією, кого – танцювальною, а кого – декламацією.

Я- герой цієї казки,

впізнай мене без підказки.

Я- актор у Карабаса,
Хоч сумний, але не плакса.
Хоч для смутку є причина:
Я закоханий в Мальвіну.

Я страшний, із бородою,
Не сперечайтеся зі мною!
Голос мій, мов грізний гук,
Я – доктор лялькових наук!

4. Вокально-хорова робота

Розспівування.

Виконання пісні «Мрії збуваються» В.Полянського

(робота над постановою, одночасним початком співу, м'якістю звуковедення)

1. Є країна дивовижних мрій.

Діти там усі маленькі принци.

Від зорі вони і до зорі,

У ві сні літають, наче птиці.

2. Є країна дивовижних мрій.

Там схід сонця завжди пурпуровий,

Там пливе кораблик паперовий

І у небі паперовий змій.

Приспів:

Мрії збуваються,

Мрії збуваються.

І негаразди усі забуваються.

Мрії збуваються,

Мрії збуваються.

З синіх небес

Нам зірки посміхаються.

3. Є країна дивовижних мрій.

Там ріка ніколи не міліє,

Там душа ніколи не старіє –

Там, в країні дивовижних мрій.

Приспів:

Мрії збуваються,

Мрії збуваються.

І негаразди усі забуваються.

Мрії збуваються,

Мрії збуваються.

З синіх небес

Нам зірки посміхаються.

IV ПІДСУМОК УРОКУ

- Чи сподобалася вам наша зустріч із музикою?

- Що таке куплетна інтонація?

Урок-3

Мамієнко Ольга Михайлівна,
вчитель предметів мистецької освітньої
галузі навчально-виховного комплексу
«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів

Тема: Ліричні персонажі. Музична форма.

Мета: формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини.

Музичний матеріал: С.Прокоф'єв. Вальс із балету «Попелюшка»; «Джульєтта-дівчинка» з балету «Ромео і Джульєтта»

I. Танчак «Добрий день людям на Землі» - розучування Імпровізації (інструментальна, вокальна, танцювальна)

Обладнання: мультимедійна презентація, комп'ютер.

ХІД УРОКУ

I ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

3. Перевірка готовності класу до уроку

4. Музичне вітання

II МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

III ОСНОВНА ЧАСТИНА

5. Засвоєння нових знань

- З героями творів мистецтва ми мріємо, радіємо, сумуємо. Багато емоцій переживаємо разом з ліричними персонажами. Вони поетичні, граційні, мрійливі, відкриті, іноді дуже довірливі..

- Сьогодні ми здійснимо подорож до Країни Балету.

- Пригадаймо, що ви пам'ятаєте про балет.

Пригадаймо

Балет – це ...

1. танцювальна вистава з казковими героями

2. вистава, в якій поєднані література, музика, танець, драматична дія та образотворче мистецтво

3. вистава з піснями й танцями

Що в перекладі з італійської та французької мов означає «балет»?

1. Танець

2. Грація

3. Пластика

Кому доручено виконання музики балету?

1. Симфонічному оркестру

2. Фортепіано

3. Струнному оркестру

З чого складається балетна вистава?

1. з танців і пісень

2. з танців, пісень, оркестрових номерів

3. з класичних, характерних танців та пантоміми

Як називають танцівницю в балеті?

1. Гімнастка

2. Балерина

3. Танцюристка

Як називаються черевички балерини?

1. Балетки

2. Чешки

3. Пуанти

Поміркуймо

- Розгадайте ребус і дізнаєтеся, яка казка запрошує нас сьогодні в гості.

- Пригадайте чарівну казку Шарля Перро «Попелюшка». Вона привертала увагу багатьох митців.

Перегляд відеоматеріалу (фрагменти мф «Попелюшка»)

6. Музичне сприймання

- Вона привертала увагу і багатьох композиторів. Сергій Прокоф'єв вирішив написати балет спеціально для знаменитої балерини Галини Уланової.
- Послухайте Вальс із балету «Попелюшка» С.Прокоф'єва.
- Поміркуйте, які види мистецтв поєднано в балеті?
- Як музика передає настрій героїні?

С.Прокоф'єв

Вальс з балету «Попелюшка»

- Найпопулярнішим балетом ХХ ст. є балет Сергія Прокоф'єва «Ромео і Джульєтта», створеним за однойменною трагедією В.Шекспіра.
- Послухайте сцену «Джульєтта-дівчинка» з балету «Ромео і Джульєтта».
- Як змінюється настрій героїні?

С. Прокоф'єв

«Джульєтта-дівчинка»

з балету «Ромео і Джульєтта».

7. Теорія

- Кожен музичний твір має музичну форму. Поширені форми – одночастинна, двочастинна і тричастинна.

(Одночастинна – «Красуня» М.Равеля

Двочастинна – Пісня «Мрії збуваються»

Три частинна – Вальс Попелюшки С.Прокоф'єва).

8. Вокально-хорова робота

Розучування пісні «Добрий день людям на землі» І.Танчака (робота над постановою, одночасним початком співу, м'якістю звуковедення)

1. Добрий день! Добрий день,
 Ниви і поля!
 Добрий день! Добрий день,
 Матінко земля!
 Добрий день! Добрий день
 В небі, журавлі!
 Добрий день! Добрий день,
 Людям на землі!

Приспів:

Це для нас посміхається сонечко,
 Соловейко співає пісень!
 Заглядає веселка в віконечко:
 Добрий день вам! Добрий день!

2. Добрий день! Добрий день,
 Гори і ліси!

*Добрий день! Добрий день,
Крапельки роси!
Добрий день! Добрий день,
Квіти запашині!
Добрий день! Добрий день
Людям на землі!*

Приспів.

*3. Добрий день! Добрий день,
Дощик степовий!
Добрий день! Добрий день,
Колос золотий!
Добрий день! Добрий день
В морі, кораблі!
Добрий день! Добрий день
Людям на землі!*

Приспів.

9. Музична імпровізація

- Створіть інструментальний діалог Красуні і Чудовиська в одночастинній формі.
- Створіть вокальні «портрети» Попелюшки та її мачухи у двочастинній формі: доберіть відповідні інтонації – наспівні, різкі тощо.
- Спробуйте відобразити танець Попелюшки й Принца на балу в тричастинній формі. Змінюйте темп і рухи відповідно до характеру музики.

IV ПІДСУМОК УРОКУ

- Чи сподобалася вам наша зустріч із музикою?
- Що таке музична форма?
- Назвіть приклади одночастинної, двочастинної, три частинної будови.

Урок-4

Бабиц Марина Олександрівна,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
Золотоніської спеціалізованої школи
№1 Золотоніської міської ради

Тема. Людина і природа єдині

Мета: формування ключових компетентностей:

загальнокультурна компетентність: особливості національної і загальнолюдської культури в побутовій і культурно-дозвіллевій сфері, оволодіння досягненнями культури;
громадська компетентність: усвідомлення своєї належності до етносоціального й соціо-культурного середовища;

предметних компетентностей:

- розвивати вміння розрізняти елементи музичної мови,
- виховувати вміння слухати музику.

Очікувані результати:

Після цього уроку учні зможуть:

1. Набути навичок які дадуть змогу відчувати зображальні та виражальні інтонації, розвиватимуть вміння аналізувати та виразно виконувати пісні;
2. Збагачуватирозмовнумовуучнівновимитермінами, висловлюваннями;
3. Розвиватимузичний слух,емоційніпочуття, співацькі навички, уяву, фантазію;
4. Розвиватимузичний слух, емоційніпочуття;
5. Набувати навички імпровізації.

Обладнання: ілюстрації до твору «Казка про царя Салтана», музичний матеріал: М.

Римський - Корсаков «Три дива», І. Танчак «Добрий день людям на землі», музичні інструменти: бубон, трикутник, підручник.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент.

Музичне вітання.

«Добрий день учителю, здрастуй любий клас»

II. Актуалізація опорних знань.

— Пригадати, що таке опера?

- Які види мистецтва використовуються в опері?.

III. Оголошення теми уроку

Вступна бесіда.

Діти! Життя людини тісно пов'язане з природою. Протягом всього існування людина і природа взаємопов'язані. Краса нікогоне залишає байдужим.

Де б ми з нею не зустрічалися: в житті чи казці. Закрийте очі та послухайте.

Слухання музики: шум моря

Як ви вважаєте, які звуки ви почули?

Разом з відомим музичним казкарем композитором Миколою Римським-Корсаковим поринемо в незвичайні події, що відбуваються в опері. Спробуймо почути в музиці казкові дива: білочка гризе золоті горішки, брати охоронці-велетні виходять з моря, лебідь стає царівною-красунею. Опера «Казка про царя Салтана» **одна з найяскравіших постановок Національної опери України. Ці неймовірні костюми і казкове сценічне оздоблення обов'язково потрібно побачити хоча б один раз.**

Микола Андрійович Римський-Корсаков - педагог, диригент, громадський діяч, музичний критик; член Могутньої купки, автор 15 опер, 3 симфоній, симфонічних картин, камерно-інструментальної музики.

Оперу «Казка про царя Салтана» М. Римський – Корсаков написав на честь 100 річчя А.С. Пушкіна і за словами самого композитора була одним із найулюбленіших його музичних творів

1. Прослуховування відео фрагмент «Три дива»

Порівняйте музичні інтонації, які характеризують білочку, богатирів і Царівну Лебідь. Яка з них ніжно-наспівна, яка – грайливо-танцювальна, а яка – велич но-маршова? Якого персонажа опери можна назвати ліричним? Музика «трьох див» подібна чи контрастна?

Поміркуй, тембри яких музичних інструментів створюють ці музичні дива.

Контраст – це зіставлення протилежного.

Діти, а зараз за допомогою пантоміми передайте рух Царівни-Лебідь, яка пливе по морю, або одного з богатирів.

А тепер за допомогою інструментів (бубон і трикутник), створіть контрастні звукові картини «Хвилі моря».

А зараз ми з вами познайомимося з новою піснею «Добрий день людям на землі» (Прослуховування твору)

Діти, давайте зараз із вами спробуємо заспівати цю пісню.

(діти співають пісню в підручнику ст.17. Виконання пісні вчителем, Розучування за куплетами.)

А тепер ми трішечки відпочинемо і зробимо зарядку.

IV. Фізкультхвилинка (танцювальні рухи під музику).

V. Закріплення вивченого.

1. Робота з підручником (ст. 16-17).

—Розгляньте малюнки. Герої з якої казки на них зображені?

—Пригадайте за малюнками музику.

—Що таке «контраст»

А зараз ми спробуємо розгадати ребуси.

VIII. Підсумок уроку. Рефлексія

Краса нікого не залишає байдужими? Де б ми з нею не зустрічалися. Нам з вами потрібно тільки навчитися її бачити і берегти.

Список використаної літератури

- Боряк О. О. Україна: етнокультурна мозаїка – Київ.: Либідь, 2006
- [https://uk.wikipedia.org/wiki/Римський-Корсаков_Микола_Андрійович]
- [<https://sites.google.com/site/hisofrusmus/hisofrusmus18>]
- [[www.library.cv.ua > vystavky > 066_rymsky/](http://www.library.cv.ua/vystavky/066_rymsky/)]
- [[https://uk.wikipedia.org/wiki/Казка_про_царя_Салтана_\(опера\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Казка_про_царя_Салтана_(опера))]
- Підручник «Мистецтво»

Урок-5

Борщ Людмила Іванівна,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
опорного закладу освіти – Городищенський ЗЗСО І-III
ступенів № 3 Городищенської ОТГ
Черкаського району Черкаської області

Тема. Людина і природа – єдині (продовження)

Мета. Формування ключових компетентностей:

загальнокультурна компетентність:

- ознайомити дітей з особливостями музичних творів про зв'язок людини і природи;

предметна компетентність:

- ознайомити учнів з поняттями марш, музичний такт та розмір, формувати увагу,

спостережливість;

- розвивати відчуття ритму, творчу уяву, спостережливість, фантазію, культуру слухання та виконання музики;

- виховувати інтерес до музичних творів про природу.

Обладнання: ППЗ, комп'ютер, музичний інструмент, мультимедійна презентація.

ХІД УРОКУ

1. Організаційний момент.

- Вхід у клас під звучання пісні І.Танчака «Добрий день людям на землі».

- Музичне привітання.

2. Розпівування.

3. Повідомлення теми, мети, завдань уроку, мотивація учіння школярів.

На попередніх уроках ми з вами почали розглядати твори мистецтва, які втілюють тісний

зв'язок людини і природи. На сьогоднішньому уроці ми продовжимо знайомитися з музичними творами, що розповідають про красу природи та чудернацький тваринний світ.

4. Перевірка, оцінка і корекція засвоєних раніше знань, навичок, умінь.

- Які твори про природу ви знаєте?

- Хто автор цих творів?

- Де можна почути музику про зв'язок людини і природи?

5. Бесіда по темі та слухання музики.

Добре знайоме це кожній людині –

Вона і природа одвічно єдині.

Природа людину вдягає, годує,

Приносить їй радість, здоров'я дарує.

Ходімо до неї, почуєм пташину,

Там пахне чебрець і цвіте конюшина...

Життя людини завжди було тісно пов'язане з природою. Краса навколишнього світу – мальовничі краєвиди, розмаїтий тваринний світ - надихає митців на створення неповторних творів мистецтва. Тому не дивно, що багато тварин стали героями казок, мультфільмів, балетів, мюзиклів тощо. Сьогодні ми вирушаємо у цікаву та захоплюючу подорож сторінками казок відомого французького казкаря Шарля Перро. Тож вмошуйтеся гарненько – розпочинається казка... «Мав мірошник трьох синів. Після смерті залишив він двом старшим синам хороший спадок, а молодшому дістався кіт. Зажурився він ...». Мабуть усі впізнали казку «Кіт у чоботях». Головний герой цієї казки – Кіт – кмітливий і винахідливий, виявив свої «таланти» не лише у літературі, а й у різних видах мистецтва: зокрема у музичному та образотворчому. Послухайте два фрагменти музичних творів про Кота в чоботях: Марш Маркіза Карабаса з казки-мюзиклу «Кіт у чоботях» української композиторки та режисера-постановника Влади Кохановської та Саундтрек The Puss Suite з мультфільму «Кіт у чоботях» англійського композитора, диригента, музиканта Генрі Джекмана.

(В.Кохановська. Марш Маркіза Карабаса з казки-мюзиклу «Кіт у чоботях» - слухання. Генрі Джекман. The Puss Suite. Саундтрек з мультфільму «Кіт у чоботях» - слухання)

- Як музика передає характер персонажів?

- Поміркуйте: під цю музику найкраще співати, танцювати чи крокувати?

- Оберіть слова-характеристики до кожного музичного твору: енергійний, мрійливий, грізний, бадьорий, засмучений, життєрадісний, граційний.

- Пригадайте твори мистецтва, присвячені тваринам.

(«Котобенд» - виконання руханки)

Отже ми з вами з'ясували, що під музику можна крокувати. Подивіться на слайд і назвіть тварин, що також можуть крокувати.

Марш– музичний твір, мелодія якого має енергійний, чіткий ритм. Під марші зручно крокувати.

А щоб марш мав чіткий ритм, йому необхідно мати певний розмір, який підказує як ми поділимо нотний запис на такти.

Такт - часовий відтинок музичного тексту від сильної долі до наступної сильної долі. Такт складається з певної кількості долей, яка визначається музичним розміром.

Музичний розмір – число, що позначає ритмічну впорядкованість та величину такту в музиці. Верхня цифра вказує кількість, а нижня — тривалість долей, що складають такт.

6. Гра «Оркестр».

Пропоную трішки відпочити і пограти в музичну ГРУ «Оркестр». Подивіться на ігрове поле на ст.21. Граємо по черзі: граючий називає музичний інструмент, який зображено на полі біля червоного кружечка. Якщо він помилився, то у гру вступає інший учасник.

Пригадайте, які ще інструменти оркестру ви знаєте та відтворіть ритм маршу на музичних інструментах.

7. Виконання пісень.

Минулого уроку ми розпочали вивчати пісню «Добрий день людям на землі» учителя музичного мистецтва Ігоря Даниловича Танчака. Виконайте її.

(«Добрий день людям на землі». Сл.і муз. І.Танчака – виконання)

8. Підведення підсумків.

- Як ви розумієте єдність природи і людини?

- Поясніть, чому у народі кажуть: «Доглядай землю плідну, як матір рідну», «Зрубав дерево – посади два»?

- Пригадайте музичні твори, присвячені природі.

- Пригадайте інструменти оркестру.

- Що таке марш?

- Хто може крокувати під марші?

9. Вихід з класу під звучання пісні І.Танчака «Добрий день людям на землі».

Урок-6

Сидоренко Наталя Василівна,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
Черкаської загальноосвітньої школи
I-III ступенів № 32 Черкаської міської ради
Черкаської області

Тема: Дружба та братство – найбільше багатство

Мета: формування ключових компетентностей:

- уміння вчитися, самоорганізовуватись до навчальної діяльності, уміння працювати в колективі;
- **загальнокультурної** – дотримуватись норм культури мовлення, зв'язно висловлюватись;
- **міжпредметної естетичної** — виявляти естетичне ставлення до світу, інтерпретувати музичні твори, розвивати творчі здібності; вчити учнів розуміти емоційний зміст музичних творів;
- **предметних компетентностей:** продовжити знайомство учнів з програмною музикою, інтонацією, «музичними портретами» друзів, познайомити учнів з творами М.Степаненка «Дражнилка» та «Скривдили», працювати над ритмічними вправами, розвивати чуттєву сферу, музичні здібності; виконувати творчі завдання, розпочати вивчення пісні О.Янушкевич та М.Ясакової «Дружба».

Тип уроку: поглиблення в тему.

Обладнання: дошка, підручник (Л.Масол, О.Гайдамака, О.Колотило), робочий зошит-альбом (Л.Масол, О.Гайдамака, О.Колотило), комп'ютер, телевізор, фішки-нотки, фішки-смайлики, фішки-скрипкові ключі.

Методи і прийоми: бесіда, коментар вчителя, віртуальна подорож, демонстрація наочності, організація процесу сприймання, пізнавальної та художньо-творчої діяльності учнів, стимулювання активності учнів, педагогічне спостереження.

Форма організації: виконання творчих завдань.

Терміни і поняття: програмна музика, інтонація, музичні «портрети».

Види мистецтв (предметів), що інтегруються на уроці: музичне та образотворче мистецтво.

Очікувані результати: учні визначають емоційно-образний зміст музичних творів, роль засобів виразності у створенні образу музики, беруть участь у виконавській діяльності, виразно співають, ритмічно рухаються під музику.

Музичний ряд: Пісня О.Янушкевич та М.Ясакової «Дружба».

Відеоряд: «Дражнилка» та «Скривдили» М.Степаненка.

Міжпредметні зв'язки:

Домінанти уроку:

- музика «розповідає» про людину, «малює» музичні «портрети»;
- емоційно-образний зміст музичних творів.

Структура використання на уроці навчального часу:

- I. Привітання. Створення емоційної атмосфери. 2 хв.
- II. Актуалізація опорних знань, умінь і навичок. 1 хв.
- III. Мотивація навчальної діяльності на уроці. Оголошення теми і мети уроку. 1 хв.
- IV. Сприйняття нового матеріалу.
 1. Сприймання музики
 - 1) Вступне слово учителя, бесіда з дітьми 5 хв.
 - 2) Слухання музики – М.Степаненко «Дражнилка», фрагмент твору 0,24 хв.
 - 3) Слухання музики – М.Степаненко «Скривдили» (0,42 хв)

- 4) Бесіда з дітьми після прослухання музики – 2 хв
 - 5) Творче завдання – 3 хв.
 - 6) Фізкультхвилинка. – 1, 25хв.
 - 7) Художньо-творча діяльність – 15 хв.
 - 8) Гра «Вгадай героя» - 3 хв
 - 9) Творча вправа:
 - 1 варіант (робота в групах) - Гра «Друзі з Бремену» - 2 хв.
 - 2 варіант (робота в парах) - Гра «Ми актори» - 2 хв.
- VI. Підсумки уроку. Рефлексія. 2 хв.

ХІД УРОКУ

I. Вхід до класу під мелодію пісні «Справжній друг» з м/ф «Тімка і Дімка».

Привітання. Пісня «Добрий день людям на землі» І.Танчака.

Створення емоційної атмосфери

II. Актуалізація опорних знань учнів. Питання: яка музика зустріла вас сьогодні на початку уроку? Як ви думаєте, чому звучала саме ця пісня? (*Відповіді дітей*)

III. Мотивація навчальної діяльності на уроці. Оголошення теми і мети уроку. Ви вірно вгадали пісню, яка зустріла вас на початку нашого уроку, а також ви здогадалися, що сьогодні на уроці ми будемо говорити про те, без чого прожити дуже важко – про дружбу.

IV. Сприйняття нового матеріалу. Тож спершу я би хотіла почути від вас, хто такий друг? Як ви розумієте слова «дружба»? Цікаво почути ваші відповіді й пригадати, як ви розповідали про це ще у першому класі. (*Відповіді дітей*)

1. Сприймання музики. Прошу вас подивитися на репродукції картин в підручнику на ст. 24. Ці картини мають назву «Друзі». Чи погоджуєтесь ви з цим? Чому вони мають саме таку назву? (*Відповіді дітей*)

Діти, нам відомо, що музична мова незвичайна. Мовою звуків музика «розповідає» про красу природи (пригадайте «Море» з опери «Казка про царя Салтана» М.Римського-Корсакова), «малює» портрети казкових героїв: добрих чи злих (балет «Буратіно і чарівна скрипка» Ю.Шевченка), допомагає побачити ліричні персонажі: Попелюшку або Джульєтту з балетів С.Прокоф'єва. Ми пам'ятаємо, що все це можливо завдяки інтонації, яка є основою мелодії, та іншим засобам музичної виразності.

Окрім цього музика може «намалювати» музичні «портрети» друзів і розповісти про їх теплі стосунки або навпаки – негативні, нетовариські взаємини. Давайте в цьому запевнимось. А допоможе нам музика українського композитора Михайла Степаненка. Ми послухаємо дві п'єси з «Дитячого зошита». Назви я вам говорити не буду. Цікаво почути ваші думки.

Слухання музики: М.Степаненко «Дражнилка» (*Відповіді дітей*)

М.Степаненко «Скривдили» (*Відповіді дітей*)

Скажіть, будь ласка, чи можуть справжні друзі чинити так, як персонажі цих п'єс? Чи можемо ми назвати цю музику програмною?

Творче завдання: прошу вас виконати творче завдання в зошиті на ст.12: поєднати музичні характеристики творів М.Степаненка й записати назву інструмента, на якому виконувалися щойно прослухані нами музичні твори.

(*Робота в зошиті*)

Фізкультхвилинка. А зараз пропоную виконати веселу руханку разом з дівчатками з гурту «Коліжанка». (*Виконання руханки*)

2. Художньо-творча діяльність. Отже, ми послухали музику, виконали вправу, потанцювали. А тепер прийшов час поспівати. Пісня, яку ми сьогодні розпочнемо вчити, називається просто – «Пісня про дружбу». Послухаємо її. (Демонстрація пісні). Розучування тексту, мелодії 1 куплету, приспіву - робота над поставою, одночасним початком співу, м'якістю звуковедення.

3. Гра «Вгадай героя». Знаю, що ви любите мультфільми. Тож пропоную вам вгадати, хто співає цю пісню і як називається мультфільм, в якому вона звучить. Хто перший вгадає,

піднімає руку. (Аудіо – «Пісенька друзів» з м/ф «Бременські музиканти». Після угадування вмикається відео).

Так, це були «Бременські музиканти». Уявімо, що їдемо до міста Бремен, адже саме там встановлений пам'ятник в їхню честь. Давайте подивимось на нього на ст. 25 підручника. Кого ви там впізнаєте? (*Відповіді дітей*)

4. Творча вправа – 1 варіант (робота в групах). **Гра «Друзі з Бремену»**. А тепер пропоную вам попрацювати в групах (вправа 1, ст.25) – створити ритм вірша (слідуючи за відповідними знаками в підручнику):

*Всім відомі їх таланти:
Співаки та музиканти.
Півень, кіт, осел, собака,
І вони – не забіяки,
Дружба їх усіх єднає,
То й незгоди оминають.*

2 варіант (робота в парах). **Гра «Ми актори»**. Прошу вас уявити себе акторами театру (ми вже це робили, читаючи з інтонацією Буратіно, П'єро, Карабаса-Барабаса) та інсценізувати вірш:

*Ведмідь сварився із совою: - Ти щось наплутала, сова!
Затям своєю головою – зими в природі не бува!
Сова сміялась: - Волохатий, не дивно чути це мені:
Ти восени як ляжеш спати, то встанеш тільки навесні.*

V. Підсумки уроку. Рефлексія. Вправа «Збери прислів'я». Знаю, діти, що вам відомі прислів'я про дружбу. Тож завершуючи наш урок, хочу попросити вас допомогти мені скласти правильно певні фрази про дружбу. (Дітям пропонуються прислів'я про дружбу, розрізані навпіл. Завдання – скласти вірно):

*Де незгодатам часто шкода.
Без вірного друга.....велика туга.
Дружба та братство.....найбільше багатство.*

-До побачення!

-До побачення!

За кожную правильну відповідь діти отримують фішки – нотки, смайлики, скрипкові ключики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Підручник Мистецтво. 3 клас. – Київ: «Генеза», 2020. – 128 с. : іл. Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, О.М. Колотило, 24-25.
2. Мистецтво. Робочий зошит-альбом інтегрованого курсу, 3 клас. - Київ: «Генеза», 2020, ст12.
3. <https://www.youtube.com/watch?v=V9sCMSEjTrY>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=fVS-VtzsVFA>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=y5AICOPNEGc>
6. https://www.youtube.com/watch?v=b98-HCiQ_-4
7. <https://www.youtube.com/watch?v=EG9TPKID9Bs&list=RDQeJ1tHA13Yg&index=3>
8. <http://x-minus.pro/track/191095>
9. <https://www.youtube.com/watch?v=kR149ZsUInw>

Урок-6

Лясківська Лариса Михайлівна,
вчитель предметів мистецької освітньої
галузі Жашківського закладу загальної

Слайд 1

Тип уроку: уведення в тему.

Спосіб використання ІКТ на уроці: презентація, демонстрація фрагменту мультфільму, демонстрація відео з сайту YouTube. Використання кьюар кодів.

Мета уроку:

- знайомство з музикою про дружбу;
- формування вокально-хорових навичок при розучуванні пісні;
- формувати на уроці ключові компетентності нової української школи:
- спілкування рідною державною мовою: обговорення, аналіз музичних творів;
- інформаційно-ключова компетентність: використання сучасних цифрових технологій для пізнання та творення мистецтва;
- компетентність здорового життя: організація правильної співацької постави.

Завдання уроку:

- формування уявлення про можливість мистецтва передавати характер, форми і риси;
- розвиток слуху, вокальних навичок і відчуття ритму у учнів;
- прояв відношення до музики через пошук виразних жестів, рухів, міміки, відповідних інтонаційній природі музичного образу;
- виховання дружніх стосунків між дітьми;
- виховання музичної культури і естетичного смаку учнів.

Обладнання:

Музичний центр, ноутбук, телевізор, баян, ілюстрації тварин, малюнки учнів, підручник «Мистецтво» 3 клас, роздатковий матеріал, мотиваційні браслети.

Поняття: дружба, марш, інтонація, п'єса, похідні кольори.

ХІД УРОКУ

1. Організаційна частина.

Діти заходять під пісню про «Дружбу» (музика Ольги Янушкевич, вірш Марії Ясакової)

Слайд 2

Учитель: Добрий день вам, діти,
Я вітаю вас!

Діти: Здрастуйте, учителю,
Здрастуй, любий клас!

Слайд 3

2. Актуалізація знань.

Учитель: Діти, прослухайте та пригадайте про кого співається в цій пісні?

(Діти слухають музичний уривок: мюзикл "Кіт в чоботях." Марш Маркіза Карабаса.
Німеччина. м.Ганновер.

Діти: (Маркіз Карабас)

Учитель: З якої казки цей герой?

Діти: («*Кіт у чоботях*»)

Учитель: Молодці! А якими засобами виразності передав характер Карабаса композитор?

Відповіді учнів.

Слайд4

3.Введення в тему.

Давайте запросимо наших друзів: Лясолька і Барвика. Вони - друзі. Лясолька допомагає розуміти мову музичних звуків, а Барвик – розкривати таємниці образотворчого мистецтва. Дружба часто починається з дитинства. Як часто ми використовуємо слова «дружба», «вірність», «справжній друг»? А чи знаєте ви, що вони означають?

Відповіді дітей.

Слайд 5

Зверніть увагу на ці прислів'я.

Дружба — велика сила.

Вірного друга народ прославить, бо він товариша в біді не оставить.

Добрий друг підніме людину, а поганий погубить.

Яку дружбу заведеш, таке й життя проведеш.

Слайд 6

Лясолька: А як ти розумієш слова «дружба», «друг»?

Барвик: Я краще продемонструю картини відомих художників

Слайд 7

Слайд8

Барвик: Що ви бачите на цих картинах? (*відповідь дітей*)

Поміркуйте і поясніть, чому ці твори мають назву «Друзі»? (*відповідь дітей*) Розкажіть, які емоції передали художники в образах дітей.

4.Слухання музики.Слайд9

Учитель: Музика може власною мовою звуків «розповісти» про людину, «намалювати» музичні «портрети» друзів і передати теплі взаємини між ними або навпаки – негативні, нетовариські стосунки.

Давайте прослухаємо музичні твори *Михайла Степаненка* «Дражнилка» та «Скривдили» з «дитячого зошита».

Слайд10

5.Аналіз творів.

Учитель: Порівняйте п'єси, написані в одночастинній формі. Це програмна чи непрограмна музика? Поміркуйте, чи можуть справжні друзі вчиняти так, як ці музичні персонажі. Схарактеризуйте інтонації кожної з п'єс.

сумно

повільно

журливо

бадьоро

збуджено

енергійно

плаксиво

жалібно

швидко

Лясолька:Барвику! Якими б кольорами ти зафарбував ці слова?

Барвик: Ми знаємо, що є похідні кольори. Це – теплі та холодні.(демонстрація кольорів)

Слайд11

ТЕПЛІ КОЛЬОРИ

ХОЛОДНІ КОЛЬОРИ

6.Творче завдання.

Барвик: Діти! Розфарбуйте кубики зі словами відповідними кольорами.

(Діти самостійно працюють)

Учитель: Давайте перевіримо ваші роботи. Але, перевіряти будете роботу свого товариша по парті, як справжні друзі – чесно і справедливо. Обміняйтеся картками.

Теплими кольорами повинні бути замальовані такі слова: бадьоро, збуджено, енергійно, швидко. А холодними : сумно, повільно, журливо, жалібно, плаксиво.(У кого найбільше правильних відповідей - отримає паперовий браслетик з написом «Молодець!», «Ти на правильному шляху!» в теплих тонах, а в кого частково або всі неправильні відповіді, та дитина отримає браслетик з написом «Подумай!» в холодних кольорах).

Слайд12

7.Руханка.

Справжній друг - руханка, фізкультхвилинка.

Слайд13

8.Розспівування.

Учитель: Ну, а зараз сідайте, приготуйтеся до розспівування. Ручки на коліна, спинка пряма, ніжки стоять на підлозі.

Гриби

(www.zaspivaj.com)

Ходово

Укр. народна явломийка

Не те пер, не те пер на гри би хо ди ти!
Во се ни, во се ни, як бу дуть ро ди ти.

2. На одному звуці зі складами «Ма» - «мо» - «мі» протяжне звучання.

Слайд14

9.Ознайомлення.

Учитель: Діти! Сьогодні ми з вами вивчимо пісню «Дружба» (Музика Ольги Янушкевич Вірші Марії Ясакової)

Давайте ми познайомимся з піснею як з новим другом?

Дружба відео-караоке+

ДРУЖБА

Музика Ольги Янушкевич Вірші Марії Ясакової

Зна-ють всі: ко-ли є друг, все світ - лі-ша-є нав-круг.
Як-що сам не під-ве-деш, дру-зів біль-ше ти знай-деш.

Учитель: Для того щоб краще знати нового друга ми розучимо 1 куплет пісні «Дружба».

фонограма+

фонограма -

1. Знають всі коли є друг – все світлішає навкруг,
Якщо сам не підведеш – друзів більше ти знайдеш.
Приспів: Дружать сонце і земля, ля-ля, ля-ля.

Дружать луки і поля, ля-ля, ля-ля.
Дружать діти на землі
І великі і малі.

Слайд15

10.Закріплення.

Учитель: Твори якого композитора ми прослухали?

Яку назву мають ці твори?

Якими повинні бути стосунки між друзями?

Слайд16

Дякую за урок! До зустрічі.

Учні виходять під музику з мультфільму пісня «Дружба».

Слайд18

Список використаної література:

- Підручник для 3 класу «Мистецтво» авт.. Л.Масол, О.Гайдамака, Н.Очеретяна, О.Колотило, видавництва «Генеца», Київ, 2020- Ст.24.

Інтернет-ресурси:

- <http://texty-pesen.ru/pisnya-pro-druzhbu.html>
- https://www.geneza.ua/sites/default/files/product-images/Metodyky/Masol_Mystetstvo_Metodyka.pdf
- https://ipress.ua/photo/malyunky_z_prysmakom_dytnstva_23300.html
- <https://youtu.be/y5AICOPNEGc>
- <https://youtu.be/fVS-VtZsVFA>
- https://youtu.be/1BLZFiWPf_E
- <https://drive.google.com/drive/folders/1USa49-jalEpXU0-bSzy-LNyBEEfJnhF?usp=sharing>
- <https://drive.google.com/file/d/0Bz1BwliaxsoHTS0xTXNHbjVERHc/view>
- <https://drive.google.com/file/d/0Bz1BwliaxsoHcE14TTZKQzg0N2c/view>
- <https://youtu.be/QIVF4vLCsEQ?t=18>
- <https://www.youtube.com/watch?v=FtDUedI0RTc>

Урок-7

Славінська Таміла Іванівна,

вчитель музичного мистецтва та мистецтва

Паланської загальноосвітньої школи І – III ступенів

Паланської сільської ради Уманського району

Черкаської області

Тема уроку: Дружба та братство – найбільше багатство

Мета:

♦ навчальна: розширити уявлення дітей про моральне поняття доброта; активізувати образне мислення учнів; розкрити поняття «програмна музика», «непрограмна музика»; учити учнів визначати особливості музичної мови; формувати емоційне, творче ставлення до мистецтва;

♦ розвивальна: розвивати творчу фантазію учнів, уяву, уміння імпровізувати;

♦ виховна: виховувати в учнів вокальні, виконавські навички, прищеплювати зацікавленість музикою, співом.

Музичний матеріал: Михайло Степаненко «Дражнилка», «Скривдили» (з «Дитячого зошита»), пісня «Дружба» музика О. Янушкевич, слова М.Ясакової.

Наочні посібники: нотна хрестоматія; портрет Михайла Степаненко, Євгенії Гапчинської; ілюстрації художніх творів, підручник «Мистецтво» 3 клас, роздатковий

матеріал;

Обладнання: інтерактивна дошка; комп'ютер ; фонохрестоматія.

Тип уроку: комбінований урок

ХІД УРОКУ

Учні заходять до класу під музичний супровід пісні «Дружба» музика О. Янушкевич, слова М.Ясакової.

1. Організаційний момент.

Музичне вітання

Учитель: Давайте привітаємось!.

(на мелодію пісні “Я на солнышке лежу”)

Урок музики у нас,

Запросив усіх у клас,

Привітаймо дружно всіх:

- До, ре, мі, фа, соль, ля, сі!

Перевірка готовності класу до уроку

Учитель:

Нумо, діти, підведіться.

Один одному всміхніться.

Чули, вже дзвенів дзвінок –

Починаємо урок.

2. Актуалізацій опорних знань.

Слайд 2

- Пропоную розпочати наш урок із гри « Посили героїв у будинку»

Слайд 3

- Складіть слово із букв (У Д А Р Б Ж)

Слайд 4

- Розкажіть, чи маєте ви друга?

- Які якості мають бути у справжнього друга?

Слайд 5

Гра «Мікрофон»

Мого друга звать...

Ми разом...

Справжній друг...

Я радію коли мій друг...

Я сумую коли мій друг..

Я допомагаю йому...

- Розгляньте малюнки. Розкажіть що означає дружити. Доповни перелік.

Слайд 6

3. Оголошення теми уроку

3.1. Вступна бесіда

Учитель:

Сьогодні ми поговоримо про дружбу. Знаю, що ви вмієте товаришувати і маєте багато друзів. Часто справжня дружба починається з дитинства. А дитинство одна з улюблених тем митців. Вони створювали дитячі портрети і дитячі музичні образи. Тобто, музичні портрети з особливою любов'ю і натхненням.

3.2.Робота з підручником (стр. 24) Слайд 7

Учитель: Лясолька та Барвик – друзі. Лясолька допомагає розуміти мову музичних звуків, а Барвик – розкриває таємниці образотворчого мистецтва.

- Поміркуй і поясни, чому ці твори мають назву « Друзі»

(перегляд художніх творів)

Учитель:

Музика може власною мовою звуків «розповісти» про людину, «намалювати» музичні «портрети» друзів і передати теплі взаємини між ними або навпаки – негативні, нетовариські стосунки. Музичний портрет композитори створюють за допомогою мажорного чи мінорного ладу. Застосовують штрихи, фактуру для передачі характерів дітей.

4. Слухання музики.

Слайд 8

Учитель:

Прослухаємо музичні твори Михайла Степаненка «Дражнилка», «Скривдили» (з «Дитячого зошита»)

Слайд 9

4.1. Аналіз музичних творів:

- Порівняй п'єси, в одночасній формі.
- Це програмна чи непрограмна музика?
- Поміркуй, чи можуть справжні друзі вчиняти так, як ці музичні персонажі.
- Схарактеризуй інтонації кожної з п'єс.

5. Художньо – творча діяльність.

5.1. Вокально – хорова робота.

Учитель:

Пропоную вивчити пісню «Дружба» музика О. Янушкевича, слова М. Ясакової, але спочатку пригадай правила співу та виконай вокальні вправи.

Доповни правила співу

Слайд 10

- Співати треба сидячи або стоячи, зберігаючи співочу установку: спина пряма, плечі розгорнуті.

- Співоче дихання береться спокійно, через ніс. Плечі не піднімати. Дихання береться по фразах, за вказівкою руки або помахом голови вчителя.

- При співі необхідно стежити за звучанням свого голосу, підлаштовуючи його звучанням до звучання інструменту.

- Заняття співом необхідно починати з розспівування. Воно також необхідно для голосу, як налаштування для музичного інструменту.

- При співі необхідно правильно відкривати рот, округлюючи голосні і чітко артикулюючи приголосні.

- Щоб ваш спів доставляв радість вам самим і слухачам, він повинен бути виразним, красивим. Співати треба емоційно, в характері виконуваної пісні.

«Ласкаво просимо».

- Проспівуйте ноти в правильному порядку. Швидше до співу

а) Виконання вправ

Слайд 11

б) Слухання пісні «Справжній друг».

- Про що розповідається в цій пісні? (відповіді дітей)

- Який настрій вона викликає?

в) Робота над піснею «Дружба»

Слайд 12

(вчитель звертає увагу на поставу, дихання, прочитання тексту, чітка вимова звуків, фразування)

5.2. Ігрова діяльність

- Інсценізація пісні

- Гра « Танцюємо по сучасному»

5.3. Музикування

(ритмічний супровід вивчених творів на стаканчиках)

- Стаканчикові ритми в колі

- Ритмічний канон
- Ритмічні імпровізації

6. Узагальнення вивченого матеріалу

- Хто такий Михайло Борисович Степаненко?
- Чим музика "малює портрет"?
- Хто автор музичних творів «Дражнилка», «Скривдили»?
- Що означає «дружити»?
- Чи легко бути другом?
- Поясни прислів'я:
Вірний друг-то найбільший скарб.

Слайд 13

7. Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон»

Сьогодні я дізнався...
Було цікаво...
Було складно...
Я зрозумів (ла), що...
Тепер я зможу...
Я навчився (лася)...

Слайд 14

8. Підсумок уроку

В кінці уроку учитель мотивує кожну дитину сердечками з написами: «Я пишаюсь тобою», «Я в тебе вірю», «Ти можеш краще»...

Учитель:

Сподіваюсь, що сьогодні була цікава подорож.

- Розкажіть своїм рідним, про що ви дізналися на сьогоднішньому уроці.

Дякую за урок! До зустрічі!

Слайд 15

Вихід учнів під пісню «Дружба» О. Янушкевича та М. Ясакової.

Список використаних джерел:

Література:

- Підручник для 3 класу «Мистецтво» авт.. Л.Масол, О.Гайдамака, Н.Очеретяна, О.Колотило, видавництва «Генеза», Київ, 2020- Ст.25.

Інтернет-ресурси:

- <https://vsimpptx.com/urokpoch3kl/muzychne-mystetstvo-lm-masol/u67>
- https://youtu.be/1BLZFiWPf_E
- <https://learningapps.org/view10548052>
- <https://www.youtube.com/watch?v=EG9TPKID9Bs>
- <http://texty-pesen.ru/pisnya-pro-druzhbu.html>
- <https://drive.google.com/file/d/0BzIBwliaxsoHcE14TTZKQzg0N2c/view>
- <https://www.youtube.com/watch?v=rTQb8-ihOOI>
- https://uk.wikipedia.org/wiki/Гергард_Маркс
- <https://naurok.com.ua/scenariy-stanciyno-gri-druzhba-pochinaetsya-z-posmishki-44003.html>
- <https://www.youtube.com/watch?v=y5AICOPNEGc>
- <https://vseosvita.ua/library/urok-no-7-druzhba-ta-bratstvo-najbilse-bagatstvo-ii-castinaprezentacia-359904.html>
- <https://www.youtube.com/watch?v=fVS-VtzsVFA>

Урок-8

Яковенко Лариса Віталіївна,
вчитель музичного мистецтва та мистецтва
Червонослобідського закладу загальної
середньої освіти I-III ступенів № 1
Червонослобідської сільської ради

Тема: Героїзм в мистецтві СЛ.1

Мета уроку: формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва.

Навчальна: ознайомити учнів з поняттями рондо, марш, нота з крапкою; розширювати уявлення про емоційний зміст героїчних образів; активізувати образне мислення учнів, формувати вміння сприймати та виконувати музику.

Розвивальна: розвивати в учнів вокальні, виконавські навички, творчу уяву, фантазію.

Виховна: виховувати любов до мистецтва.

Тип уроку: комбінований

Наочні посібники: : підручник: Мистецтво. 3 клас. – Київ: «Генеза», 2020. – 128 с. : іл.
Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, О.М. Колотило.

Музичний матеріал:

- «Нам для щастя треба» (поспівка)
- Танок-зарядка «Хокі покі» (руханка)

Відеоматеріал:

- М/ф «Микита Кожум'яка» (фрагмент).
https://www.youtube.com/watch?v=urnU6VOuZw&ab_channel=planetakino
- Петро Чайковський. Марш дерев'яних солдатиків з «Дитячого альбому».
https://www.youtube.com/watch?v=J6hGHTFuemo&ab_channel=ErnestBelyalov
- Вольфганг Амадей Моцарт. «Турецький марш» (рондо).
https://www.youtube.com/watch?v=M_2naJAAPb4&ab_channel=
- **ТЗН:** мультимедійна дошка, ноутбук.

Тип уроку: засвоєння нових знань

Вид уроку: інтегрований

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент. Перевірка готовності класу до уроку.СЛ.2

Музичне вітання

№1 Вчитель Учні

Дзень дзелень дзвенить дзвінок. Вже по-чався в нас у - рок.

5 Вчитель Учні

Доб - рий день. Доб - рий день.

Створення емоційного фону уроку. Побажання гарного настрою, позитивного спілкування, творчої роботи.

II. Активізація опорних знань.

Вчитель. Діти, а ви любите читати? А про що ви останнім часом читали?..

Молодці. Особисто я дуже люблю читати щось із давнини, адже, читаючи розповіді про

старовину, ніби поринаєш у світ минулого нашої землі. До наших часів дійшли міфи та легенди про величних і хоробрих людей, які боролися з ворогом, ризикували життям заради людей, та спокою в світі. Їх називають героями і люди досі поважно до них ставляться та шанують.

Хто ж такий герой? СЛ.3 Герой – (з давньогрецького) – це напівбог, славетна людина, захисник. Герой – це, по-перше, люди, які уславилися подвигами, а по-друге, – дійові особи творів літератури та мистецтва. Часто це звичайні люди: скромні, безкорисливі. Погляньте на світліни, хто з героїв тут зображений? А кого ви ще можете назвати? А якими словами характеризують героїв?

Вчитель записує на дошці слова, запропоновані учнями: допомагає, рятує, захищає, захисник, мужній, сильний, справедливий, сміливий, патріот, бореться, перемагає...

III. Основна частина. Повідомлення теми, завдань уроку. Мотивація навчальної діяльності.

Діти, сьогодні ми продовжимо мистецькі мандри, розкриємо важливу особливість образу героя. Також познайомимось з поняттями рондо, марш, нота з крапкою.

А розпочнемо ми свій шлях з розкриття головної особливості героя. Що це за особливість ви дізнаєтесь, коли розгадаєте ось цей ребус. СЛ.4

IV. Робота над новим матеріалом

Молодці. Ви добре впоралися із цим завданням. І дійсно, героїзм – це одна з важливих якостей героїв. Адже у відповідальні часи вони сміливо вступають у боротьбу із кривдою та несправедливістю. Наприклад, таким сміливим, мужнім є герой давніх легенд Микита (Кирило) Кожум'яка. СЛ.5 Він наділений богатирською силою, стійкістю. Про Микиту Кожум'яку написано багато книг, створено аудіо, намальовано безліч ілюстрацій. В наш час відтворити образи героїв допомагає мультиплікація. То ж ми з вами сьогодні якраз і переглянемо фрагмент з мультфільму «Микита Кожум'яка».

- **Відеоперегляд** -м/ф «Микита Кожум'яка» (фрагмент). СЛ.6

Діти, вам сподобався мультфільм про хороброго Микиту? Вдома ви зможете, разом з батьками, знайти в інтернеті цей мультфільм, і переглянути його весь. А на наступному уроці поділитесь своїми враженнями від переглянутого.

Вчитель: Героїчний характер найкраще відтворює маршова музика. Марш (італ. ходіння, рух) – це мелодія, що призначена для людей, які йдуть строем, крокують. Марші створюють для ходи, і зазвичай вони написані в розмірі 4/4. Урочисті похідні марші виконують на військових парадах, енергійні спортивні – під час змагань. Є марші веселі й сумні.

Сьогодні в гості до нас завітав російський композитор Петро Ілліч Чайковський, який хоче познайомити зі своїм чудовим маршем. Це «Марш дерев'яних солдатиків» з «Дитячого альбому». То ж сідайте зручненько й дивіться, слухайте уважно і тихенько.

✚ **Слухання музики (відео)** - П.І. Чайковський «Марш дерев'яних солдатиків» СЛ.7

Аналіз твору «Поміркуйте»: СЛ.8

- *Хто виконує марш?*
- *Чим особлива музична мова прослуханого твору?*
- *Чим відрізняється маршова музика від пісенної і танцювальної?*
- *Який із поданих інструментів ти вибереш, щоб передати образ солдатиків? Чому?*

Молодці, діти. Ви дуже точно проаналізували музичний твір.

Вчитель: На наших уроках ми вже познайомилися з різними музичними словами, які старанно складаємо ось в цю скриньку. Сьогодні наша скринька поповниться ще одним словом – рондо. Що ж таке рондо? Давайте зазирнемо до словничка. СЛ.9 Рондо (від італ. рух по колу) – музична форма, у якій кілька разів звучить тема, що чергується з різними епізодами. Щоб краще зрозуміти, зверніть увагу на зображення. Головна тема – це голубого кольору квіточка, яка декілька раз чергується з різними по кольору квітами. Або ось ще такий варіант пояснення рондо, у вигляді печива. Так відбувається і в музиці.

У давній Франції неймовірно популярність мали хороводні пісні, які виконувалися солістами та хором. Кожен соліст заспівав свою мелодію на різні слова, а хор повторював

приспів, у якому не змінювалися ані текст, ані мелодія.

Головна тема рондо повторюється не менше трьох разів. І між цими повтореннями щоразу звучить інша - контрастна музика, яка називається ЕПІЗОД.

Всесвітньо відоме і чи найулюбленіше рондо створив геніальний австрійський композитор Моцарт. Називається воно "Турецьке рондо" або "Турецький марш".

Пропоную уважно послухати цей твір.

- ✚ **Слухання музики (відео)** Вольфганг Амадей Моцарт. «Турецький марш» (рондо). СЛ.10

Аналіз твору «Поміркуйте»: СЛ.11

- Використовуючи підказки скажіть, який настрій створює даний твір? Що можна робити під цю музику?
- Який характер музики?
- Звучання якого інструмента нагадує головна тема твору?
- Який характер епізодів?
- Що відчувається в музиці: пісенність, танцювальність чи маршовість?
- Яка частина рондо повторюється?

Дуже добре. Ви великі молодці.

V. Вокально-хорова робота: пісня «Наша Україна»

1. Поспівка «Нам для щастя треба» СЛ.12
2. Знайомство з піснею (вступна бесіда, відеодемонстрація пісні): СЛ.13
 - Про що розповідається в цій пісні?
 - Який характер музичного твору?
3. Розучування пісні (робота з текстом, розучування по фразах).
4. Виконання пісні.

VI. Фізкультхвилинка СЛ.14

VII. Музична абетка Давайте пригадаємо, що таке тривалість нот і які тривалості ми вже з вами знаємо. А сьогодні я хочу познайомити вас із нотою біля якої може стояти крапка. Що ж це буде значити. Увага на екран. СЛ.15

VIII. Ритмічна вправа «Ніжки-долоньки» СЛ.16

IX. Рефлексія. Підсумок уроку. Вербальне схвалення відповідей учнів. СЛ.17

Учитель: Молодці! Ви, як завжди, діти, були сьогодні дуже старанними, уважними та активними. Вдома обов'язково перегляньте мультфільм «Микита Кожум'яка». Поділіться враженнями від уроку з батьками. А вже на уроках образотворчого мистецтва, разом із вчителем, ви намалюєте форму рондо, використовуючи квіти: для основної теми – одну якусь квіточку, а для епізодів – інші. Дякую за роботу. До побачення!

Учні виходять із класу під музичний супровід - «Турецький марш». СЛ.18

Урок-8

Войцях Світлана Анатоліївна,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
Чорнобаївської гімназії
Черкаської області

Тема: Музика героїчного характеру

Мета: виховувати патріотичні почуття учнів, повагу до героїчного минулого своєї країни. Розвивати почуття ритму та музичний слух.

Вчити виразно виконувати вивчену пісню, визначати характер прослуханого твору, знайомитись із формою рондо, основами пунктирного ритму.

Компетентності: осмислювати зміст маршового твору, характеризувати настрій. Вміти вирізняти маршовий характер та відтворювати ритм маршу під час його звучання.

Виробляти навички співу в режимі карооке, сприяти підвищенню рівня техніки читання.

Програмний зміст:

СММ: Вольфганг Амадей Моцарт. «Турецький марш» (рондо).

Петро Чайковський. Марш дерев'яних солдатиків з «Дитячого альбому».

СКМ: М/ф «Микита Кожум'яка» (фрагмент).

ХТД: Пісня «Наша рідна Україна» (Музика Ольги Янушкевич Вірші Зої Тищенко)

Виконання ритмічної партитури.

П: рондо, марш, нота з крапкою

Обладнання: музичний інструмент, мультимедійний комплекс.

План уроку:

1. Організація класу.
2. Актуалізація опорних знань
3. Розспівування, музична грамота.
4. Подання нового матеріалу(слухання музики)
5. Фізкультпауза
6. Розучування пісні
7. Закріплення вивченого матеріалу
8. Підсумок, оцінювання.

Хід уроку

Слайд 1, 2, 3

I Привітання, організація класу

II Актуалізація:

Про що ми співали на попередньому уроці?

Як музика може «змалювати» стосунки між людьми?

Що у вас найбільше цінують друзі?

Слайд 4

Сьогодні ми поринемо у світ відваги та героїзму, де звичайні, скромні люди в особливих умовах здатні на відважні вчинки заради честі та справедливості. Про таких складала казки та легенди, шанували та гордились їх подвигами. Пригадайте лише героя казок Микиту Кожум'яку.

Слайд 5

Найкраще героїчний характер передає маршова музика підкреслена особливим, пунктирним ритмом. З цим поняттям ми познайомимось у розспівуванні

Слайд 6

III Розспівування.

Гама До-мажор (відео)

Слайд 7

Музична грамота: відео «крапка біля ноти» (відео)

Слайд 8

Ритмічна вправа «Козацька» (відео)

Слово вчителя: під час відтворення ритмічної вправи оберіть солістів, які проплескають під музику вправу із екрану.

IV Подання нового матеріалу(слухання музики)

Слово вчителя: Який настрій створила музика під яку ви плескали?

Марш – це відтворення ходи в музиці. Як ви думаєте, хто може крокувати під марш?

Марші бувають похідні, спортивні, військові. Є марші веселі і сумні. Пропоную послухати два марші і порівняти їх характери.

Слайд9, 10

П. Чайковський «Марш дерев'яних солдатиків» та «Турецький марш» В.-А. Моцарта. (рондо).

Порівняння, обговорення настроїв маршів.

Слайд 11

Марш Моцарта написано у формі рондо, а чи знаєте, що означає це слово?

Слайд 12

Музична грамота

Рондо - **музична форма**, в якій неодноразове (не менше 3-х) проведення головної теми (**рефрену**) чергуються з відмінними один від одного епізодами.

Слайд 13

Епізоди можуть мати різний характер, але рефрен завжди незмінний.

Пропоную провести нашу фізкультпаузу ставши колом та помандрувати у всесвіт із веселими інопланетянами

Слайд 14

V Фізкультпауза

Продовжуючи героїчну тему нашого уроку хочу зазначити, що саме високі почуття любові та відданості своєму народу спонукають до героїчних вчинків. Про такі почуття наша пісня.

Слайд 15

VI Розучування пісні «Наша рідна Україна» (Музика Ольги Янушкевич Вірші Зої Тищенко)

Слайд 16

VII Закріплення знань:

1. Що нового ви дізнались на уроці?
2. Який музичний твір вам сподобався найбільше і чим саме?
3. В чому полягає особливість пунктирного ритму?
4. Яких якостей він надає мелодії маршу зокрема?
5. Як перекладається красиве італійське слово «Рондо»?
6. Як називається марш, в якому «крокують» іграшки? Чи є пунктирний ритм в ньому?
7. Як, на вашу думку, музика маршів підкреслює відвагу та героїзм?

Домашнім завданням буде слухання маршів, а на початку наступного уроку розкажете, які із них вам найбільше сподобались.

Урок-9

Зайчук Аліна Олексіївна,

вчитель предметів мистецької освітньої галузі,
заступник директора з навчально-виховної роботи
Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів № 20
Черкаської міської ради

Тема уроку: Богатирі в мультиплікації.

Мета уроку: формування ключових компетентностей:

Компетентності спілкування державною мовою: аналіз та виконання пісень рідною мовою; усне висловлювання своїх вражень від творів мистецтва;

Компетентності у галузі природничих наук: спостереження, дослідження і відтворення довкілля та явищ природи засобами мистецтва;

Інформаційно-цифрова компетентність: за допомогою дорослого використання інформаційних технологій для отримання мистецької інформації;

Компетентність уміння вчитися впродовж життя: формування уміння визначати власні художні інтереси, досягнення і потреби, прагнення доцільно використовувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва;

Компетентності ініціативності і підприємливості: проявлення творчої ініціативи та намагання її реалізувати, зокрема через втілення у практичній художньо-творчій діяльності (індивідуальній і колективній), презентації результатів власних мистецьких

досягнень;

Соціальна та громадянська компетентності: ефективна співпраця у команді;

Компетентність обізнаності та самовираження у сфері культури: виховання естетичного смаку через творчу діяльність, укріплення поваги до культурного розмаїття світу;

Компетентність екологічної грамотності і здорового життя: використання мистецтва для розуміння емоцій, почуттів та переживань.

Тип уроку: комбінований

Оснащення уроку: комп'ютер, телевізор, гаджети для кожного учня, дидактичний матеріал (комплект карток із зображеннями різних предметів, фігур, квітів тощо, у якому декілька карток повторюють зображення для кожної групи, картки з QR-кодом, комплект карток із зображенням струнних, духових та ударних інструментів на кожному групі), фортепіано, шумові інструменти.

Методи і прийоми: коментар вчителя, бесіда, інтерактивні вправи, робота в групах, демонстрація відеоматеріалів, стимулювання активності учнів, педагогічне спостереження, індивідуальне консультування, порівняльний аналіз.

Форма організації: урок з використанням ігрових та інтерактивних методів навчання.

Терміни і поняття: рондо, богатири, духовий оркестр.

Музичний ряд: Пісенька Котигорошка та Оленки, муз. А. Соловйова Пісня з м/ф «Пригоди Котигорошка та його друзі», В.А. Моцарт «Турецький марш (рондо)», Є. Адамцевич Старовинний запорізький марш.

Відеоряд: уривки з м/ф «Чарівний горох» та «Пригоди Котигорошка та його друзі», відео «Духовий оркестр»

Міжпредметні зв'язки: мультиплікація, література.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент. (слайд 02)

Музичне вітання.

Добрий день, - співають квіти,

Небо, сонце і земля.

Всіх людей вітають діти,

А ці діти – ти і я.

II. Мотивація навчальної діяльності.

Створення емоційно-сприятливого середовища.

Діти, подивіться на малюнок на екрані. (слайд 03). Скажіть, яку музичну форму я закодувала? Правильно, **рондо**. Тепер я прошу вас у своїй групі скласти графічне зображення рондо з карток, що є у вас на парті. Працюємо швидко, група, яка першою впорасться із завданням, отримає «смайлика». (На групу надається пакет карток з різними зображеннями, одна з яких повторюється декілька разів.)

Гра «Склади рондо» під музику Вольфганга Амадея Моцарта «Турецький марш (рондо)» (слайд 04).

Підведення підсумку гри.

III. Актуалізація набутого навчального матеріалу учнями.

Добре, діти, а хто звернув увагу на музику, яка допомагала вам успішно впорись із завданням? Так, це був «Турецький марш (рондо)» Вольфганга Амадея Моцарта.

А для чого створюють марші?

Який характер має маршова музика?

У якому розмірі пишуть марші?

Які види маршів ви знаєте? (слайд 05).

За правильні відповіді діти отримують «смайликів».

Пропоную виконати ритмічну вправу на три команди. Але для початку виконаємо по черзі всі три партії усі разом. (слайд 06).

Ритмічна вправа.

IV. Повідомлення теми, мети, завдання уроку.

Ми згадали марші і те, що марш – це музика, яка найкраще передає героїчний характер. Сьогодні ми також будемо говорити про героїв. Про героїв-богатирів. Отже, тема сьогоднішнього уроку **БОГАТИРІ В МУЛЬТИПЛІКАЦІЇ**. (слайд 07).

V. Основна частина.

Розкажіть, будь ласка, яких богатирів ви знаєте? А звідки ви знаєте про цих героїв?

Так, з книжок та фільмів.

І я думаю, що всі ви читали книжки та бачили мультфільми про богатира Котигорошка, який перемаг змія та визволив сестричку Оленку. Давайте разом подивимось уривочок мультфільму про богатира Котигорошка.

Перегляд уривку з мультфільму «Чарівний горох».(слайд 08).

Робота з підручником стор.33.(слайд 09).

Давайте проспівасмо пісеньку на стор.33 підручника по ролях. Хлопці співатимуть партію Котигорошка, а дівчата – партію сестрички Оленки.

Розучування пісні по ролях. Виконання пісні.

Супер, ви, хлопці справжні мужні богатирі, а ви, дівчата, ніжні, кмітливі та хазяйновиті, як його сестричка Оленка. А ви знаєте, що «Пригоди Котигорошка та його друзів» – анімаційний мультсеріал був знятий у 2013 році і вперше показаний на каналі 1+1 у 2014 році на День незалежності України. Наразі знято 4 серії, але планується розширення серіалу до 13 серій. «Пригоди Котигорошка» - це веселі фільми, в основі яких лежить український фольклор – народні казки та міфи. Пропоную переглянути початок мультсеріалу та порухатись під музику.(слайд 10,11).

Активний перегляд уривку мультсеріалу з піснею Котигорошка та його друзів з рухами.(слайд 12).

Я бачила, що більшість хлопців під пісню богатирів маршували. І правильно робили, бо пісня ця маршова. А чи знаєте ви, що марші, зазвичай, виконують **духові оркестри**, що складаються з духових та ударних інструментів?(слайд 13). У цих оркестрах відсутні інструменти струнної групи.

Перегляд відео «Духовий оркестр»(слайд 14).

Ми слухали Старовинний запорізький марш Є. Адамцевичау виконанні духового оркестру. Який характер музики? Як духові та ударні інструменти допомагають розкрити характер твору? (слайд 15). А зараз ми знову пограємо.

Варіант 1.Давайте зараз візьмемо гаджети, відскануємо QR-код, зайдемо на сайт Learning Apps.org та виконаємо вправу «Духові та струнні інструменти». Вам необхідно з'єднати картинку інструменту з назвою групи, до якої він належить. Хто першим впорається із завданням – отримає «смайлика».(слайд 16).

Вправа на сайті Learning Apps.org<https://learningapps.org/display?v=pqh47yo6a20>
«Духові та струнні інструменти».

Варіант 2.Давайте з інструментів, що зображені на картках, які лежать в конверті на столі вашої групи, зберемо **духовий оркестр**. Подумайте які інструменти входять до складу духового оркестру! Хто першим впорається із завданням – отримає «смайлика».

Виконання завдання в групах.

VI. Вокально-хорова робота.

Вправа для дихання. Поспівки.

Повторне слухання пісні з «Пригод Котигорошка та його друзів», розучування пісні (слайд 17,18).

Діти, давайте схарактеризуємо першу пісеньку Котигорошка та Оленки та другу пісню Котигорошка та його друзів за картками на стор.33(слайд 19).

Робота з підручником. Обговорення музики. Активні учні отримують «смайликів».

Завдання «Портрет змія» стор.33.

Музикування на дитячих шумових інструментах для фонового супроводу.

VII. Підсумок уроку, рефлексія.(слайд 19).

Підраховуємо «смайликів», підводимо підсумок.

VIII. Домашнє завдання.

Діти, ми сьогодні зробили багато справ. Ви – молодці! Поміркуйте вдома, який марш з тих, що ми сьогодні слухали, можна використати під ранкову зарядку. Бажаю вам успіху!

Урок закінчено.(слайд 20).

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Духовий Оркестр ІФМУ. Старовинний Запорізький Марш [Електронний ресурс] / Духовий Оркестр ІФМУ – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=hNKAb6gGSks>.
2. Духові музичні інструменти [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://learningapps.org/display?v=pqh47yo6a20>.
3. Вікіпедія Пригоди Котигорошка та його друзів [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://cutt.ly/BfLCJkD>.
4. Мультфільм "Пригоди Котигорошка та його друзів" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=9qpSH3sTHzE>.

Урок-10

Потравка Лідія Іванівна,

вчитель предметів мистецької освітньої галузі
Погребської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів
Драбівської районної ради

Тема: «Козацькому роду нема переводу»

Мета: розкрити образ козаків за допомогою різних видів мистецтва.

Ознайомити з творами мистецтва, що характеризують героїв козацької доби.

Вивчити поняття : марш.. Закріпити поняття кобзар, лірник.

Розвивати вміння розпізнавати маршові інтонації у творах, розрізняти українські музичні інструменти, працювати з творами музичного та образотворчого мистецтва.

Розвивати художні здібності, загальнокультурні, комунікативні компетентності, вміння працювати в групі.

Виховувати здатність сприймати, інтерпретувати, оцінювати музичні твори.

Обладнання: Картина «Козак Мамай», шумові музичні інструменти, картина – пазл з зображенням Б. Хмельницького, таблиця «Види мистецтва», зображення ліри, кобзи, бандури. Музичні фрагменти гри на кобзі, бандурі, марш війська Запорізького Є.Адамцевич, пісня «Козацькому роду нема переводу, «Я маленький козак», «Їхав козак за Дунай», « Гей, соколи» фрагмент м/ф «Як козаки наречених визволяли», фрагмент «Український гопак як бойове мистецтво»,

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація опорних знань

До наших часів дійшли міфи та легенди про величних і хоробрих людей, які боролися з ворогом, ризикували життям заради людей, та спокою в світі. Їх називають героями і люди досі поважно до них ставляться та шанують.

- Хто такі герої? Назвіть слова, якими характеризують героїв.

(допомагає, рятує, захищає, захисник, мужній, сильний, справедливий, сміливий, патріот, бореться, перемагає...)

III. Повідомлення теми уроку та мотивація

Вчитель:

Сьогодні на уроці ми познайомимося, з захисниками народу – українськими козаками.

В давнину багато людей ще не вміли писати та читати, звідки ж вони дізнавалися подвиги різних героїв?

Про це нам розповідали кобзарі.

Хто такі кобзарі (лірники)?

Як називалися пісні, які частіш виконували кобзарі? (*Думи*). Думи від слова «думати». Дума – це розповідь, що виконується під музику.

Чи може музика розкривати характер козаків?

Слухаємо «Запорізький марш» Євгена Адамцевича.

-який характер музики?

-яку історичну картину ви уявили?

-що вам хотілося робити в той час,коли звучала дана музика?

Зараз ви почули марш.

Марш (ходіння, рух) — це мелодія, що призначена для людей, які йдуть строем, марширують.

У музиці завжди присутня рівномірна пульсація. Ми можемо її явно не чути, але відчуваємо завжди. Саме ця пульсація змушує нас притупувати ногою під музику, плескати в долоні, марширувати.

Ця пульсація в музиці називається **метром**. Можна сказати що метр - це серце музики.

Кожен удар-крок метра називається **долею**. Долі неоднакові за своєю силою. Є сильні долі, а є слабкі.

-Як крокують козаки? Раз-два! Раз-два!

-На яке слово припадає більша сила голосу? *Раз*.

Так і в марші сильна доля бере на себе всю увагу, вона стає сильнішою і довшою за рахунок слабкої.

Ось чому під марш легко крокувати.

Спробуємо зіграти мелодію маршу на дитячих музичних інструментах.

(звучить «Запорізький марш». Діти грають на музичних інструментах.)

IV. Слухання козацьких пісень.

Зараз прослухаємо ще декілька козацьких пісень.

1. Як звучить музика?

2. Чи передає музика характер козаків?

Слухаємо ««Я маленький козак», «Їхав козак за Дунай», «Гей, соколи».

V. Розгляд та аналіз картини «Козак Мамай».

Козаки любили співати пісні, іноді веселі, іноді ліричні, сумні.

Образ козака, який створили люди - «Козак Мамай».

Ні казок ні пісень про нього не було складено! А прославив Козака народ-художник.

По берегам Дніпра-Славути, по стародавнім козацьким і селянським хатам — на кленових і дубових дверях, на килимах, на кахлевих печах, на глечиках, на тарілках, часто можна було бачити самі різні образи Мамаю. Його зображення можна було зустріти, навіть,

поряд з іконами.

Козак Мамай — легендарний український козак, який ходить по світу і допомагає людям у біді, бореться за правду і карає кривдників.

Це - узагальнений образ козака і українців.

Вчитель:

Дайте відповіді на запитання;

1. Як виглядає козак Мамай? Який у нього настрій?
2. Чому поряд з козаком намальовано дуб?
3. Який одяг у козака?
4. Який музичний інструмент у нього в руках?

VI. Гра «Склади пазли».

(Картинка Богдана Хмельницького розрізана на декілька різних частинок завдання—скласти картинку.)

VII. Розучування пісні «Козацькому роду нема переводу».

Вона має енергійний маршовий характер. Сьогодні ми її прослухаємо та почнемо розучувати.

Навчати учнів вільно видобувати, правильно формувати вокальний звук. Досягати чистого інтонування. Працювати над дикцією. стежити за правильністю дихання.

VIII. Перегляд фрагменту «Український гопак як бойове мистецтво»,

Гоп-гоп, гопачок,

Затанцює козачок!

Танець хвацький,

Дуже вправний,

І веселий, і забавний.

На дозвіллі і в поході.

Козаку стає в пригоді.

Та не тільки це танок,

А й військовий ще урок.

Це мистецтво звуть отак:

Славний бойовий гопак.

Характерною рисою танцю «гопак» була демонстрація сили, спритності, героїзму і шляхетності. Рухаючись парами по колу, хлопці змагаються у спритності. У фіналі гопак бурхливий, іскрометний і темпераментний.

IX. Перегляд фрагменту мультфільму «Як козаки наречених визволяли»,

В наш час відтворити образи героїв допомагає мультиплікація.

1. Пригадайте мультфільми в яких розповідається про перемоги козаків.

Перегляд фрагменту мультфільму.

Сюжет розповідає як козаки перевдягнулися у одяг піратів та за допомогою музичних інструментів проникли до ворогів.

1. На яких музичних інструментах грали козаки?

2. Який образ козаків створили мультиплікатори в цьому мультфільмі?

X. Підсумок.

На уроці ми дуже багато дізналися про козаків.

Давайте пригадаємо, які види мистецтва допомогли нам створити образи героїв – козаків.

XI. Завдання

Намалювати козака.

Урок-11

Борщ Людмила Іванівна,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
опорного навчального закладу
– Городищенської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 3
Городищенської районної ради

Тема. Козацькому роду нема переводу

Мета. Формування ключових компетентностей:

загальнокультурна компетентність:

- ознайомити дітей з особливостями національної і загальнонародської культури в побутовій і культурно-дозвілєвій сфері;

предметна компетентність:

- ознайомити учнів з поняттям козацька пісня, формувати увагу, спостережливість;
- розвивати відчуття ритму, пластичної виразності рухів, виконавських навичок;
- виховувати інтерес до класичної та народної музики, почуття поваги до музики інших народів.

Обладнання: ППЗ, комп'ютер, музичний інструмент, портрети композиторів С.Климовського та Л.Бетховена.

ХІД УРОКУ

1. Організаційний момент.

- Вхід у клас під звучання пісні А.Олейнікової «Ми – нащадки козаків».
- Музичне привітання.

2. Розспівування.

3. Повідомлення теми, мети, завдань уроку, мотивація учіння школярів.

Ми вже розглянули приклади козацької музики. На сьогоднішньому уроці ми продовжимо знайомитися з музичними творами козацької тематики.

4. Перевірка, оцінка і корекція засвоєних раніше знань, навичок, умінь.

- Які твори на козацьку тематику ви знаєте?
- Хто автор цих творів?
- Де можна почути музику про козаків?

5. Бесіда по темі та слухання музики.

Дивна річ – людська пам'ять. Скільки б часу не минуло, народ пам'ятає своїх героїв: відомих гетьманів, полководців та безіменних солдат, які визволяли нашу країну від ворогів. Отож, сьогодні на уроці ми знову пригадаємо тих, пам'ять про кого живе у віках! І розпочнемо з уже знайомих нам українських козаків.

Семён Климовський — український козак Харківського полку, філософ, поет, автор пісні «Їхав козак за Дунай». Народився на рубежі XVII та XVIII століть. Помер у селі Припутні Єлисаветградського повіту Херсонської губернії (неподалік сучасного селища Мошорине, що в Знам'янському районі на Кіровоградщині) на рубежі XVIII та XIX століття. Точні дата народження та смерті невідома. Автор знаменитої пісні «Їхав козак за Дунай» довгий час вважався легендарною постаттю. Авторство цієї пісні першим підтвердив російський історик Микола Карамзін. Він був також ознайомлений з іншими творами Семена Климовського «Про правду і великодушність благодійників» та «Про правосуддя начальників». Пісня «Їхав козак за Дунай» береже пам'ять про героїв-запорожців. Автора цієї пісні історія не забула, як це трапляється з багатьма улюбленими народом піснями. Тож послухайте цю пісню.

(С.Климовський «Їхав козак за Дунай» - слухання)

Проплескайте ритм пісні. Доберіть лінії, які б відповідали характеру мелодії: «лінія-пружинка», «лінія-хвиля», «лінія-зигзаг», «Лінія-пунктир».

(С.Климовський – Людвіг ван Бетховен. «Їхав козак за Дунай» - слухання)

- Чи упізнасте ви пісню?
- Яким чином у цьому виконанні передається рух вершника?
- Як змінився характер музики?
- Як змінюється супровід мелодії?

Виявляється, мотив цієї пісні був відомий не лише на теренах українських земель. Німці також вважали його власним фольклорним надбанням, тож ця музика увійшла до переліку оброблених Л. ван Бетховеном творів німецької народної пісенної творчості. Композитору сподобалися українські пісні — надзвичайно мелодійні, співучі й зворушливі. Неодноразово звертався композитор до пісні «їхав козак за Дунай». Уперше, коли протягом 1815—1816 рр. він готував збірку шотландських народних пісень. Працюючи над збіркою, композитор вирішив додати до шотландських пісень ще й слов'янські, видавши збірку під назвою «Пісні різних народів». Дещо пізніше Бетховен знову повернувся до уподобаної ним української пісні й опрацював її для голосу в супроводі фортепіано, скрипки і віолончелі. Утретє він використав пісню, створивши нову обробку для фортепіано і флейти. У творах цього великого композитора ми будемо часто зустрічатися з героїчним звучанням. Тож послухайте варіації на українську тему.

Варіації – музична форма, де звучить тема та її різновиди.

(Л.Бетховен. Варіації на українську тему (для скрипки і фортепіано) – слухання)

- Скільки разів прозвучала тема «їхав козак за Дунай»?
- Яким чином фортепіанна фактура передала рух вершника?

6. Виконання пісень.

Минулого уроку ми розпочали вивчати пісню «Ми – нащадки козаків». Виконайте її під власний інструментальний акомпанемент.

(«Ми – нащадки козаків». Сл. І.Чайченко, муз. А.Олейнікової – виконання)

7. Гра-імпровізація «Музична форма».

Варіант 1. Придумайте до вірша мелодію танцювального характеру. Створіть варіації на цю тему: соло, в ансамблі, з ритмічним супроводом. Варіюйте також темп, гучність, ритм.

Це мистецтво звучить отак: славний бойовий гопак.

Гоп-гоп, гопачок, затанцює козачок!

Варіант 2. Створіть козацький марш у формі рондо.

Рондо - це музична форма, яка складається з кількохразового чергування головної теми (рефрену) з побічними (епізодами), де початком і кінцем завжди є саме головна тема.

Для епізодів придумайте контрастні (протилежні) мелодії: декламаційну (реп) та наспівну.

Тема: Ми – козаки, вільні люди, мужні і відважні всюди.

Епізод 1. Оселедець – не рибина, а козацька чуприна.

Епізод 2. Одяг в нас – це шаровари, маєм їх аж по дві пари.

8. Підведення підсумків.

Ми сьогодні дізналися про одну з найпопулярніших українських народних пісень.

- Як вона називається?
- Хто її автор?
- В яких музичних творах можна зустріти видатні історичні постаті?
- Як мистецтво може зберегти пам'ять про героїв?
- Як називають музичний твір, в якому тема звучить декілька разів зі змінами характеру мелодії або супроводу?
- Вкажіть прізвище німецького композитора, що написав варіації на мелодію цієї пісні.

8. Вихід з класу під звучання пісні А.Олейнікової «Ми – нащадки козаків».

Урок-12

Позднякова Наталія Вікторівна,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
КЗ «Смілянська спеціалізована
мистецька школа-інтернат
Черкаської обласної ради»

Тема уроку: Наша слава, краса і велич.

Мета:

1. **Формування ключових компетентностей:** вільного володіння державною мовою/ здатності спілкуватися рідною, інформаційно-комунікаційної, здатності навчатися впродовж життя, громадянської та соціальної компетентності, пов'язаних з ідеями добробуту, культурної компетентності, інноваційності.
2. **Формування предметних компетентностей:** інтерпретаційних, вокально-хорових виконавських, інструментально-виконавських, імпровізаційних.
3. **Ознайомити** дітей з видатними українцями, які зробили значний вклад у розвиток українських спорту, літератури, музичного мистецтва та вшануванням їх пам'яті; з національним українським видом спорту - хортингом .

Розвивати вміння учнів уважно слухати музику та надавати характеристику творам музичного мистецтва, висловлювати власні музичні враження від прослуханого музичного твору, виконувати пісню у супроводі музичного інструменту, створювати ритми до літературних творів.

Виховувати інтерес до слухання музики та її виконання

Навчально-дидактичний матеріал:

СОМ: монета із зображенням автора Державного гімну України, композитора Михайла Вербицького, пам'ятник українській співачці європейської оперної сцени Соломії Крушельницькій у Тернополі.

СММ: українська народна пісня «Через сад-виноград» у виконанні Соломії Крушельницької), пісня-марш «Спортивний дух» Богдана Керичка.

ХТД: пісня «Гімнастика ранкова» Михайла Облещука та Раїси Обшарської, гра «Соло – усі разом».

Обладнання: комп'ютер, мультимедійна дошка, мультимедійна презентація, музичний інструмент, дитячі музичні інструменти.

Тип уроку: комбінований урок, урок заглиблення у тему.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент.

Вхід до класу під звучання пісні «Ми нащадки козаків» А.Олейнікової.

II. Мотивація до навчання. Оголошення теми і мети уроку.

- Скажіть, будь ласка, який музичний твір звучав на початку уроку? (за бажанням можна заспівати)
- Про що йшлося на минулому уроці?
- Сьогодні ми продовжимо говорити про нашу країну, про людей, які її прославили на весь світ, а ще ви дізнаєтеся, що таке хортинг.

Слайд 1

Тема уроку «Наша слава, краса і велич».

III. Виклад нового матеріалу.

Слайд 2

Привітний і світлий наш сонячний дім,
Як радісно й весело жити у нім.
Тут мамина пісня і усмішка тата.
В любові й добрі тут зростають малята.
Дзвінка наша пісня до сонечка лине:

"Мій сонячний дім – це моя Україна!"

Слайд 3

Ми живемо у прекрасній країні. Вона славиться родючими чорноземами і багатими врожаєм, живописною природою, давніми традиціями та людьми: працьовитими, добрими, щедрими та розумними.

Слайд 4

Є українці, які принесли славу нашій країні. Їхні імена завжди пам'ятають. Таким людям встановлюють пам'ятники, зображують на грошових банкнотах, монетах, поштових марках. (діти розглядають та аналізують ілюстрації) Тарас Шевченко – видатний поет, його книжка «Кобзар» znana у всьому світі. Микола Гоголь, український письменник, написав багато цікавих творів, серед них «Тарас Бульба», «Ніч перед різдвом». Володимир Вернадський – український науковець, його зображення ми бачимо на купюрі номіналом 1000 гривень. Іван Пулюй (на марці) – український фізик.

Слайд 5

Спортивну славу Україні принесли борець Іван Піддубний, шестиразовий чемпіон світу з боротьби: брати Володимир та Віталій Кличко, обидва чемпіони світу з боксу у важкій вазі; Ганна Безсонова - українська гімнастка, абсолютна чемпіонка світу з художньої гімнастики 2007 року, дворазова бронзова призерка Олімпійських ігор 2004 і 2008 років.

Слайд 6

Серед видатних поетів і письменників поруч з ім'ям Тараса Шевченка – Іван Франко та Леся Українка.

Слайд 7

Серед видатних українців багато композиторів, співаків, музикантів.

Сприймання творів образотворчого мистецтва.

- Монета із зображенням автора Державного гімну України, композитора Михайла Вербицького.
- Пам'ятник українській співачці європейської оперної сцени Соломії Крушельницькій

Слайд 8

Сприймання творів музичного мистецтва.

Послухайте українську народну пісню «Через сад-виноград» у виконанні Соломії Крушельницької.

Поміркуйте, чому голос видатної співачки вражав слухачів багатьох країн світу.

Слайд 9

Україна – дивовижна країна. Нам, українцям, є ким і чим пишатися. Саме в Україні створили ХОРТИНГ – сучасне українське бойове мистецтво.

Засновники цього виду спорту пояснюють, що слово "хортинг" походить від назви острова Хортиця, де розташовувалася Запорізька Січ, центр українського козацтва.

Перегляд відеоматеріалу: Хортинг. Показовий виступ Черкаського клубу хортингу "Мольфар". (Обмін враженнями після перегляду)

Слайд 10

Сприймання творів музичного мистецтва.

Пісня-марш Богдана Керичка «Спортивний дух» - марш Української Федерації Хортингу. Уважно послухайте і схарактеризуйте музику пісні-маршу.

Слайд 11

Художньо-творча діяльність.

Гра «Соло – усі разом»

Виконайте ритм вірша, оберіть солістку чи соліста.

Лине пісня з глибини віків

Про безсмертну славу козаків.

Ми – спортсмени,

Хортинг нас з'єднав.

Долучись і ти до наших лав.

Слайд 12

Фізкультхвилинка

Слайд 13

Художньо-творча діяльність.

Вокально-хорова робота.

Сьогодні ми почнемо розучування пісні «Гімнастика ранкова» Михайла Облещука та Раїси Обшарської.

- 1) Розспівування.
- 2) Слухання, аналіз тексту та мелодії.
- 3) Завдання для дітей: знайди в нотному записі нотки з крапками, пригадай, що вони означають.
- 4) Розучування пісні.

Слайд 14

V. Рефлексія. Підсумки уроку

Сьогодні на уроці ми:

- ✓ говорили про видатних українців;
- ✓ слухали українську народну пісню «Через сад-виноград» у виконанні видатної оперної співачки Соломії Крушельницької;
- ✓ дізналися про національний вид спорту України – хортинг;
- ✓ слухали марш Української Федерації Хортингу «Спортивний дух» Богдана Керичка;
- ✓ розучили пісню «Гімнастика ранкова» Михайла Облещука та Раїси Обшарської.

Слайд 15

Ланцюжок вражень:
Мені сподобалося...
Мене здивувало...
Мені запам'яталася...
Тепер я знаю, що...
Було незрозумілим...

Слайд 16

VI. Домашнє завдання.

1. Обговори з друзями роль хортингу у фізичному розвитку і духовному вдосконаленні людини.
2. Дізнайтеся з додаткових джерел про дитячо-юнацьку гру «Хортинг-Патріот».

Слайд 17

Дякую за співпрацю на уроці!

Вихід з класу під пісню-марш «Спортивний дух» Богдана Керичка

Урок-13

Позднякова Наталія Вікторівна,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
КЗ «Смілянська спеціалізована
мистецька школа-інтернат
Черкаської обласної ради»

Тема уроку: Новорічний калейдоскоп. Зимові свята у творах мистецтва.

Мета:

4. **Формування ключових компетентностей:** вільного володіння державною мовою/ здатності спілкуватися рідною, інформаційно-комунікаційної, здатності навчатися впродовж життя, громадянської та соціальної компетентності, пов'язаних з ідеями добробуту, культурної компетентності, інноваційності.

5. **Формування предметних компетентностей:** інтерпретаційних, вокально-хорових виконавських, інструментально-виконавських, імпровізаційних.
6. **Ознайомити** дітей з атрибутикою, традиційними героями новорічних свят та історією їх появи; музикою, яка супроводжує новорічні святкування.

Розвивати вміння учнів уважно слухати музику та надавати характеристику творам музичного мистецтва, висловлювати власні музичні враження від прослуханого музичного твору, виконувати пісню під фонограму, створювати імпровізаційні рухи та інструментальний супровід до музичних творів.

Виховувати інтерес до слухання музики та її виконання

Навчально-дидактичний матеріал:

СОМ: Ніккі Боем. «Санта Клаус»

СММ: Santa Baby (у виконанні ManSound). Нова радість стала (у виконанні Пікардійської Терції). Carol of the Bells (у виконанні Pentatonix).

СКМ: К/ф «Пригоди С Миколая» (фрагмент).

ХТД: «Пісня про Новий рік» (музика і вірші Наталії Май), Алла Мігай. Ялиночка (музично-хореографічна гра «Веселе свято»).

Обладнання: комп'ютер, мультимедійна дошка, мультимедійна презентація, музичний інструмент, дитячі музичні інструменти.

Тип уроку: комбінований урок,

I. Організаційний момент. УРОК ЗАГЛИБЛЕННЯ У ТЕМУ.

ХІД УРОКУ

Вхід до класу під звучання пісні Н.Май «Пісня про Новий рік».

II. Мотивація до навчання. Оголошення теми і мети уроку.

- Чи сподобалася вам пісня, яка прозвучала на початку уроку?
- Про що вона?
- Як думаєте, про що піде мова на уроці?

Слайд 1

Тема уроку «Новорічний калейдоскоп», саме про цикл новорічних свят ми сьогодні і поговоримо.

III. Виклад нового матеріалу.

Слайд 2

Холодний грудень, дні короткі в нім,
Та свят у ньому просто пребагато.
Тут віддають данину всім святам,
То ж через день чи два — та й знову свято...

(Н.Красоткіна)

Слайд 3

Щороку ми чекаємо грудня, адже саме він дарує найулюбленіші свята не тільки дітям, а й дорослим. Що це за свята? (відповіді дітей) Яке свято приходить першим?

Здавна українські дітлахи, затамувавши подих, чекали новорічного добродія Святого Миколая з подарунками. Що ви знаєте про Святого Миколая? (відповіді дітей).

День святого Миколая є невід'ємною частиною української культури та історії, знати яку не лише важливо, а й цікаво. За історичними переказами Миколай народився приблизно 730 років тому в місті Патарі на півострові Лікія, який є територією сучасної Туреччини у багатій родині. Коли хлопчику виповнилося 8 років, його батьки загинули. Весь багатий спадок Миколай витратив на допомогу бідним людям, і робив це таємно. Коли люди дізналися, хто робить такі добрі справи, вони зробили Миколая єпископом (священнослужителем). Багато гарних справ зробив Миколай за своє життя: він визволяв полонених, рятував невинних від смертної кари, опікувався бідними людьми. Навіть після смерті його мощі зцілювали людей, тому церква оголосила Миколая святом.

У різних країнах є різні традиції приходу Святого Миколая. В Україні темної зимової ночі

з 18 на 19 грудня Святий Миколай сходить із небес до українських малюків, звідки він бачить і знає, як поведуться діти цілий рік. Має він золоті сани з білими золотогривими кінями, до хати заходить через двері, але часто невидимий, подарунки підкладає завжди під подушку, за винятком хіба тих, які не помістяться. Часто його супроводжують білокрилі янголята, а недалечко крутяться й чортики, котрі переконують Святого, що українські діти були геть нечемні, тому не заслуговують на небесні гостинці. А самі рогаті вертихвости тільки й мають на думці, як украсти торбу з дарунками. Проте нічого в них не вийде! Миколай все знає, та й ангелики добре пильнують. Всі хлопчики і дівчатка отримують дари від Святого. Й лише дуже неслухняні дістануть від Миколая золоту-срібну різочку та наказ виправитись до наступного року.

Вважається, що Миколай приносить із собою Микольські морози, тому саме з 19 грудня зазвичай починається справжня зима. Якщо сніг випав ще до початку свята, вважається, що взимку буде холодно. Якщо було тепло, то зима, відповідно, теж буде теплою. Кажуть, що за кількістю снігу на 19 грудня можна передбачити, наскільки теплим буде 22 травня — на “літнього” Миколая.

Слайд 4

Наступний персонаж новорічних свят – Дід Мороз. Разом зі своєю онукою Снігуронькою він прийшов до нас з Росії. Дід Мороз не завжди був добрим. У наших пращурів він був злим Морозом-Морозенком – лютим повелителем холоду, віхоли та криги.

Слайд 5

Святковим символом українців на Новий рік був дідух - сніп, символ урожаю та багатства. Найчастіше дідух виготовляється з останнього снопа на полі. Український дідух — це запорука нового врожаю, добробуту та багатства. Саме його в українській оселі прикрашали квітками, стрічками та калиною.

Слайд 6

Звичай прикрашати новорічну ялинку іграшками прийшов до нас із Європи. Перші ялинки почали прикрашати у Німеччині. Там спочатку на ялинки замість іграшок чіпляли яблука, горішки, яєчка (як символ життя та благополуччя), вафлі, паперові фігурки. Згодом до прикрас додалися свічки. Чи не здається вам, що це небезпечним? Чому? (відповіді дітей)

Слайд 7

Сприймання творів образотворчого мистецтва.

Тема зимових свят розкривається у різних видах мистецтва. Уважно роздивіться картину художника Ніккі Боєма та придумайте новорічну історію за її сюжетом.

Сприймання творів музичного мистецтва.

- Як ви гадаєте, яку музику міг почути Санта Клаус з димаря? (відповіді дітей)

Новорічні свята супроводжуються музикою. А як же без неї? Звідусіль лунають пісні, які додають святкового та радісного настрою. Тож я вас запрошую до святкового пісенного вернісажу. Слухаючи музику, можна і потанцювати (*фізхвилинка*).

Слайд 8

Santa Baby (у виконанні ManSound).

Слайд 9

Нова радість стала (у виконанні Пікардійської Терції).

Слайд 10

Carol of the Bells (у виконанні Pentatonix).

Слайд 11

Після слухання:

- Яку музику ви слухали вокальну чи інструментальну? Поясніть свою думку. (відповіді дітей)
- Як за календарною обрядовістю називається пісня «Нова радість стала»? Коли співають колядки? А щедрівки? (відповіді дітей)
- Розкажіть про свої враження від прослуханих музичних творів. (відповіді дітей)

Художньо-творча діяльність.

Слайди 12-14

Вокально-хорова робота.

Сьогодні ми почнемо розучування пісні української композиторки-піснярки Наталії Май «Пісня про Новий рік».

- 5) Розспівування.
- 6) Слухання, аналіз тексту та мелодії.
- 7) Розучування пісні.

Слайд 15

Музично-хореографічна гра «Веселе свято».

Імпровізуйте рухи та інструментальний супровід до пісні про ялиночку.

Слайд 16

Сприймання творів кіномистецтва.

Режисери художніх та мультиплікаційних фільмів також розповідають нам різноманітні святкові історії.

13 грудня 2018 року відбулася прем'єра (перший показ глядачам) української сімейної комедії режисера Семена Горового «Пригоди S Миколая». Стрічка розповідає про пригоди другокласника Артема та його сестри у карпатському селі напередодні Дня Святого Миколая.

До Артема напередодні Дня Святого Миколая неочікувано з'являється сам Миколай. Насправді це злодій в костюмі чарівника. Хлопчику разом з сестрою місцевими дітлахами доводиться проявити справжню згуртованість, сміливість і винахідливість, аби перемогти злодія і врятувати справжнього Святого.

Давайте подивимося фрагмент фільму та послухаємо пісеньку Кабана, того самого злодія.

(після перегляду) Чим несхожий на Святого Миколая цей герой? (відповіді дітей)

Слайд 17

IV. Комунікація через мистецтво.

- Які види мистецтва та як нам сьогодні розповідали про новорічні свята? (відповіді дітей)
- Які твори вам запам'яталися більше? Чому? (відповіді дітей)

Слайд 18

V. Рефлексія. Підсумки уроку

- Чим у ваших ролинах прикрашають оселю на різдвяно-новорічні свята?
- Ставлять дідух чи ялинку?

Слайд 19

Ланцюжок вражень:
Мені сподобалося...
Мене здивувало...
Мені запам'яталася...
Тепер я знаю, що...

Слайд 20

VI. Домашнє завдання.

На дозвіллі разом з родиною перегляньте на вбiр;

- ✓ фільм-казку «Подорож до Різдвяної Зірки»;
- ✓ новорічне фентезі «Тільки диво»;
- ✓ сімейну комедію «Пригоди S Миколая»; мультфільм «Герої в масках». Гекко рятує Різдво».

Слайд 21

Дякую за співпрацю! Веселих вам свят!

Вихід з класу під музику за вибором дітей.

Урок-14.А

Чеша Алла Олексіївна,
вчитель Золотоніської загальноосвітньої
школи I-III ступенів №5
Золотоніської міської ради

Тема. Новорічний калейдоскоп(продовження)

Мета: формування ключових компетентностей:

загальнокультурна компетентність: особливості національної і загальнолюдської культури в побутовій і культурно-дозвіллевій сфері, оволодіння досягненнями культури;

громадська компетентність: усвідомлення своєї належності до етносоціального й соціо-культурного середовища;

предметних компетентностей:

- розвивати вміння розрізняти елементи музичної мови,

- виховувати вміння слухати музику.

Обладнання: ілюстрації із колядниками, щедрівниками, персонажами «вертепу», музичний матеріал: гурт «Цвітень» «Колядки», гурт «Октава» «Го го го коза», Н. Карпа «Добрий вечір тобі».

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент.

Музичне вітання.

Знов святковий настрій в нас, знов радіє третій клас!

«Добрий день учителю, здрастуй любий клас»

II. Актуалізація опорних знань.

— Пригадати, які зимові свята ми знаємо, які новорічні пісні пам'ятаємо.

Музично – дидактична гра

«Ніжки та долоньки»

Мета: на розвиток тембрового слуху

Хід: проплескати і протопати ритм всі разом, чи індивідуально по картинкам (на екрані зображення ніжок і долоньок різного розміру)

III. Оголошення теми уроку (звучить фрагмент колядки «Добрий вечір тобі пане господарю»)

3. Вступна бесіда.

Діти! А чи знаєте ви, що Новий Рік раніше був навесні? Наші предки зустрічали це свято у березні і називали його «Новоліття». Вони вірили, що з приходом тепла, приходять нове життя і нові сподівання. Це ми можемо зрозуміти з слів

«Щедрик, щедрик, щедрівочка

Прилетіла ластівочка,

Стала собі щебетати,

Господаря викликати:»

Ластівка не може прилетіти зимою. Вона прилітає з першим теплом. Всесвітньо відомий твір зберігає в собі цінну інформацію. Через багато віків ця пісня розповідає нам про одну з основних традицій українського народу. Згодом святкування Нового року перенесли на 1 січня, але обряд люди залишили той що і був навесні. Саме тому хлопці засівають на Новий Рік як символ засівання на новий урожай.

На Різдво українці колядують, а на Новий Рік щедрують. А в чому різниця між колядками і щедрівками?

Колядка – це пісня про народження сина Божого і вона є популярною в багатьох країнах, а от щедрівка – це суто українське явище. Це пісня – побажання на нове життя, на щедрий вечір,

на багатий врожай на щастя в родині.

Одним із головних атрибутів щедрівок – це є обряд водіння «Кози». Обряд «водити козу», або «водити Маланку» сягає своїм корінням на багато століть. Головні персонажі обрядового дійства – Маланка, Василь, Коза, Лікар, Циганка, Ведмідь. Так як щедрували тільки дівчата, то хлопці перевдягались в «ряджених». Маланка – це хлопець перевдягнений в дівчину, а Василь – це дівчина перевдягнена в хлопця. Персонаж «Коза» уособлює в собі богиню Коляду, яка за легендою язичників перетворювалася в козу тікаючи від злої богині Мари. За давніми віруваннями «Коза» - це уособлення достатку, запорука щедрого врожаю і добробуту в родині.

Учасники обрядового дійства ходили від хати й до хати вітали людей з Новим роком. Про їх наближення свідчили дудіння в ріжок, гра музик і гучні пісні щедрівників. Прелюдією дійства було прохання - дозволити щедрувати з Маланкою. Там де приймали радісно і щедро, маланкарі демонстрували все, на що були здатні. Маланка зображувала господиню, що все робить недоладно: б'є посуд, миє піч водою, лави підмазує глиною тощо. Паралельно ніяк не стикаючись між собою виконували й інші сценки: Циганка ворожила господарю, Коза, танцюючи падала і Лікар її лікував, попросивши у господарів сала та вівса, Ведмідь, ревучи, ліз обіймами до дівчат – усе це створювало невимовний хаос. За це господарі обдаровували щедрівників солодощами і грошима. Щедрівники обходять всі двори до пізньої ночі. А рано – вранці хлопчики йшли посівати. Заходячи до кожної хати посівали примовляючи:

Сію, вію, посіваю, з Новим роком Вас вітаю

На щастя, на здоров'я

На Новий рік

Роди Боже жито, пшениця та всяка пашиця коноплі під стелю,

А льон по коліна.

4. Прослуховування запису обряду (Цвітень «Го го го Коза»)

Діти, давайте зараз із вами спробуємо заспівати цю пісню.

(діти співають пісню в підручнику ст.49 Виконання пісні вчителем, Розучування за куплетами.)

5. А тепер спробуємо заграти мелодію цієї пісні на металофоні і дзвіночках. Молодці діти.

6. А зараз я пропоную розділити ролі і спробувати інсценізувати цей обряд. Придумайте, як розіграти виставу за цією піснею. Показуйте рухами дії її героїв. (інсценізація обряду Виконання пісні з елементами театралізації.)

IV. Фізкультхвилинка (танцювальні рухи під музику).

V. Слухання музики (Н. Карпа «Добрий вечір тобі», Пентатоніка «Щедрик» іноземною мовою).

VII. Закріплення вивченого.

1. Робота з підручником (ст. 48-49).

—Розгляньте малюнки. Герої з якого обряду на них зображені?

—Пригадайте за малюнками пісні та проспівайте їх.

2. Знайдіть за ілюстраціями козу в кожусі з маскою.

А зараз я пропоную переглянути на екрані як учні нашої школи приймали участь у різдвяних зустрічах (Перегляд на екрані)

VIII. Підсумок уроку.

—З якими народними піснями ви сьогодні ознайомились?

—Назвіть в чому є різниця між колядками та щедрівками.

—Розкажіть, що уособлює собою персонаж «Коза».

Урок-14.Б.

Коломієць Інна Ігорівна,

вчитель предметів мистецької освітньої галузі
комунального закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів «Ватутінський ліцей №5
Ватутінської міської ради Черкаської області»

Тема уроку: «Новорічний калейдоскоп» (продовження)

Мета: вчити уважно слухати твори мистецтва, виявляти власні враження, шукати зміст, розуміти, яким чином він розкривається, описувати свій емоційний стан, викликаний почутим і побаченим; розвивати творчі здібності здобувачів освіти, допомогти їм у музиці відчувати велич славетних українців; формувати культуру емоційного сприймання.

Формування компетентностей:

ключових: уміння вчитися (уміння зосереджено слухати вчителя); загальнокультурну (формувати естетичне ставлення до навколишньої дійсності); здоров'я-збережувальну (формувати правильну поставу; підтримувати сприятливий емоційний настрій; усвідомлювати необхідність безпечної поведінки для збереження здоров'я); соціальну (співпрацювати з однокласниками й учителем); інформаційно-комунікативну (оперувати інформацією отриманою на уроці);

предметних: розширити уявлення про емоційний зміст музики; активізувати образне мислення, вміння слухати; опанувати поняття «колядки», «щедрівки»; розвивати уяву, уміння імпровізувати; удосконалювати вокальні навички, уяву; прищеплювати інтерес до народної музики та співу.

Елементи інтеграції з народознавства, мистецтва (образотворчого), української мови.

Музичний матеріал. Слухання: українська народна колядка «Добрий вечір тобі, пане господарю» у виконанні «Пікардійської терції», Тіни Кароль, дітей. «Щедрик» у виконанні Київського дитячого хору. Розучування: українська народна пісня-гра «Го-го-го коза». Виконання: Н.Май «Новорічна пісня». Руханка «Santa».

Обладнання: музичний інструмент (ф-но), ноутбук, телевізор, народні музичні інструменти (дзвіночки та металофон), інтерактивний мультимедійний навчальний блок LearningApps.org.

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ

1. Організаційний момент. (слайд 1-2)

а) Музичне вітання (слайд 3)

б) Діти, погляньте, у кожного з вас на столі лежать жовті кружечки. Візьміть його і передайте свій настрій смайлику.

Діти малюють.

Намалювали? А зараз візьміть у руку смайлик і покажіть мені свій настрій. Сподіваюсь, що після нашого уроку настрої у вас буде іще кращим.

2. Актуалізація опорних знань. Повідомлення теми, завдань уроку, мотивація навчальної діяльності.

- Діти, давайте пригадаємо, кого здавна чекали українські дітлахи напередодні новорічних свят? Він завжди поспішав до чемних діток із подарунками, а до пустунів і неслухів з різочкою?

Так, це святий Миколай.

- Як називали святковий символ українців на Новий рік?

Так, правильно, святковим символом українців на Новий рік був дідух – сніп, символ урожаю та багатства. Дідуха називають колядником, колядою. Святковий сніп перебував у хаті протягом тижня (подекуди навіть до Водохреща). Його присутність привносила в родину святковий настрій, затишок і святковість. У народі казали «Дідух до хати – біда із

хати».

3. Повідомлення теми, завдань уроку, мотивація навчальної діяльності.

Сьогодні ми відчуємо, що зимові свята вже скоро. Слухатимемо колядки та щедрівки, виконуватимемо цікаві завдання. Отож до роботи!

4. Сприйняття та усвідомлення нового матеріалу з музики.

Робота з ребусом. (Різдво. Коляда.) (слайди 4-8)

(слайд 9) Спочатку Новий рік для наших предків був цілком весняним святом. Оскільки у всіх стародавніх народів святкування Нового року зазвичай співпадало з початком відродження природи і в основному було приурочене до березня - початку землеробських робіт, то й давні слов'яни початок нового року асоціювали з приходом весни. Зима втекла – отже, настав новий рік. Точно сказати, як святкували Новий рік в язичницькі часи на теренах Київської Русі, не можуть жодні історичні джерела, але найімовірніше його пов'язували з появою нового місяця та святкували в переддень весняного рівнодення, називаючи „Новим Літом”, або Новоліттям. (слайд 10) Воно супроводжувалося величальними обрядами, поздоровленнями та іграми з масками («Маланка», «Коза»). (слайд 11) Саме тому в багатьох щедрівках згадується про приліт пташок.

Давайте пригадаємо пісню «Щедрик». (слайд-відео 12)

Діти слухають пісню у виконанні Київського дитячого хору «Щедрик».

(слайд 13) Згодом святкування Нового року перенесли на звичний для нас час. Багато наших предків вірили, що в новорічну ніч Бог чує всі прохання. 31 грудня накривали пишний сімейний стіл, тому вечір цього дня називався щедрим, а пісні, які виконувалися – щедрівками.

На Різдво українці колядують, а на Новий рік – щедрують, бажаючи здоров'я і добробуту. Першими оповісниками народження Христа в різдвяних обрядах у давнину були діти та підлітки, які обходили ватагою багаті й бідні оселі, співаючи колядки. Колядників чекали і віддачували їм яблуками, горіхами, бубликами. Вважалося, чим більше дітей завітає до хати, тим щедрішим для її господарів буде новий рік.

«Добрий вечір тобі, пане господарю» — одна з найвідоміших українських колядок. Разом з різдвяною піснею «Нова радість стала» є яскравим зразком тісного поєднання релігійної і народної колядкової традиції.

Колядку виконують популярні українські співаки і гурти. Послухайте пісню у виконанні

- гурту «Піккардійська Терція»;(слайд 14)
- Народної артистки України Тіни Кароль; (слайд 15)
- у виконанні дітей.(слайд 16)

Аналіз прослуханого твору (слайд 17)

- Яке виконання сподобалось вам найбільше? Чому?
- Так який же настрій цієї пісні?
- До кого на початку пісні звертаються щедрувальники?
- Про які три свята згадується в колядці ?

(слайд 18) 13 січня, напередодні Старого Нового року, в Україні відзначають не тільки Щедрий вечір, а ще свято Маланки. І хоча традиція водити Маланку від хати до хати має язичницьке коріння – вона прижилася і в християнському світі. Ось як змальовується Маланка у народній пісні, яку виконає вже вам відомий гурт «Піккардійська Терція».(слайд 19)

Діти слухають українську народну пісню «Маланка».

(слайд 20-21) На одному з колядників вивернутий кожух, а на голові – маска з рогами. Чим не справжня коза? Подивіться на ілюстрації картин, та знайдіть «Козу» в кожусі та з маскою.

Діти переглядають ілюстрації та дають відповіді.

5. Вокально-хорова робота.

Розспівка. (слайд22)

Розучування та виконання пісні.

Сьогодні і ми долучимося до святкового дійства та вивчимо українську народну пісню-гру «Го-го-го коза». Увага на екран. (слайд 23)

Діти переглядають пісню зі словами та нотами.

- Діти, давайте спробуємо заспівати мелодію пісні-гри, називаючи ноти.
- А тепер зі словами. (слайд 24)
- Виконання пісні. (слайд-відео 25)

5. Гра на музичних інструментах. (слайд 26)

Мелодію пісні ми вже вивчили, а тепер давайте спробуємо відтворити її за допомогою музичних інструментів.

Гра на дзвіночках та металофоні.

6. Інсценізація пісні-гри. (слайд 27)

Діти обирають того, хто буде козою. Одягають на неї кожуха та маску. Дитина, що грає роль кози уважно слухає текст пісні і виконує дії, про які йдеться в пісні.

7. Повторення вивченої пісні. (слайд 28)

Н Май. «Новорічна пісня»

8. Перевірка засвоєного матеріалу.

Інтерактивна гра. (слайд 29)

<https://learningapps.org/view18738247>

9. Підбиття підсумків уроку. Рефлексія. (слайд 30)

Діти, на початку уроку ви відобразили свій настрій на смайлику. Давайте подивимось, чи змінився він. Для цього переверніть свої жовтенькі кружечки та іще раз намалюйте свій настрій, а потім підійміть вгору смайлики, щоб і ми всі побачили результат.

Закінчити урок хочу словами народної щедрівки:

Радуйся, земле, у пишній обнові.

Бувайте щасливі! Бувайте здорові!

II СЕМЕСТР Фантастичні та комічні персонажі в мистецтві

Урок-15

Шляхтова Тамара Василівна,

вчитель предметів мистецької освітньої галузі

опорного навчального закладу

Смілянської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 11

Смілянської ОТГ

Тема уроку: Мандрівка у світ фантастики.

Роботи-музиканти. Динаміка. Перегляд, пісня робота СЕ-Е («Oh, Oh, Oh, Watch SE-E go»); М. Римський-Корсаков «Політ джмеля» (у виконанні дівчинки-піаністки Чен Анке і робота Тео Троніко). Виконання: Д. Пташинська «Планета дитинства»

Мета: вчити учнів уважно слухати й споглядати твори мистецтва, дати визначення поняттю «гаджет», виявляти власні враження від прослуханих музичних творів, котрі виконані роботами, шукати зміст, розуміти, яким чином він розкривається, описувати емоційний стан, викликаний почутим і побаченим; розвивати творчі здібності учнів; формувати культуру емоційного сприймання, музична грамота: визначити, що таке ДИНАМІКА в музиці.

Обладнання: мультимедійний комплект

ХІД УРОКУ

Організація навчальної діяльності.

Створення позитивного психологічного клімату класу.

МНД (мотивація навчальної діяльності)

АОЗ (актуалізація опорних знань)

ВНМ (вивчення нового матеріалу)
Демонстрація навчальної презентації.

Вступне слово вчителя.

Кожен з нас це добре знає,

Що МИСТЕЦТВО відкриває

Двері у чарівний світ:

мрій, фантазії політ.

Тож і ви не зволікайте,

І за парти всі сідайте.

Привітайтесь дружно всі:

До, ре, мі, фа, соль, ля, сі!

Доброго дня, любі друзі!

Бачу, що всі ви добре відпочили на канікулах і з нетерпінням чекаєте нових пригод на уроках МИСТЕЦТВА, адже на наших уроках можливо все, варто лише трішки підключити свою уяву і фантазію а мистецтво залюбки нам у цьому допоможе.

Усі діти трішечки – фантазери. Мабуть ви також полюбляєте фантазувати?

Фантазія – це наша уява, наша вигадка.

Завдяки їй ми можемо уявляти себе якимось казковим героєм, чарівником чи принцесою або ж побувати в будь-якому куточку земної кулі та відвідати інші планети і навіть більше, побувати там де це неможливо зробити в реальному житті. Те, що неможливе в житті, стає реальним у наших фантазіях.

Ви, мабуть, також полюбляєте вигадувати, читати книжки й переглядати фільми про неймовірні історії?

А уявляли себе на місці улюбленого героя?

Я пропоную вам познайомитися з новим другом Лясольки та Барвика.
Це – робот **Мед-Арт**, прибулець із фантастичної країни **Уявляндія**

Знайомство з чарівним роботом.

Запам'ятайте. Гаджет – технічна новинка у вигляді електронного пристрою.

Роботи також уміють творити дива і грати на музичних інструментах.

Перегляд відео: SE-E - «Oh, Oh, Oh, Watch SE-E go»

За допомогою сучасних засобів медіа він перенесе нас у різні мистецькі світи – реальні чи віртуальні (уявні). Тож пропоную швидше збиратися в політ на планету УЯВЛЯНДІЯ

Перегляд відео: М. Римський-Корсаков «Політ джмеля»

(у виконанні дівчинки-піаністки Чен Анке і робота ТеоТроніко)

Дай відповіді на запитання.

Сила звучання в музиці називається динамікою. А позначається вона так:

pp – дуже тихо

p – тихо

mp – помірно тихо

mf – помірно голосно

f – голосно

ff – дуже голосно

Фізкультхвилинка з роботом. Перегляд відео.

Ознайомлення з піснею Діани Пташинської «Планета дитинства».

ЗВ (закріплення вивченого)

Підсумок уроку: Що вам сподобалось на уроці, щоб ви хотіли ще зробити?

Людській фантазії немає меж. Наша уява бездонна, так само, як океан. Головне спрямувати її у правильному напрямку, адже наші фантазії іноді збуваються.

Урок-16.А.

Шляхтова Тамара Василівна,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
опорного навчального закладу
Смілянської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 11
Смілянської ОТГ

Тема уроку: Мандрівка у світ фантастики (продовження).

Ансамбль. Слухання: П. Чайковський «Баба-Яга»; Ю. Тесняк «Карлсон». Перегляд: мультфільм «Карлсон, який мешкає на даху» (фрагменти). Виконання: улюблена пісня в ансамблі.

Мета: вчити учнів уважно слухати й споглядати твори мистецтва, актуалізувати знання про ансамбль, виявляти власні враження від прослуханих музичних творів: Чайковський «Баба-Яга»; Ю. Тесняк «Карлсон»; шукати зміст, розуміти, яким чином він розкривається, описувати емоційний стан, викликаний почутим і побаченим; розвивати творчі здібності учнів; формувати культуру емоційного сприймання.

Обладнання: мультимедійний комплект

ХІД УРОКУ

ОК (організація класу)

Створення позитивного психологічного клімату класу.

МНД (мотивація навчальної діяльності)

АОЗ (актуалізація опорних знань)

ВНМ (вивчення нового матеріалу)

Демонстрація навчальної презентації.

Знають всі, дорослі й діти,

Казку в музиці зустріти

Можна всюди, тож до вас

Казка проситься у клас.

Привітаймось дружно всі:

До, ре, мі, фа, соль, ля, сі!

Доброго дня, любі друзі!

Приємно знову бачити вас, радісних та щасливих, готових до нових пригод на уроках МИСТЕЦТВА. На попередньому уроці ми з вами здійснили фантастичну мандрівку до країни УЯВЛЯНДІЯ та познайомилися з новими друзями. Пригадуєте?

Поділіться своїми враженнями, яка музика роботів вам сподобалася найбільше? І що вас найбільше вразило на уроці? Дякую.

Персонажі сучасних мультфільмів вміло гасають на трансформерах, електроскутерах і зорельотах.

А давайте пригадаємо як мандрували світом вигадані герої далекого минулого.

Пригадайте фантастичні історії вигаданих героїв. Чи відомі вони вам?

Так звісно. Хто ж не чув про Бабу Ягу.

Скільки казок та мультиків створено за її участю. А відомий композитор Петро Чайковський також присвятив їй свій твір. Послухайте, будь ласка.

Петро Чайковський «Баба-Яга». Перегляд відео.

А щоб відгадати наступного героя треба відгадати загадку.

Хто моторчик свій заводить?

З даху в гості хто приходить?

На урок до нас дістався

— Скажем дружно: «Здрастуй, ...»

Перегляд мультфільму «Карлсон, який мешкає на даху».

Як ви гадаєте який музичний супровід, яка музика, може розкрити характер цього героя?

Юрій Весняк - Карлсон _ Ансамбль Колорит (Харків) Перегляд відео.

Ансамбль – група музикантів із двох або більше виконавців, які виконують музику разом.

Дай відповіді на запитання.

- Який характер музики?
- Якими ти уявляєш фантастичних персонажів Бабу-Ягу і Карлсона?
- Хто виконує ці твори?
- Картина реалістична чи фантастична? Поясни.

Фізкультхвилинка.

Придумай мелодію та виконай її із супроводом.

Згадай, як виконується нота з крапкою. Виконай ритм польоту Карлсона з Малюком над містом. Виконуйте соло, дуетом, тріо та квартетом.

Знайомство з піснею «Друзі мандрівники».

Виконання пісні "ПЛАНЕТА ДИТИНСТВА"

Музика і вірші Діани Пташинської

ЗВ (закріплення вивченого)

Підсумок.

Урок-16.Б.

Борщ Людмила Іванівна,

вчитель предметів мистецької освітньої галузі
опорного навчального закладу

– Городищенської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 3

Городищенської районної ради

Тема. Мандрівка у світ фантастики (продовження)

Мета. Формування ключових компетентностей:

загальнокультурна компетентність:

- ознайомити дітей з музичними творами про фантастичних, вигаданих героїв казок, вчити учнів уважно слухати й споглядати твори мистецтва, актуалізувати знання про ансамбль, виявляти власні враження від прослуханих музичних творів;

предметна компетентність:

- ознайомити учнів з поняттями ансамбль, дует, тріо, квартет, формувати увагу, спостережливість;

- розвивати відчуття ритму, творчу уяву, спостережливість, фантазію, культуру слухання та виконання музики;

- виховувати інтерес до музичних творів та музики вцілому.

Обладнання: ППЗ, комп'ютер, музичний інструмент, мультимедійна презентація.

ХІД УРОКУ

1. Організаційний момент.

- Вхід у клас під звучання пісні Д.Пташинської «Планета дитинства».

- Музичне привітання.

2. Розспівування.

3. Повідомлення теми, мети, завдань уроку, мотивація учіння школярів.

У світі мистецтва є багато загадкового і чарівного, іноді незрозумілого з першого знайомства, але все одно красивого і неповторного. Мистецтво – це країна чарівників, які володіють звуками, кольорами, лініями, пластиком. Кожна казка або чарівна історія знайомить нас із дуже різними персонажами. Одні з них добрі, чуйні, інколи беззахисні, інші – сміливі, благородні й сильні. А такі казкові істоти. Як Коццій Безсмертний, Змій чи Баба-Яга, як правило, уособлюють щось лихе, зле. Кожен з персонажів має свій характер, зовнішність, поведінку, і саме ці ознаки допомагають митцям створювати про них твори мистецтва. Сьогодні ми подивимося як у музичних творах втілилися образи різних за

характером казкових героїв.

4. Перевірка, оцінка і корекція засвоєних раніше знань, навичок, умінь.

- Хто такий Мед-Арт?
- Що ви про нього знаєте?
- Що можуть робити роботи у музиці?

5. Бесіда по темі та слухання музики.

У багатьох казках добро перемагає зло. Але ж зло несумісне з прекрасними творами мистецтва! Пригадайте, на кожному новорічному святі присутні герої, які то крадуть подарунки, то з'їдають солодощі, то не дають засвітити ялинку. Ці фантастичні істоти: страшний чаклун Коцій Безсмертний, Відьма, Баба-Яга з дуже шкідливим характером – втілюють злі сили. Дійсно, Бабуся-Ягуся така колоритна фігура, що видатний композитор Петро Чайковський присвятив їй музичний твір. Тож послухайте його та визначте характер цього персонажа.

(П.Чайковський. «Баба-Яга» із циклу «Дитячий альбом» - слухання)

- Яка Баба-Яга в музичному творі – добра чи зла, весела й грайлива чи насуплена й сердита?

- Музика звучала однаково чи змінювалася? На скільки частин ви її б розділили?

- За допомогою яких засобів (темп, ритм, динаміка, фактура, характер інтонації) композитор спробував передати образ Баби-Яги?

- Доберіть до музики відповідні за характером мелодичні лінії (плавна, ламана, зигзаг, стрибкоподібна тощо).

- Пригадайте Бабусь-Ягусь із своїх улюблених мультфільмів. Чи всі вони злі й страшні?

Часто у творах мистецтва ми зустрічаємося і з добрими героями, наприклад, такими як Карлсон у мультфільмі «Малюк і Карлсон, що живе на даху». Перегляньте фрагмент цього мультфільму.

(«Малюк і Карлсон» - перегляд фрагмента мультфільму)

Твори музики бувають не тільки серйозними, або страшними. Вони бувають такими, що викликають посмішку. Ось як зобразив образ улюбленого героя у своїй музиці український композитор Юрій Весняк.

(Ю.Весняк. «Карлсон» - слухання)

- Який образ виник у вашій уяві під час слухання музики?

- Поміркуйте, чи можна було б написати цей твір у повільному темпі? Чому?

- Скільки музикантів виконували цю п'єсу про добродушного героя?

Окрім виконання соло, музику можуть співати або грати на інструментах відразу кілька виконавців. Коли музику виконують двоє і більше виконавців, їх називають ансамблем.

Ансамбль із двох музикантів називають дуєт, із трьох – тріо, а з чотирьох - квартет.

6. Музична гра «Друзі-мандрівники».

Пропоную трішки відпочити і пограти в музичну ГРУ «Друзі-мандрівники». Тож розділимося на декілька ансамблів (дуєти, тріо, квартети). І ось такими ансамблями виконуємо пісню «Друзі-мандрівники».

(«Друзі-мандрівники» - виконання з рухами)

7. Виконання пісень.

Минулого уроку ми розпочали вивчати пісню «Планета дитинства» української композиторки Діани Пташинської. Пропоную пригадати її та розучити до кінця.

(«Планета дитинства». Сл.і муз. Д.Пташинської – розучування та виконання)

8. Підведення підсумків.

- Пригадайте, як виконується нота з крапкою і виконайте ритм польоту Карлсона з Малюком над містом.

- Виберіть інструменти, що, на вашу думку, співзвучні між собою та утворіть з них ансамблі (дуєти, тріо, квартети).

9. Вихід з класу під звучання пісні Д.Пташинської «Планета дитинства».

Урок-17.А.

Яковенко Лариса Віталіївна,
вчитель предметів освітньої галузі
«Мистецтво» Червонослобідського закладу
загальної середньої освіти I-III ступенів № 1
Червонослобідської сільської ради

СЛ.1 Тема: «Чарівні дива»

Фантастичні образи зими

Мета уроку: формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва.

Навчальна: ознайомити з поняттям «діез, бемоль, бекар» в музиці; на зразках мистецтва розглянути фантастичні образи зими, розширити уявлення про емоційний зміст музики; активізувати образне мислення учнів, формувати вміння сприймати та виконувати музику.

Розвивальна: розвивати творчу уяву, фантазію учнів.

Виховна: виховувати в учнів вокальні, виконавські навички, прищеплювати зацікавленість мистецтвом.

Наочні посібники: Л.В.Масол "Мистецтво" 3 клас, картки з нотками і знаками альтерації – діез, бемоль, бекар; сніжинки; роздруковані на А-4 розмальовки до казки «Снігова королева».

Музичний матеріал:

СММ: Ж. Колодуб. «Троль», «Герда» (з альбому «Снігова Королев»); пісня «Сніжна Баба».

ХТД: Пісня «Баба снігова» (музика і вірші М. Ровенка);

Відеоматеріал: мультфільми «Снігова королева» ; «Снігова королева: Задзеркалля» (2019) (фрагменти)

ТЗН: мультимедійна дошка, ноутбук.

Тип уроку: комбінований

ХІД УРОКУ

Вхід учнів під музику

II. Організаційний момент. Перевірка готовності класу до уроку.

СЛ.2 У нас урок незвичний – на ньому все музичне:

Казки, вірші, завдання, і навіть привітання!

Музичне вітання. «Добрий день вам, діти»

Створення емоційного фону уроку.

III. Мотивація навчальної діяльності.

Діти, наші зустрічі з музикою завжди такі чудові, такі цікаві, адже ми з вами і співаки, і танцюристи, і справжні артисти. А ще – мандрівники, дослідники, вигадники, і просто суперові дітки. Хочу зазначити, що і сьогоднішня наша зустріч відбудеться змістовно, корисно і цікаво. Адже ми знову будемо спілкуватися з її Величністю – Музикою. Та спочатку невеличка інтелектуальна розминка.

IV. Актуалізація опорних знань.

Вправа «Продовж речення».

Учитель. За правильну відповідь – сніжинка в дарунок.

✚ Окрім виконання соло, музику можуть співати або грати на інструментах кілька виконавців: два – ... (дует); три – ... (тріо); чотири – ... (квартет).

✚ Група музикантів із двох і більше виконавців, які виконують музику разом – це... (ансамбль).

✚ На попередньому уроці ми з вами мандрували...(у світ фантастики).

✚ Сила звучання в музиці – ...(динаміка).

IV. Основна частина. Повідомлення теми, завдань уроку.

Молодці! А скажіть діти, а чи любите ви казки? А які ваші улюблені герої?

СЛ.3 Дуже добре, я в захваті від ваших відповідей. І хочу додати, що сьогодні наш урок буде наповнений казковими, чарівними дивами, адже ми поринемо у світ фантастичних образів зими. Послухайте, як відомий данський казкар Г. К. Андерсен описав фантастичне виникнення повелительки льодового королівства: «За вікном пурхали сніжинки; одна з них, найбільша, почала рости, рости, поки нарешті не перетворилася на жінку, закутану в білий тюль, зітканий ніби з безлічі сніжних зірочок. Вона була дивовижно гарна, вся із сліпучо-білого льоду і все-таки жива! Очі її виблискували, як зорі, але в них не було тепла...». Здогадалися про кого йде мова? Так – це Снігова королева. Діти, крім казки про Снігову королеву, яку написав Г.К.Андерсен, є ще чудові мультфільми. Давайте разом переглянемо їх, і згадаємо сюжет казки.

СЛ.4 Відеоперегляд фрагменту з м/ф «Снігова королева»

СЛ.5 Відеоперегляд фрагменту м/ф «Снігова королева: Задзеркалля».

СЛ.6 V. Слухання музики.

Сподобалися вам фрагменти з мультфільмів? Але це ще не все. Композитор Жанна Колодуб написала інструментальний твір «Снігова Королева» за сюжетом казки. Пропоную послухати фрагменти твору. Зверніть увагу, як музика «намалює» образи Троля, Герди та Снігової Королеви.

СЛ.7 Вправа «Опиши музичні «портрети».

Діти, ви уважно прослухали музику. І зараз я пропоную вам описати музичні «портрети» страхітливого і злого Троля, доброї та милої Герди, холодної та байдужої Снігової Королеви. А як у музиці відтворено рухи лихого Троля?

Користуючись підказками, які ви бачите на екрані, доберіть потрібні слова для характеристики музики Герди і Королеви – реальної героїні і фантастичної.

Слова-підказки: стримана, мрійлива ніжна, велична, лагідна, холодна

СЛ.8 VI. Вокально-хорова робота: «Сніжна Баба»

5. Розспівка.

6. Знайомство з піснею (вступна бесіда, демонстрація пісні):

- Про що розповідається в цій пісні?

- Який характер музичного твору?

7. Розучування пісні (робота з текстом, розучування по фразах).

8. Виконання пісні.

Робота з підручником на ст. 63 - ХТД: Пісня «Баба снігова» (музика і вірші М. Ровенка)

СЛ.9 VII Музична грамота

Нотки-сестрички люблять грати в музичні ігри-перетворення з братами-чарівниками Діезом, Бемолем і Бекаром. Коли перед ноткою постане Діез , вона починає звучати вище. Коли на цьому місці опиняється Бемоль , то звучання стає нижчим. А Бекар завжди знімає чари своїх братів Діеза і Бемоля.

У вас на партах є картки з нотками та братами-чарівниками. Ваше завдання – поставити перед ноткою того братика, якого я назву.

СЛ.10 VIII Музична руханка «Чіку-ріку»

СЛ.11 IX Вправа «Творча майстерня»

Діти, у вас на столах лежать розмальовки. Допоможіть Лясольці та Барвику розфарбувати персонажів казки «Снігова королева».

(звучить музика, діти розфарбовують)

СЛ.12. X Рефлексія. Підсумок уроку.

Учитель. Ви добре працювали сьогодні на уроці, були дуже активними. Покажіть хто скільки «назбирав» сніжинок за урок. Молодці!

- Що вам найбільше сподобалось сьогодні на уроці?

- Який настрій подарували нам фантастичні образи зими?
- Який образ вам сподобався найбільше і чому?
- Поділіться з батьками своїми враженнями від уроку та продемонструйте їм ваші творчі роботи – розмальовки.

СЛ.13 Учні виходять із класу під музичний супровід.

Урок-17.Б.

Мозгова Лариса Володимирівна,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
комунального закладу Кам'янський ліцей №1
Кам'янської міської ради Черкаської області

Тема уроку: Чарівні дива.

Мета уроку: формування ключових компетентностей:

Компетентності спілкування державною мовою: виконання вокально-хорових творів рідною мовою; аналіз творів мистецтва, висловлювання власних думок та вражень державною мовою.

Інформаційно-цифрова компетентність: використання інтерактивних методів, мультимедійних засобів та мережі інтернет.

Компетентність уміння вчитися впродовж життя: заохочення до самоосвіти, формування уміння визначати власні художні інтереси, вміння, доцільно розподіляти свій час для пізнання, сприймання, творів мистецтва.

Компетентності ініціативності і підприємливості: заохочувати прояви творчої ініціативи та намагання її реалізовувати, зокрема через втілення у практичній художньо-творчій діяльності (індивідуальній і колективній), презентації результатів власних мистецьких досягнень.

Компетентності у галузі природничих наук: аналіз, спостереження, дослідження і відтворення природних явищ засобами мистецтва.

Соціальна та громадянська компетентності: виховання усвідомленого відчуття себе частиною команди, розуміти та поважати думку та інтереси інших учасників освітнього процесу.

Компетентність обізнаності та самовираження у сфері культури виховання естетичного смаку: вміння виражати власні емоції, ідеї та почуття, виховання шанобливого ставлення до витворів мистецтва.

Компетентність екологічної грамотності і здорового життя: вчити цінувати своє здоров'я; через творчу діяльність, пропагувати здоровий спосіб життя.

Предметні: розвивати в школярів художньо-образне мислення, творчі здібності, співацькі навички, здатність відчувати характер музики й розуміння її образного змісту. Сприяти розвитку творчої активності, розвитку почуття ритму. Викликати у дітей інтерес до музичного мистецтва, виховувати культуру слухача, почуття національної гордості.

Тип уроку: урок-подорож.

Оснащення уроку: комп'ютер, телевізор, дидактичний матеріал, фортепіано, підручник Л.В. Масол «Мистецтво 3 клас».

Методи і прийоми: коментар вчителя, бесіда, демонстрація відеоматеріалів, стимулювання активності учнів, педагогічне спостереження, індивідуальне консультування, порівняльний аналіз.

Форма організації: урок з використанням інтерактивних методів навчання.

Терміни і поняття: знаки альтерації: дієз, бемоль, бекар.

Музичний ряд: Жанна Колодуб Троль. Герда. Снігова Королева (з альбому «Снігова королева»), Ганс Крістіан Андерсен «Снігова королева» (уривки)

Міжпредметні зв'язки: образотворче мистецтво, література, природознавство.

Хід уроку:

I. Організаційний момент.

Музичне вітання.

Проспівав дзвінок - починається урок.

З божої ласки, з маминої казки.

Щирого старання, гомінких пісень

Вчитель: *Добрый день вам, діти!*

Разом: *Добрый день!*

II. Мотивація навчальної діяльності.

Діти, я знаю, що всі ви любите музику, а ще я впевнена що ви дуже любите подорожувати. Під час подорожей люди дізнаються багато нового та цікавого. А чи хочете ви отримати нові враження, знання, почути захоплюючу історію про щирю, добру і сміливу дівчинку, яка визволила свого брата з полону Снігової королеви? Якщо так, то вирушаймо в фантастичну зимову подорож!

III. Актуалізація набутого навчального матеріалу учнями.

Скажіть будь ласка, чи може музика зображувати такі природні явища як вітер, холод, мороз? Передавати характер героя, його настрої, почуття? Так, завдяки засобам музичної виразності ми можемо відчутти зимовий холод чи теплий літній вечір, задумливу дощову осінь чи весняний переспів пташок. Можемо розпізнати доброго, щирого чи злого та підступного героя.

IV. Повідомлення теми, мети, завдання уроку.

Сьогодні ми познайомимось з героями казки Ганса Крістіана Андерсена «Снігова королева» Послухаємо музику української композиторки Жанни Колодуб, яка засобами музичного мистецтва спробувала зобразити головних героїв казки. Розучимо нову пісню українського композитора М. Ровенка «Баба снігова», за допомогою шумових інструментів створимо справжній зимовий шумовий оркестр.

V. Основна частина.

Датський казкар Ганс Крістіан Андерсен написав казку «Снігова королева» в середині 19 століття. В ній розповідається про фантастичні пригоди двох дітей Кая та Герди. А починалося в цій казці все з дзеркала... Послухайте уривок казки.

Жив собі один лихий троль. Він був злючий-презлючий, наче сам чорт! Якось він зробив собі дзеркало, у якому все добре і прекрасне здавалося гидким, а все негідне й погане виглядало прекрасним. Одного разу дзеркало розбилося на безліч маленьких скалок. І саме ці скалки нарobili більше лиха, ніж саме дзеркало... В цей самий день Кай і Герда сиділи й роздивлялися книжку... — Ой! — раптом зойкнув хлопчик. — Мене кольнуло в серце, і щось потрапило в око! То були скалочки з химерного тролевого дзеркала...

Коли в очі Кая влучає уламок тролевого дзеркала добрий хлопчик перетворюється на норовливу дитину, злу і жорстоку. Одного разу, попри попередження, хлопчик прив'язує свої сани до карети незнайомої зимової дами і їде з нею в невідомому напрямку. Виявляється, що це Снігова Королева, правителька крижаної землі, що не знає жодних теплих і щирих почуттів. Вона хоче використати Кая для своїх цілей. Ось такими словами описує казкар снігову королеву: «За вікном пурхали сніжинки; одна з них, найбільша, почала рости, рости, поки нарешті не перетворилася на жінку, закутану в білий тюль, зітканий ніби з безлічі сніжних зірочок. Вона була дивовижно гарна, вся із сліпучо-білого льоду і все-таки жива! Очі її виблискували, як зорі, але в них не було ні лагідності ні тепла...».

По справжньому головний герой в цій казці тільки один - дівчинка Герда. Герда дівчинка хоч і маленька, але надзвичайно хоробра і наполеглива. Її головною силою є любляче серце, яке здатне перемогти чари Снігової королеви, і яке приваблює до Герди серця всіх, хто їй зустрічався, викликаючи бажання допомогти їй. Попри всі перешкоди, Герда знаходить крижаний палац Снігової королеви. Вона бачить Кая, серце якого перетворилось на крижину. Герда плаче, її сльози падають Каю на груди й розтоплюють його крижане серце. Кай стає вільним, взявшись за руки, вони повертаються додому.

Українська композитор Жанна Юхимівна Колодуб створила музичні образи головних героїв казки «Снігова королева»

VI. Слухання музики.

1. Жанна Колодуб. Троля. Герда. Снігова Королева (з альбому «Снігова королева»).
2. Аналіз музичних творів.

3. Опиши музичні «портрети» страхітливого і

4. злого Троля, доброї та милої Герди,

1. Опишіть музичні «портрети» страхітливого і злого Троля, доброї та милої Герди, холодної та байдужої Снігової Королеви.

- А як у музиці відтворено рухи лихого

2. Як у музиці відтворено рухи страхітливого троля?

3. Добери слова для характеристики музики реальної дівчинки Герди та фантастичної Снігової королеви.

4. Який характер музики, її темп, та динаміка? Які звуки за висотою використовує композитор? Які ви чуєте музичні інструменти?

VII. Музична грамота.

Веселі нотки дуже люблять гратися. Вони вміють підстрибувати вгору, вниз, змінювати своє звучання. В цьому їм допомагають їхні друзі – знаки альтерації – дієз, бемоль та бекар. Коли перед нотой стає *Дієз* - нота починає звучати вище, *Бемоль* - навпаки робить звучання ноти нижчим. Знак *Бекар* – повертає звучання ноти до їх справжнього звучання.

VIII. Вокально-хорова робота.

Діти, сьогодні на уроці ми вивчимо нову пісню. Та перед співом пропоную вам зробити невеличку розминку.

Щоби правильно співати

Треба нам рівненько стати!

Ручки вгору ми підняли

І до сонечка дістали.

На носочках пострибали

Знов на стільчики сідали.

Молодці! Згадаємо нашу веселу поспівку.

1. Виконання вокальної вправи
2. Розучування пісні М.Ровенка «Баба снігова»
 - 2.1. Слухання пісні, аналіз.
 - 2.2. Розучування фразами, підспівування за вчителем.
 - 3.3. Виконання 1 куплету та приспіву під акомпанімент.

«Баба снігова»

1 куплет

Баба, баба, баба,

Баба снігова.

3 гірки позирає

Начебто жива. (2)

2 куплет

Очі — як вуглини

І морквяний ніс.

Зайчик як побачив —

Дременув у ліс. (2)

3 куплет

Шапка із бляшанки,

Віник у руках.

Не лиш для зайчаток,

Для лисички — жах. (2)

4 куплет

Всі тремтять від страху:

Звірі і птахи.

Тільки не бояться

Раді малюки. (2)

5 куплет

Всіх вона лякає

Баба снігова.

Діток потішає

Сніжна голова. (2)

6 куплет

Сонечко пригріє,

Забринить трава,

Потече струмочком

Баба снігова. (2)

ІХ. Музично-ритмічні вправи

1. Виконання музично-ритмічної гри «Ритми зими» (використовуючи шумові інструменти)

2. Фізкультхвилинка за вибором вчителя.

Х. Підсумок уроку, рефлексія.

Щиро вдячна за гарний настрій, який ви подарували мені. Давайте згадаємо що нового ми дізнались на уроці:

1. З героями якої казки ми сьогодні познайомились? Хто її автор?

2. Назвіть ім'я композитора, яка створила музичні образи героїв цієї казки.

3. Чи передала музика характер та образ казкового героя?

4. Прослухайте емоційні характеристики музики та визначте героя:

Ніжна, добра, щира, смілива...

Холодна, жорстока, бездушна...

Страшна, уривчаста, неприємна...

5. Як називаються знаки, які змінюють звучання музичних звуків? Правильно, це знаки альтерації. Назвіть їх, та їхні властивості.

Молодці! Ми гарно попрацювали, засвоїли новий матеріал та трішки втомились. Щоб відпочити пропоную переглянути уривок з мультиплікаційного фільму «Снігова королева»
Перегляд фрагменту мультиплікаційного фільму «Снігова королева»

ХІ. Домашнє завдання.

Перегляньте ноти пісень в підручнику та знайдіть знаки бемоль, дієз, бекар.

Джерела

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki>.

3. <https://pidruchnyk.com.ua/1514-mystectvo-3-klas-masol-nush.html4>.

5. https://xn--80aaukc.xn--j1amh/snigova_koroleva.html

Урок-18

Яковенко Лариса Віталіївна,

вчитель предметів освітньої галузі
«Мистецтво» Червонослобідського закладу
загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 1
Червонослобідської сільської ради

СЛ.1 Тема уроку № 18 «Фантазії і дива»

Зимова казка в музиці

Мета уроку: формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва.

Навчальна: повторити що таке балет; ознайомити з поняттями «па, пуанти, пачка» в балеті; на зразках мистецтва розглянути образи зимової казки, розширити уявлення про емоційний зміст музики; активізувати образне мислення учнів, формувати вміння сприймати та виконувати музику.

Розвивальна: розвивати творчу уяву, фантазію учнів.

Виховна: виховувати в учнів вокальні, виконавські навички, прищеплювати зацікавленість мистецтвом.

Наочні посібники: Л.В.Масол "Мистецтво" 3 клас; сніжинки; розмальовки.

Музичний матеріал:

СММ: А. Шимко Балет «Снігова королева»; пісня «Сніжна Баба».

ХТД: виконання ритмічної партитури: створення контрастних звукових «картин» (робота в групах)

Відеоматеріал: А. Шимко Балет «Снігова королева» (фрагмент - Снігова королева), А. Шимко Балет «Снігова королева» (фрагмент – Кай і Герда)

ТЗН: мультимедійна дошка, ноутбук.

Тип уроку: комбінований

ХІД УРОКУ

Вхід учнів під музику

V. Організаційний момент. Перевірка готовності класу до уроку.

СЛ.2 У нас урок незвичний – на ньому все музичне:

Казки, вірші, завдання, і навіть привітання!

Музичне вітання. «Добрий день вам, діти»

Створення емоційного фону уроку.

VI. Мотивація навчальної діяльності.

СЛ.3 Діти, сьогодні я пропоную вам продовжити чудову мандрівку казковими стежинами фантазії та див. На попередньому уроці ми з вами поринули у світ прекрасних образів зими, адже саме взимку все довкола прикрашається казковим білим мереживом. Дерева вдягаються в пухнасті снігові кошушки. Сріблястими зірочками виблискують сніжинки. Це все – фантастичні дива від кого?...Так, від Снігової Королеви. А кого ще, крім Снігової королеви, ми зустріли на своєму шляху?..

Ну, а зараз, традиційно – інтелектуальна розминка.

VII. Актуалізація опорних знань.

СЛ.4 Вправа «Так чи ні».

Учитель. За правильну відповідь – сніжинка в дарунок.

✚ Динаміка – це гучність звучання музичного твору? (ТАК).

✚ Тембр – це швидкість виконання музики (НІ).

✚ Композитор — це людина, яка створює музику, тобто пише пісні, опери, балети та інші музичні твори (ТАК).

✚ Темп – це забарвлення звуків у музиці (НІ).

✚ Основна музична думка, виражена одноголосно – це інтонація (НІ).

✚ Інтонація – це виразність (ТАК).

✚ Коли перед ноткою постане Дієз, вона починає звучати вище. Коли на цьому місці опиняється Бемоль, то звучання стає нижчим. А Бекар завжди знімає чари своїх братів Дієза і Бемоля (ТАК).

IV. Основна частина. Повідомлення теми, завдань уроку.

СЛ.5 Молодці! Ви були дуже уважними на минулому уроці. Сьогодні ми продовжимо наше знайомство з героями казки «Снігова королева», але зустрінемо їх уже в іншій музичній країні. А назву цієї країни ми дізнаємося, коли розгадаємо ребус. Тож, увага на світлину. Хто відгадав – піднімайте руку, називайте, і за правильну відповідь отримуйте сніжиночку..

Молодці! А тепер давайте пригадаємо, що ж таке балет.

СЛ.6 Балет - вид музично-театрального мистецтва, де зміст та почуття дійових осіб розкриваються засобами музики і хореографії. Автора та постановника балетної вистави називають балетмейстером, а виконавців — балеринами і артистами балету.

Тож пропоную вам переглянути фрагменти з балету «Снігова королева». І нехай перегляд подарує усім чудовий настрій.

V. Відеоперегляд:

СЛ.7 А. Шимко Балет «Снігова королева» (фрагмент - Снігова королева),

СЛ.8 А. Шимко Балет «Снігова королева» (фрагмент – Кай і Герда).

СЛ.9 **Аналіз музики** Охарактеризуйте хореографічні «портрети» Кая і Герди; Снігової Королеви. Які засоби виразності використовують різні митці:

✚ композитор (регістр, тембр, динаміка, інтонації);

✚ хореограф (танцювальні рухи, жести);

✚ театральний художник (костюми, декорації).

СЛ.10 VI Хореографічна грамота

Молодці, діти, ви дуже уважні. Хочу додати, що виразні рухи танцівників балету називаються па («крок»). Танцювати на носочках балеринам допомагають пуанти – взуття з тканини. Пишна коротка спідниця танцівниць балету, виготовлена з легких тканин, називається пачка.

СЛ.11 VI I. Вокально-хорова робота: «Сніжна Баба»

9. Розспівка.

10. Робота над чистотою інтонування.

11. Виконання пісні (вправа «Світлофор» та «Музичний клубочок»).

Робота з підручником на ст. 67:

СЛ.12 Варіант 1 - виконати першу мелодію в помірному темпі *mp*, другу – повільно *f*.

СЛ.13 Варіант 2 (робота у групах). Разом із друзями створити контрастні звукові картини зими, попередньо домовившись про темп і динаміку виконання.

СЛ.14 VIII Музична руханка «Чіку-ріку»

СЛ.15 IX Вправа «Творча майстерня»

Діти, у вас на столах лежать розмальовки. Допоможіть Лясольці та Барвику. Потрібно розмалювати скрипковий ключ та музичний інструмент із схожою назвою. *(звучить музика, діти розфарбовують)*

СЛ.16. X Рефлексія. Підсумок уроку.

Учитель. Ви добре працювали сьогодні на уроці, були старанними, уважними та активними. Молодці!

- В якій музичній країні ми сьогодні побували?

- Який настрій подарувала нам зимова казка?

- Як називаються виразні рухи танцівників балету?

- Продовжіть речення:

- Танцювати на носочках балеринам допомагають...

- Пишна коротка спідниця танцівниць балету, виготовлена з легких тканин, називається.....

СЛ.17 Учні виходять із класу під музичний супровід.

Урок-19

Зирянов Олександр Володимирович,

учитель предметів освітньої галузі «Мистецтво»

Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ

ступенів № 2 Черкаської міської ради

Тема. У світі реального та уявного

Мета. Формування ключових компетентностей.

Предметна мистецька компетентність: формувати виконавські уміння та навички імпровізації, розвивати ритмічне чуття, вокальні та хорові, акторські та елементарні танцювальні уміння. Вчити уважно активно сприймати твори різних видів мистецтва, знайомити з особливостями їхньої художньо-образної мови. Заохочувати учнів виявляти та висловлювати власні враження, формувати вміння шукати зміст, розуміти, яким чином він розкривається. Пробуджувати прагнення визначати, описувати емоційні стани, викликані почутим, побаченим, формувати культуру емоційного сприймання й реагування на твір мистецтва. Розширювати можливості дітей у власному творчому вияві – художньому самовираженні. Викликати у дітей бажання творити і самовиражатися, презентувати результати власної творчості, брати участь у шкільних мистецьких заходах (концертах, виставках, інсценізаціях тощо), з часом виявляти ініціативу їх створення, спілкуватися з друзями та знайомими про мистецтво.

Вільне володіння державною мовою: уміння сприймати, розуміти інформацію

державною мовою; усно висловлювати свої враження від мистецтва; оцінювати власну художньо-творчу діяльність.

Уміння вчитися впродовж життя: формувати уміння визначати власні художні інтереси, досягнення і потреби; прагнення доцільно використовувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва.

Інформаційно-комунікаційна компетентність: заохочувати до самостійного (чи за допомогою дорослого) використання інформаційних технологій для отримання мистецької інформації, художнього творення

Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність: опанувати навиками спостереження, дослідження і відтворення довкілля та явищ природи засобами мистецтва.

Обладнання: музичний інструмент, комп'ютер, мультимедійна презентація, підручник.

ХІД УРОКУ

ІХ. Учні входять до класу під музичний супровід

Х. Організаційний момент. Створення сприятливої атмосфери. Музичне вітання.

ХІ. Мотивація навчальної діяльності. Актуалізація знань.

Людська уява створила чимало образів, в яких переплелися реальне й уявне. Пам'ятаєте, наприклад, чарівне яблучко на тарілочці, що покаже будь-який куточок світу? А сьогодні комп'ютер, під'єднаний до мережі Інтернет, може замість яблучка зробити те, про що розповідалось у казці. Людська фантазія створила чимало образів, у яких тісно сплели уявне з реальним.

Твори мистецтва часто народжуються за допомогою багатой фантазії митців, художники дивують поєднанням реального та уявного, а музиканти – незвичайним сполученням звуків і тембрів.

Творче завдання.

Перегляд відео про М. Приймаченко.

Розгляньте картини відомої художниці Марії Примаченко.

Уяви яка музика може звучати з картин Марії Примаченко?

На яких інструментах вона б виконувалась?

Якими голосами могла б звучати?

Опишіть мелодію (тиха, фантастична, мрійлива, таємнича, тощо...)

Коли Марію питали, навіщо вона малює неіснуючих тварин і квіти, вона відповідала: «Навіщо малювати такими, які вони є – вони і так красиві, а я свої малюю на радість людям. Так хочеться, щоб більше людей дивилися малюнки і щоб всім подобалися».

Малювала Марія Примаченко обома руками – як правою, так і лівою, але ніякої відмінності між картинами не помітно. До речі, коли малювала, фарби не змішувала. Використовувала куплені пензлі, але часто робила їх власноруч із котячої шерсті.

ХІІ. Вивчення нової теми

В оркестрі народних інструментів можна почути незвичайні інструменти: козобас, окарина, дуда, дрімба – вони з'явилися завдяки народній уяві, з-поміж них трапляються навіть коси та пили.

Сприймання музики.

- ❖ Що ви уявляєте, слухаючи музику?
- ❖ Які музичні інструменти ви впізнали?
- ❖ Хто чув цю музику раніше?
- ❖ Який темп твору?

Музична грамота.

Темп – це швидкість виконання музики.

Розповідь про види темпів.

2. Танцювальна хвилинка «Бедрик»

3. Художньо-творча діяльність

Виконання пісні «Щебетала пташечка»

VI. Д/З

Створи вдома шумові інструменти з побутових предметів.

Започаткуй створення лепбуку «Музичні інструменти»

VII. Підсумок уроку.

Урок-20

Зирянов Олександр Володимирович,

учитель предметів освітньої галузі «Мистецтво»

Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ

ступенів № 2 Черкаської міської ради

Тема. У світі реального та уявного (продовження)

Мета. Формування ключових компетентностей.

Предметна мистецька компетентність: формувати виконавські уміння та навички імпровізації, розвивати ритмічне чуття, вокальні та хорові, акторські та елементарні танцювальні уміння. Вчити уважно активно сприймати твори різних видів мистецтва, знайомити з особливостями їхньої художньо-образної мови. Заохочувати учнів виявляти та висловлювати власні враження, формувати вміння шукати зміст, розуміти, яким чином він розкривається. Пробуджувати прагнення визначати, описувати емоційні стани, викликані почутим, побаченим, формувати культуру емоційного сприймання й реагування на твір мистецтва. Розширювати можливості дітей у власному творчому вияві – художньому самовираженні. Викликати у дітей бажання творити і самовиражатися, презентувати результати власної творчості, брати участь у шкільних мистецьких заходах (концертах, виставках, інсценізаціях тощо), з часом виявляти ініціативу їх створення, спілкуватися з друзями та знайомими про мистецтво.

Вільне володіння державною мовою: уміння сприймати, розуміти інформацію державною мовою; усно висловлювати свої враження від мистецтва; оцінювати власну художньо-творчу діяльність.

Уміння вчитися впродовж життя: формувати уміння визначати власні художні інтереси, досягнення і потреби; прагнення доцільно використовувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва.

Математична: навчати здійсненню елементарних розрахунків для встановлення пропорцій, запису ритму.

Інформаційно-комунікаційна компетентність: заохочувати до самостійного (чи за допомогою дорослого) використання інформаційних технологій для отримання мистецької інформації, художнього творення

Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність: опанувати навиками спостереження, дослідження і відтворення довкілля та явищ природи засобами мистецтва.

Обладнання: музичний інструмент, комп'ютер, мультимедійна презентація, підручник.

ХІД УРОКУ

XIII. Учні входять до класу під музичний супровід

XIV. Організаційний момент. Створення сприятливої атмосфери. Музичне вітання.

Добрий день, добрий час.

Зачекався третій клас!

Хочемо співати, грати,

Музико, іди до нас!

XV. Мотивація навчальної діяльності. Актуалізація знань.

Що таке фантазія. Багато хто щиро впевнені в тому, що вони правильно розуміють значення цього слова.

Ось простий приклад: спогад про kota, що сидить на дереві, - це уява, в той час як образ рожевого kota, вільно ширяючого в небі, - це вже фантазія. Виходячи з цього, можна з упевненістю сказати, що фантазії - це частина людської уяви.

Багато хто з художників є реалістами і зображують на своїх картинах звичайні пейзажі, портрети і натюрморти. Але є і ті, чий полотно - суцільна загадка, адже на них зображені персонажі і фігури, досі небачені людиною. І подібні роботи сильно заворожують глядачів, адже вони здатні відкрити для людей двері в невідомий простір.

До того ж не тільки для художників важлива фантазія. Ті ж самі музиканти, письменники, дизайнери не здатні обійтися без неї. Але тепер виникає наступне питання: як розвивати фантазування? Стимулювати цей процес допомагає читання книг, перегляд фільмів, відвідування художніх виставок, концертів і вистав, малювання, гра на музичних інструментах і виготовлення виробів своїми руками.

Сьогодні поговоримо про фантазії оркестру народних інструментів.

Перегляд відео про НАОНІ.

NAONI Orchestra — єдиний в Україні професійним оркестром народних інструментів, яким вже 35 років керує лауреат Національної премії ім. Т.

Шевченка, народний артист України професор Віктор Гуцал.

Зазвичай, коли чуємо про оркестр народних інструментів, то уявляємо концерт у кращих національних традиціях, із виконанням усіх народних мелодій та композицій найвидатніших українських композиторів. Уявіть, коли раптом відомий „Козацький марш“ у виконанні на трембітах, плавно переходить в один із найпопулярніших світових хітів.

XVI. Вивчення нової теми

Творче завдання. Сприймання музики.

Перегляньте відео та впізнайте і назвіть музичні інструменти, що входять до складу НАОНІ.

ЗАПИТАННЯ:

- Що можна уявити, слухаючи фантазію у виконанні оркестру?
- Розкажи про свої враження
- Порівняй темброве звучання інструментів
- Групи яких інструментів ти впізнав у звучанні оркестру?

Слухання та порівняння Piano Fantasy - William Joseph (Ft. Caroline Campbell)

1. Гра «Репетиція оркестру»

Гра «Репетиція оркестру». Разом з однокласниками та однокласницями виконайте фантазію на тему української народної пісні «Щебетала пташечка». Оберіть диригента і соліста, який буде виконувати мелодію на ксилофоні або іншому інструменті. Визначте чотири групи виконавців. Проведіть репетицію: соліст грає мелодію з кожною групою оркестру окремо. Змінюйте темп і гучність за вказівкою диригента. Наприкінці виконайте партитуру *туті*.

Туті – виконання музики повним складом оркестру.

ЩЕБЕТАЛА ПТАШЕЧКА

Українська народна пісня

Рухливо

The image shows a musical score for the Ukrainian folk song 'Щебетала пташечка'. It is marked 'Рухливо' (Allegretto). The score is written in 4/4 time and consists of five staves. The first staff is for the melody, marked with a xylophone icon. The second staff is for the triangle, marked with a triangle icon. The third staff is for the maracas, marked with maracas icons. The fourth staff is for the tambourine, marked with a tambourine icon. The fifth staff is for the castanets, marked with castanet icons. The melody is in a minor key (one flat) and features a simple, rhythmic pattern.

V. Перегляд мультфільму «Фантазія» В. Діснея

У вільний час знайди в інтернеті та послухай звучання різних видів оркестру (духові, симфонічні, естрадні, народних інструментів). У якому оркестрі тобі хотілося б грати? Яким музичним інструментом для цього потрібно опанувати?

VI. Підсумок уроку.

Урок-21

Зайчук Аліна Олексіївна,

вчитель предметів мистецької освітньої галузі,
заступник директора з навчально-виховної роботи
Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів № 20
Черкаської міської ради

Тема уроку: Картинки з виставки.

Мета уроку: формування ключових компетентностей:

Компетентності спілкування державною мовою: аналіз та виконання пісень рідною мовою; усне висловлювання своїх вражень від творів мистецтва;

Компетентності у галузі природничих наук: спостереження, дослідження і відтворення довкілля та явищ природи засобами мистецтва;

Інформаційно-цифрова компетентність: за допомогою дорослого використання інформаційних технологій для отримання мистецької інформації;

Компетентність уміння вчитися впродовж життя: формування уміння визначати власні художні інтереси, досягнення і потреби, прагнення доцільно використовувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва;

Компетентності ініціативності і підприємливості: проявлення творчої ініціативи та намагання її реалізувати, зокрема через втілення у практичній художньо-творчій

діяльності (індивідуальній і колективній), презентації результатів власних мистецьких досягнень;

Соціальна та громадянська компетентності: ефективна співпраця у команді;

Компетентність обізнаності та самовираження у сфері культури: виховання естетичного смаку через творчу діяльність, укріплення поваги до культурного розмаїття світу;

Компетентність екологічної грамотності і здорового життя: використання мистецтва для розуміння емоцій, почуттів та переживань, формування емоційного інтелекту.

Тип уроку: формування компетентностей.

Оснащення уроку: комп'ютер, телевізор, гаджети для кожного учня, фортепіано, шумові інструменти.

Методи і прийоми: коментар вчителя, бесіда, інтерактивні вправи, робота в групах, демонстрація відеоматеріалів, стимулювання активності учнів, педагогічне спостереження, індивідуальне консультування, порівняльний аналіз.

Форма організації: урок з використанням ігрових та інтерактивних методів навчання.

Терміни і поняття: сюїта.

Музичний ряд: музичні приклади звучання різних оркестрів, М.П. Мусоргський сюїта «Картинки з виставки»: «Прогулянка», «Гном», «Тюльрійський сад», «Гном» у рок-виконанні, пісенька «Семеро гномів» А. Житкевича.

Відеоряд: Пісня гномів з м/ф «Білосніжка і сім гномів».

Міжпредметні зв'язки: образотворче мистецтво, мультиплікація, література.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент.

Музичне вітання (слайд 02).

II. Мотивація навчальної діяльності.

Створення емоційно-сприятливого середовища.

Діти, пропоную пригадати наше феєричне виконання української народної пісні «Щебетала пташечка», яке ми влаштували на минулому уроці. Об'єднуємось у групи виконавців, відкриваємо підручник на стор.75, пригадаємо подумки свої партії (**запросити диригента, зіграти на шумових інструментах пісню, змінюючи темп та динаміку**) (слайд 03).

III. Актуалізація набутого навчального матеріалу учнями.

Добре, діти, а хто пригадає що ви мали пошукати та послухати вдома? Так, звучання різних оркестрів. Ви дослідили, до якого виду вони належать?

Зможете тепер на слух визначити вид оркестру?

Гра «Відгадай оркестр» під музичні приклади звучання оркестрів (слайд 04).

Підведення підсумку гри.

У якому оркестрі ви хотіли б грати?

Який інструмент для цього потрібно опанувати?

IV. Повідомлення теми, мети, завдання уроку.

Дітки, зверніть увагу на картинку(слайд 05). Що на ній зображено? Давайте уявимо себе композиторами та поміркуємо яку музику можна написати за цією картинкою.

Гра «Композитор».

Ви молодці, чудово впорались із завданням. І приблизно як ми зараз, відомий композитор Модест Мусоргський, коли відвідав виставку картин Віктора Гартмана, надихнувся на написання сюїти «Картинки з виставки».

Тема сьогоднішнього уроку КАРТИНКИ З ВИСТАВКИ (слайд 06).

V. Основна частина.

Хто з вас раніше чув термін «сюїта»?

Мозковий штурм.

Сюїта – музичний твір, що складається з кількох частин поєднаних однією

темою (слайд 07).

Отже, уявіть собі, як композитор Модест Мусоргський (слайд 08) уважно розглядає картини Віктора Гартмана (слайд 09) і у нього визріває ідея написання 10 контрастних п'єс, об'єднаних однією темою. І розпочати сюїту він вирішив темою «Прогулянка», яка потім повторюється між частинами твору, ніби відвідувач виставки переходить від одної картини до іншої.

Слухання М. Мусоргський «Картинки з виставки» «Прогулянка». (слайд 10).

Перша п'єса сюїти «Гном» (слайд 11). Ви всі маєте уявлення про цих казкових персонажів. Давайте розглянемо гномів на малюнку та пофантазуємо щодо їхнього характеру та настрою.

Робота з підручником стор. 78.

Тепер пропоную послухати яким гнома зобразив Модест Мусоргський (слайд 12).

Слухання М. Мусоргський «Картинки з виставки» «Гном» (слайд 13).

Яким у музиці ви побачили гнома?

Які засоби музичної виразності допомагали композиторові?

Чудово! Діти, крім гнома Мусоргського до нас завітали гноми з диснейвського мультфільму «Білосніжка та семеро гномів». Вони співають дуже веселу пісеньку. Пропоную всім долучитися до потішного танцю гномів. Хто сьогодні буде тренером нашої руханки? (слайд 14)

Руханка під Пісеньку гномів з м/ф «Білосніжка та семеро гномів»

Супер, після такої чудової розминки пропоную відправитись на прогулянку до саду Тюільрі. Ми продовжуємо знайомитись із «Картинками з виставки» Модеста Мусоргського. Давайте послухаємо п'єсу «Тюільрійський сад. Сварка дітей після гри» (слайд 15).

Слухання М. Мусоргський «Картинки з виставки» «Тюільрійський сад. Сварка дітей після гри» (слайд 16).

Що ви уявили під музику?

Що робили діти?

Як у музиці відтворено суперечки між дітьми під час прогулянки дітей у саду Тюільрі?

Схарактеризуйте інтонації, ритм, регістр.

Послухаємо музику ще раз з відеорядом (слайд 17).

Повторне слухання М. Мусоргський «Картинки з виставки» «Тюільрійський сад. Сварка дітей після гри» з картинками.

Пропоную об'єднатись у команди, пригадати п'єси «Прогулянка», «Гном», «Тюільрійський сад. Сварка дітей після гри» поміркувати та дослідити: - Чи схожий характер п'єс? Їх зміст? Чим вони пов'язані? (слайд 18).

Міні дослідження у групах. Виступ спікерів.

Так, ви праві, сюїта «Картинки з виставки» побудована на основі контрасту різних за змістом та характером п'єс. Водночас музика набуває наскрізного розвитку завдяки повторенню теми «Прогулянки». Саме вона виконує роль рефрену, як у формі рондо (слайд 19).

Робот Мед-Арт пропонує послухати іншу версію п'єси Мусоргського та відгадати її назву!

Слухання М. Мусоргський «Картинки з виставки» «Гном» рок-версія. (слайд 20)

Як називається ця п'єса? Так, правильно, ви насправді сьогодні були уважні та працьовиті!

V. Вокально-хорова робота.

Вправа для дихання. Поспівки.

Слухання пісні «Семеро гномів», аналіз пісні, обговорення музики та слів, розучування за частинами (слайд 21, 22, 23).

VI. Підсумок уроку, рефлексія (слайд 24).

З яким твором ми познайомились?
Хто його автор?
Для якого інструменту композитор написав сюїту?
Картини якого художника надихнули Мусоргського на написання твору «картинки з виставки»?

Підводимо підсумки.

VII. Домашнє завдання.

Діти, ми сьогодні зробили багато справ. Ви – молодці! На дозвіллі пограйте у пантоміму «Семеро гномів» (слайд 25). Бажаю вам успіху!

Урок закінчено (слайд 26).

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

5. Музичні картинки Мусоргського [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://cutt.ly/IvhYt3f>.

6. Мусоргський Картинки с виставки Тюльерийский сад Игорь Галенков [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=vDg3JtspEjA>.

7. М.Мусоргський Баба-Яга [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=ySqXIFOUIXs>.

8. Белоснежка и семь гномов - песня гномов [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=U6e011tyeoU&t=121s>.

Урок-22

Зайчук Аліна Олексіївна,

вчитель предметів мистецької освітньої галузі,
заступник директора з навчально-виховної роботи
Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів № 20
Черкаської міської ради

Тема уроку: Картинки з виставки (*Продовження*).

Мета уроку: формування ключових компетентностей:

Компетентності спілкування державною мовою: аналіз та виконання пісень рідною мовою; усне висловлювання своїх вражень від творів мистецтва;

Компетентності у галузі природничих наук: спостереження, дослідження і відтворення довкілля та явищ природи засобами мистецтва;

Інформаційно-цифрова компетентність: за допомогою дорослого використання інформаційних технологій для отримання мистецької інформації;

Компетентність уміння вчитися впродовж життя: формування уміння визначати власні художні інтереси, досягнення і потреби, прагнення доцільно використовувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва;

Компетентності ініціативності і підприємливості: проявлення творчої ініціативи та намагання її реалізувати, зокрема через втілення у практичній художньо-творчій діяльності (індивідуальній і колективній), презентації результатів власних мистецьких досягнень;

Соціальна та громадянська компетентності: ефективна співпраця у команді;

Компетентність обізнаності та самовираження у сфері культури: виховання естетичного смаку через творчу діяльність, укріплення поваги до культурного розмаїття світу;

Компетентність екологічної грамотності і здорового життя: використання мистецтва для розуміння емоцій, почуттів та переживань, формування емоційного інтелекту.

Тип уроку: формування компетентностей.

Оснащення уроку: комп'ютер, телевізор, гаджети для кожного учня, дидактичний матеріал (картки з QR-кодом), фортепіано, шумові інструменти.

Методи і прийоми: коментар вчителя, бесіда, інтерактивні вправи, робота в групах, демонстрація відеоматеріалів, стимулювання активності учнів, педагогічне спостереження, індивідуальне консультування, порівняльний аналіз.

Форма організації: урок з використанням ігрових та інтерактивних методів навчання.

Терміни і поняття: сюїта, мажор, мінор, лад.

Музичний ряд: М.П. Мусоргський сюїта «Картинки з виставки»: «Баба Яга», «Балет пташенят, що не вилупились», «Богатирські ворота», «Баба Яга», «Балет пташенят, що не вилупились» у рок-виконанні, пісенька «Семеро гномів» А. Житкевича.

Відеоряд: м/ф «Картинки з виставки».

Міжпредметні зв'язки: образотворче мистецтво, мультиплікація, література.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент.

Музичне вітання (слайд 02).

II. Мотивація навчальної діяльності.

Створення емоційно-сприятливого середовища.

Діти, прошу вас відкрити підручник на стор.79, прочитати імена гномів. І тепер давайте пограємо у гру «Крокодил». Ведучому гри я показую картку з іменем гнома, він пантомімою буде зображувати його, ваше завдання відгадати ім'я. (*запросити 3-4 ведучих*) (слайд 03).

Гра «Крокодил»

III. Актуалізація набутого навчального матеріалу учнями. (слайд 04).

Добре, діти, ви дуже талановиті та кмітливі!

Хто пригадає з яким композитором ми познайомились на минулому уроці?

Який слухали твір?

Що таке «сюїта»?

Картини якого художника надихнули М. Мусоргського на створення «Картинок з виставки»?

IV. Повідомлення теми, мети, завдання уроку.

Сьогодні ми продовжуємо подорож виставкою картин Віктора Гартмана та далі працюємо над темою КАРТИНКИ З ВИСТАВКИ (слайд 05). М.П. Мусоргський на виставці побачив картини з костюмами пташенят до дитячого балету, годинником у вигляді хатинки на курячих ніжках, проектом воріт у Києві. Давайте пофантазуємо яку б музику створили ви за цими картинами (слайд 06,07,08).

Гра «Композитор».

V. Основна частина.

Ви молодці, тепер послухаємо музику, яка під враженням від цих картин народилася у М. Мусоргського. (слайд 09).

Слухання М. Мусоргський «Картинки з виставки» «Баба Яга» (слайд 10).

Опишіть музику польоту Баби Ягі.

(слайд 11).

Слухання М. Мусоргський «Картинки з виставки» «Балет пташенят, що не вилупились» (слайд 12).

Яке враження викликає танець пташенят, що щебечуть та незграбно підскакують?

Які засоби музичної виразності найбільш допомогли композиторові у створенні музичного образу?

Настав час переглянути мультфільм «Картинки з виставки». Але у мене я одна умова: першу частинку мультика «Баба Яга» ми подивимось, а під час другої будемо танцювати разом із пташенятами! Хто сьогодні наш тренер? (слайд 13).

Перегляд м/ф «Картинки з виставки», руханка під другу частину м/ф.

Продовжимо роботу. Слухаємо далі...(слайд 14).

Слухання М. Мусоргський «Картинки з виставки» «Богатирські ворота»

Давайте порівняємо музичні образи та картини(слайд 15).

Відкриємо підручник на стор. 82 та проаналізуємо музику за схемою.

Робота з підручником.

Скажіть будь ласка, під час слухання п'єси «Богатирські ворота» чи не помітили ви щось незвичайне. Так, її виконував симфонічний оркестр. Мусоргський написав сюїту «Картинки з виставки» для фортепіано, але багато музикантів переписали її для симфонічного оркестру.

Давайте знов послухаємо п'єсу «Баба Яга» тільки у виконанні симфонічного оркестру(слайд 16).

Слухання М. Мусоргський «Картинки з виставки» «Баба Яга» у виконанні оркестру.

Ми з вами говорили, що «Картинки з виставки» – це сюїта із 10 контрастних п'єс. Давайте пригадаємо один із засобів музичної виразності, який допомагає композиторові відтворювати сумні та веселі настрої у музиці (слайд 17). Так, це **мажор та мінор**, найпоширеніші лади музики.

Лад – узгодженість звуків за висотою.

На стор. 83 є поспівка, знайдіть її будь ласка (слайд 18). Прочитайте завдання. І давайте поспіваємо поспівки та виконаємо завдання.

Робота з підручником стор. 83.

Робот Мед-Арт знову підготував для вас інші версії п'єс Мусоргського. Давайте послухаємо та відгадаємо назви!

Слухання М. Мусоргський «Картинки з виставки» «Баба Яга», «Балет пташенят, що не вилупились» рок-версія (слайд 19, 20).

Як називаються ці п'єси? Так, правильно, ви молодці!

А для закріплення знань про сюїту «Картинки з виставки» Модеста Мусоргського давайте за QR-кодом зайдемо у гру та виконаємо завдання (слайд 21).

V. Вокально-хорова робота.

Вправа для дихання. Поспівки.

Продовження розучування пісні «Семеро гномів – II куплет під музичний супровід вчителя(слайд 22, 23).

Виконання пісні під (-) (слайд 24).

VI. Підсумок уроку, рефлексія (слайд 25).

З яким твором ми продовжили знайомитись?

Хто його автор?

Які п'єси ми слухали сьогодні?

Підводимо підсумки.

VII. Домашнє завдання.

Діти, ми сьогодні добре попрацювали. Ви – молодці!

Урок закінчено (слайд 26).

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

9. Мусоргський. «Картинки с выставки» симфонический оркестр [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=dscbYuJEQbE>.
10. Семеро гномів А. Житкевич [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=pNGy5egvoOI&t=1s>.
11. М.П. Мусоргський Картинки з виставки Баба Яга [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=F0ErkVoEiqc>.
Mekong Delta. Pictures At An Exhibition (рок-версія Картинок с выставки) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=g89A0X-haiQ&t=249s>

Урок-23

Сидоренко Наталя Василівна,
вчитель предметів освітньої галузі
і «Мистецтво» Черкаської загальноосвітньої школи
I-III ступенів № 32 Черкаської міської ради

Тема: Фантастичні пригоди у країні див

Мета: формування ключових компетентностей:

- уміння вчитися, самоорганізовуватись до навчальної діяльності, уміння працювати в колективі;
- загальнокультурної – дотримуватись норм культури мовлення, зв'язно висловлюватись;
- міжпредметної естетичної — виявляти естетичне ставлення до світу, інтерпретувати музичні твори, розвивати творчі здібності; вчити учнів розуміти емоційний зміст музичних творів;
- предметних компетентностей: продовжити знайомство учнів з балетом, звернути увагу учнів на важливість образотворчого мистецтва у виставі, зокрема бутафорії, познайомити учнів з балетом Д.Талбота та К.Уїлдона «Аліса в Країні Див», працювати над ритмічними вправами, розвивати образне мислення, вміння фантазувати, музичні здібності; виконувати творчі завдання.

Тип уроку: поглиблення в тему.

Обладнання: дошка, підручник (Л.Масол, О.Гайдамака, О.Колотило), робочий зошит-альбом (Л.Масол, О.Гайдамака, О.Колотило), комп'ютер, телевізор, фішки-нотки, фішки-смайлики, фішки-скрипкові ключі.

Методи і прийоми: бесіда, коментар вчителя, віртуальна подорож, демонстрація наочності, організація процесу сприймання, пізнавальної та художньо-творчої діяльності учнів, стимулювання активності учнів, педагогічне спостереження.

Форма організації: виконання творчих завдань.

Терміни і поняття: балет, оркестр, декорації, костюми, бутафорія, мюзикл.

Види мистецтв (предметів), що інтегруються на уроці: музичне та образотворче мистецтво.

Очікувані результати: учні визначають емоційно-образний зміст музичних творів, роль засобів виразності у створенні образу музики, імпровізують, беруть участь у виконавській діяльності, виразно співають, ритмічно рухаються під музику.

Музичний ряд: Пісня «Добрий день людям на землі» І.Танчака.

Відеоряд: відео-фрагменти балету Д.Талбота, К.Уїлдона «Аліса в Країні Див», «Пісня про Алісу».

Міжпредметні зв'язки: музичне, образотворче, театральне мистецтво.

Домінанти уроку:

— музика допомагає потрапити у фантастичну Країну Див, побачити незвичайне;

— емоційно-образний зміст музичних творів.

Структура використання на уроці навчального часу:

I. Вхід до класу, музичне привітання. Створення емоційної атмосфери. 2 хв.

II. Мотивація навчальної діяльності на уроці. Оголошення теми і мети уроку. 3 хв.

III. Сприйняття нового матеріалу.

2. Сприймання музики

10) Вступне слово учителя, бесіда з дітьми 3 хв.

11) Перегляд відео «Пісня про Алісу» - 1 хв.

12) Бесіда з дітьми про казку – 2 хв

13) Перегляд відео – трейлер до кінофільму-балету Д.Талбота, К.Уїлдона «Алса в Країні Див» - 0,5 хв.

14) Перегляд відео-фрагменту балету Д.Талбота, К.Уїлдона «Алса в Країні Див» - «Капелюшник» - 1,5 хв.

15) Виконання творчих вправ – 1 хв.

16) Фізкультхвилинка (хореографічна імпровізація) – «Пісня про Алісу» - 1 хв.

17) Художньо-творча діяльність – 15 хв.

18) Творча вправа: 8 хв.

IV. Підсумки уроку. Рефлексія - 2 хв.

Хід уроку.

I. Вхід до класу та привітання під пісню «Добрий день людям на землі» І.Танчака (1 к.)

Створення емоційної атмосфери

II. Мотивація навчальної діяльності на уроці. Оголошення теми і мети уроку.

Червневий південь золотий,
Ріки сяйливе скло,
В дрібних долоньках дітвори
Пручається весло,
І течією нас аж ген
Від дому віднесло.
Безжальні! В час, як червень нас
Спекотою повив,
Тоді, коли понад усе
Здрімнути я б волів, —
Вам зажадалося, щоб я
Вам казку оповів!
І квапить Перша: "Не барись!
Розкажеш казку! Згода?"
А Друга: "Щоб у казці тій
Були чудні пригоди!"
А Третя всіх перебива,
Бо нетерпляча зроду.
Та ось мовчанка залягла,
І, наче уві сні,
Нечутно дівчинка іде
В країні чарівній,
І бачить силу дивних див
В підземній глибині.
Гай-гай!.. Уяви джерело
Вже струменем не б'є.
"Кінець опісля розкажу —
Ось слово вам моє!"
"Опісля, — всі кричать гуртом,
За хвилю настає!.."

Снується нитка спроквола
Моєї диво-казки,
Вже й сонечко ясне сіда —
Доходить до розв'язки...
Гайда додому, день погас
І ніч вдягає маски.
Послухай, (Алісо), казку давніх днів
Сховай до сивини
В тім тайничку, де бережеш
Дитячі любі сни,
Немов прочанин квітку з піль
Своєї сторони!

Учитель: Діти, у віршику-присвяті до відомої вам казки я пропустила ім'я дівчинки. Допоможе вам його відгадати ребус.

Аліса (Відповіді дітей)

Так, дійсно, нашу сьогоднішню героїню звати Аліса, розповів про неї відомий англійський письменник Льюїс Керролл. Разом з нею ми помандруємо в чарівну країну, в якій кролик розмовляє, мудрий кіт посміхається, і ще багато незвичайних фантастичних пригод трапляються з найвідомішою в світі Алісою. Тож, вперед, до країни Див!

Перегляд відео «Пісня про Алісу».

III. Сприйняття нового матеріалу. Отже, у фантастичні пригоди вирушили, а що незвичайного можна побачити навколо? Прошу вас подивитися на інтерактивний плакат до казки «Аліса в Країні Див» в підручнику на ст. 86 або на слайді. (Відповіді дітей)

1. Сприймання музики. Діти, вам добре відомо, що мовою звуків музика може розповісти про все на світі. Композиторові допомагають втілити його задуми засоби музичної виразності та можливості різних музичних інструментів, які можуть бути об'єднані в ансамблі або оркестри. Ось і сьогодні нам допоможе симфонічний оркестр, який супроводжуватиме музично-театральну виставу, назву якої я прошу вгадати за кількома словами: «па», «пуанти», «пачка». (Відповіді дітей)

Дійсно, це балет. Зовсім нещодавно ми вже побували у фантастичному палаці Снігової королеви з балету «Снігова королева» Олександра Шимка, а сьогодні знову мандруємо до музичного театру, де на нас чекають артисти балету Джобі Талбота та Крістофера Уїлдона «Алса в Країні Див».

Перегляд відео: трейлер до до кінофільму-балету Д.Талбота, К.Уїлдона «Алса в Країні Див».

Одного з героїв, з яким зустрілася Аліса, вам допоможе відгадати ребус.

Капелюшник

Перегляд відео: Д.Талбот, К.Уїлдона «Алса в Країні Див», «Капелюшник».

Питання: розкажи про свої враження від балету, звучання оркестру. Що тобі сподобалося, що здивувало в постановці танців, акторській грі? Як ти думаєш, чи можна назвати цю музику фантастичною? Доведіть.

Вам відомо, що образотворче мистецтво в театрі відіграє дуже важливу роль: це і

декорації на сцені, і костюми акторів, грим на їхніх обличчях. Щойно ви побачили на сцені величезні чашки, ложки, тістечка, адже у Країні Див все незвичайне, і посуд й солодощі також. Як же це можна показати в театрі? Все просто – потрібно зробити копії справжніх предметів, зроблені з дешевих, легких і водночас міцних матеріалів (картон або пластик). В нашому випадку ці копії ще й збільшеного розміру. Називаються подібні копії словом **бутафорія**.

Творче завдання: прошу вас описати костюми, декорації, бутафорію на ілюстраціях сцен із балету на ст. 87. *(робота з підручником, відповіді дітей)*

Творче завдання: прошу вас виконати творче завдання в зошиті на ст. 46, вправа 1. *(Робота в зошиті)*

Руханка. А зараз пропоную виконати веселу руханку разом з Алісою. Запрошую бажуючих показати рухи. *(Виконання руханки, хореографічна імпровізація).*

2. Художньо-творча діяльність. Отже, головна героїня нашого сьогоднішнього уроку непосидюча фантазерка Аліса. Саме про неї та її друзів з Країни Див вирішила написати мюзикл Лясолька. Нагадаю вам, що мюзиклом називають театральне шоу, де присутні діалоги між героями вистави, вокальні та танцювальні номери. Вам потрібно створити вокальні портрети героїв казки. Прочитайте слова і подумайте, якою має бути мелодія: мажорна чи мінорна, повільна чи швидка, гучна чи тиха. Спробуємо, а потім розіграємо вокальну презентацію персонажів мюзиклу по ролях. Запрошую вас об'єднатися в групи персонажів: Лясольки, Аліси, Чеширські Коти, Труляля і Траляля. Кожен бажуючий в групі співає, група обирає найвдаліший варіант на думку більшості для участі в презентації *(Виконання творчого завдання, вокальна імпровізація, презентація).*

4. Творча вправа. Дякую вам за чудові вокальні портрети героїв казки, а тепер прошу всіх разом прочитати фантастичну казку «Сон Аліси» з 74 нот в зошиті на сторінці 47. Я починаю, ви по черзі продовжуєте. Отже...*Аліса побачила дивний сон. (читання казки ланцюжком з вставками нот в частині слів)*

IV. Підсумки уроку. Рефлексія. Вправа «Кубик Блума» *(учень за бажанням отримує кубик з відповідною гранню: «Назва твору», «Засоби музичної виразності», «Автор», «Жанр», «Характер твору», «Автор» й розповідає про твір, якому приділяли увагу на уроці).*

-До побачення!.

-До побачення!

За кожну правильну відповідь діти отримують фішки – нотки, смайлики, скрипкові ключики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Підручник Мистецтво. 3 клас. – Київ: «Генеза», 2020. – 128 с. : іл. Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, О.М. Колотило, 24-25.
2. Мистецтво. Робочий зошит-альбом інтегрованого курсу, 3 клас. - Київ: «Генеза», 2020, ст12.
3. <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=663>
4. https://www.youtube.com/watch?v=6ha7qjDhXEs&ab_channel
5. <https://svitdovkola.org/art4/33/media2>

Урок-24

Сидоренко Наталя Василівна,
вчитель предметів освітньої галузі
і «Мистецтво» Черкаської загальноосвітньої школи
I-III ступенів № 32 Черкаської міської ради

Тема: Політ фантазії

Мета: формування ключових компетентностей:

- уміння вчитися, самоорганізовуватись до навчальної діяльності, уміння працювати в колективі;

- **загальнокультурної** – дотримуватись норм культури мовлення, зв'язно висловлюватись;

- **міжпредметної естетичної** — виявляти естетичне ставлення до світу, інтерпретувати музичні твори, розвивати творчі здібності; вчити учнів розуміти емоційний зміст музичних творів;

- **предметних компетентностей:** продовжити знайомство учнів з країною фантастики, познайомити учнів з «фантастичною» музикою А.Шнітке, Р.Шумана та поняттям імпровізації, розвивати образне мислення, вміння імпровізувати, музичні здібності; виконувати творчі завдання, вчити пісню В.Бистрякова та О.Вратарьова «Давайте розбудимо радість».

Тип уроку: поглиблення в тему.

Обладнання: дошка, підручник (Л.Масол, О.Гайдамака, О.Колотило), робочий зошит-альбом (Л.Масол, О.Гайдамака, О.Колотило), комп'ютер, телевізор, фішки-нотки, фішки-смайлики, фішки-скрипкові ключі.

Методи і прийоми: бесіда, коментар вчителя, віртуальна подорож, демонстрація наочності, організація процесу сприймання, пізнавальної та художньо-творчої діяльності учнів, стимулювання активності учнів, педагогічне спостереження.

Форма організації: виконання творчих завдань.

Терміни і поняття: імпровізація, види імпровізацій.

Види мистецтв (предметів), що інтегруються на уроці: музичне та театральне мистецтво.

Очікувані результати: учні визначають емоційно-образний зміст музичних творів, роль засобів виразності у створенні образу музики, імпровізують, беруть участь у виконавській діяльності, виразно співають, ритмічно рухаються під музику.

Музичний ряд: Р.Шуман. «Фантастичний танець», пісня В.Бистрякова та О.Вратарьова «Давайте розбудимо радість».

Відеоряд: А. Шнітке. «Політ» (з кінофільму «Казка мандрів»), А. Шнітке. «Політ» (бейсджампінг), мультфільм ВАЛЛ-І, (*фрагмент*), «Руханка з прибульцями».

Міжпредметні зв'язки: музичне, кіномистецтво.

Домінанти уроку:

— музика допомагає потрапити у Країну Фантастики, побачити незвичайне;

— емоційно-образний зміст музичних творів.

Структура використання на уроці навчального часу:

I. Вхід до класу, музичне привітання. Створення емоційної атмосфери. 2 хв.

II. Актуалізація опорних знань учнів. 2 хв.

III. Мотивація навчальної діяльності на уроці. Оголошення теми і мети уроку. 1 хв.

IV. Сприйняття нового матеріалу.

3. Сприймання музики

19) Вступне слово учителя, бесіда з дітьми 3 хв.

20) Перегляд відео - А. Шнітке. «Політ» (з кінофільму «Казка мандрів») - 3 хв.

21) Перегляд відео - А. Шнітке. «Політ» (бейсджампінг, фрагмент) -2 хв.

22) Слухання музики Р.Шуман. «Фантастичний танець» - 1 хв.

23) Перегляд відео - мультфільм ВАЛЛ-І, (фрагмент) - 2 хв.

24) «Руханка з прибульцями» - 1 хв.

25) Художньо-творча діяльність – 10 хв.

26) Виконання творчої справи – 10 хв.

V. Підсумки уроку. Рефлексія - 4 хв.

ХІД УРОКУ

I. Вхід до класу під музику головної теми до мультфільму «Тасмниця третьої планети». Музичне привітання: Любі хлопчики і дівчатка,

Знаєм безліч ми пісень.

Заспіваєм для початку

Добрий день вам, добрий день!

Створення емоційної атмосфери

II. Актуалізація опорних знань учнів. Діти, ви любите мандрувати? Тож прошу вас пригадати, на яких транспортних засобах пересувалися відомі вам казкові герої. **Гра «Вгадай героя».** (відповіді дітей)

Молодці! Дякую! А ще мені хотілося, аби ви сказали, куди запрошує вас музика, яка зустріла вас на початку уроку? В яку подорож? (відповіді дітей)

III. Мотивація навчальної діяльності на уроці. Оголошення теми і мети уроку. Отже, сьогодні ми здійснимо політ у Країну Фантастики, з якою познайомилися кілька місяців тому. Тож вмоцуйтеся зручніше і вперед!

IV. Сприйняття нового матеріалу.

Учитель на фоні саундтреку до мультфільму «Тасмниця третьої планети»:

Багато років люди спостерігають за зоряним небом, мріють підкорити різні планети, будують космічні кораблі, запускають супутники на орбіту та вже продають квитки на подорож до Марсу. А ще час від часу зустрічають прибульців з різних планет. Про них пишуть в книгах, знімають кіно та мультфільми. Вони ж дивуються красою нашої блакитної планети, на якій поруч живуть квіти і комахи, люди і тварини, птахи і звірі... Давайте подивимось, які вони на сторінці 90 підручника.

1. Сприймання музики. Про прибульців та різні фантастичні пригоди розповідають не тільки письменники, яких називають фантастами, а й різні композитори. Тож пропоную вам послухати музику відомого російського композитора Альфреда Шнітке до кінофільму «Казка мандрів», яка називається «Політ».

Перегляд відео: А. Шнітке. «Політ» (з кінофільму «Казка мандрів»). Питання: який характер музики? Що вас вразило? (відповіді дітей)

Ще один фрагмент. Музика А.Шнітке. Політ трошки незвичний, скоріш за все екстремальний – бейсджампінг.

Перегляд відео: А. Шнітке. «Політ» (бейсджампінг, фрагмент)

Пропоную вам ще один твір. Німецький композитор Роберт Шуман, який жив в ХІХ столітті, теж писав фантастичну музику. Тож давайте послухаємо.

Слухання музики: Р.Шуман. «Фантастичний танець». Питання: що, на вашу думку, фантастичного в цьому творі? (відповіді дітей)

А тепер давайте уявимо, яка музика може звучати у виконанні роботів на ілюстрації в підручнику на сторінці 90? (відповіді дітей)

З роботами ми вже зустрічалися, тож знаємо, скільки вони можуть принести користі. Впевнена, що наступного нашого гостя ви точно впізнаєте.

Перегляд відео: Мультфільм ВАЛЛ-І, (фрагмент).

Руханка. Прибульці, які час від часу до нас мандрують, запрошують вас потанцювати з ними. (Виконання руханки).

2. Художньо-творча діяльність. Збереження нашої рідної планети в наших руках, тож ми маємо про це пам'ятати завжди. Про це наша нова пісня. Послухаємо її та почнемо вчити.

(Демонстрація пісні). Розучування тексту, мелодії 1 куплету, приспіву - робота над поставою, одночасним початком співу, м'якістю звуковедення.

Творче завдання: Діти, кожного уроку ми з вами дізнаємося нові слова та визначення. Ось і зараз я прошу вас виконати творче завдання в зошиті на ст. 48, вправа 1. Знайдіть, будь ласка, слово, дуже важливе для багатьох із вас. (*Робота в зошиті, перевірка*).

Нове слово, проте відоме вам, імпровізація – створення без підготовки, у процесі виконання. Переклад слова означає «непередбачено». В школі діти часто імпровізують, коли розповідають різні історії, вірші, оповідання, особливо по ролях. В музиці імпровізація відіграє велику роль. Ми також на уроках імпровізуємо, наприклад, на минулому уроці створювали мюзикл про Алісу та її друзів. Тож наступне наше творче завдання полягатиме в імпровізації різних мелодій звернень до землян від імені прибульців. Перед вами на сторінці 91 підручника зображені інопланетяни, слова, які вони мають співати. Продумайте характер музики, якою вона має бути: наспівною чи танцювальною, маршовою чи декламаційною.

1. *В таємничій космічній імлі*

Бережи всі багатства Землі.

2. *Нумо ж у путь, міжпланетний експрес,*

Мандрує він швидко з Землі до небес.

3. *Пізнавай таємниці й секрети*

Рідної диво-планети. (відповіді дітей)

IV. Підсумки уроку. Рефлексія. Закінчуючи наш урок, хотілося, щоби ви завжди пам'ятали, що збереження нашої блакитної планети в наших руках. Пропоную вам, діти, придумати прикметники для відповідних літер в словах «Планета Земля», написати їх на аркушах та приліпити біля відповідних літер.

Вправа «Придумай слово»:

П	З
Л	Е
А	М
Н	Л
Е	Я
Т	
А	

-До побачення!

-До побачення!

За кожну правильну відповідь діти отримують фішки – нотки, смайлики, скрипкові ключики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Підручник Мистецтво. 3 клас. – Київ: «Генеза», 2020. – 128 с. : іл. Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, О.М. Колотило, 24-25.
2. Мистецтво. Робочий зошит-альбом інтегрованого курсу, 3 клас. - Київ: «Генеза», 2020, ст12.
3. https://www.youtube.com/watch?v=E3UK_BFsmM0&ab_channel
4. <https://muzofond.fm/collections/ost>
5. <https://uk.wikipedia.org/wiki>

Урок-25

Беляєва Світлана Вікторівна,
вчитель предметів освітньої галузі «Мистецтво»
Лисянської загальноосвітньої школи І-ІІІ
ступенів №2 Лисянської районної ради

Тема уроку: Гумор у мистецтві. (2 слайд)

Мета: формування ключових компетентностей: загальнокультурна компетентність: оволодіння досягненнями культури, особливостями національної і загальнолюдської культури в побутовій і культурно дозвіллевій сфері; міжпредметна естетична компетентність: формувати в учнів уявлення про красу навколишнього світу, сповненого розмаїттям звуків; предметних компетентностей: познайомити учнів з поняттям «гумор», «пародія»; визначити їх роль у творах мистецтва; навчати шукати зміст, розуміти, яким чином він розкривається через музичні твори Дж. Россіні каватина Фігаро з опери «Севільський цирульник» та «Котячий дует», описувати емоційний стан, викликаний почутим і побаченим; розвивати в учнів вокально-хорові та творчі навички, виховувати здатність емоційно сприймати музику, любов до музики.
Тип уроку: комбінований

Обладнання: підручник, презентація, комп'ютер, музичний інструмент.

План уроку

Учні заходять до класу під музичний супровід Дж. Россіні Каватина Фігаро з опери «Севільський цирульник».

I. Організаційний момент. Створення емоційної атмосфери.

Музичне привітання.

II. Актуалізація опорних знань.

III. Мотивація навчальної діяльності.

IV. Вивчення нового матеріалу.

V. Слухання музичних творів: Дж. Россіні Каватина Фігаро з опери «Севільський цирульник»; Дж. Россіні «Дует котів».

VI. Аналіз прослуханих музичних творів.

VII. Відомості про композитора Дж. Россіні.

VIII. Фізкультхвилинка «Скік та скок».

IX. Вокально-хорова робота .

1. Розспівка-луна «Два коти».

3. Розучування укр. народної пісні «Грицю, Грицю, до роботи».

X. Перегляд картини М. Приймаченко «Лежень ліг під яблунею, щоб яблуко саме упало в рот, а воно його в лоб».

XI. Узагальнення вивченого матеріалу.

XII. Домашнє завдання.

4. XIII. Музичне прощання.

5. XIV. Учні виходять із класу під звучання укр. нар. пісні «Грицю, Грицю, до роботи».

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент: учні заходять до класу під музичний супровід Дж. Россіні Каватина Фігаро з опери «Севільський цирульник».

Музичне привітання: «Добрий день вам, діти! Добрий день, учитель!».

- Добрий день, дорогі друзі! Добрий день! На вас чекає гарний день.

Бачу, всі веселі і здорові, до уроку всі готові! **(3 слайд)**

II. Актуалізація опорних знань: (4 слайд)

- Що можна назвати фантазією?

- Чи всі люблять фантазувати?

- Давайте пригадаємо, з яким композитором ми познайомилися на минулому уроці, що любив дуже фантазувати?

- Що називається імпровізацією?

III. Мотивація навчальної діяльності.

Сьогодні у нас буде не простий урок, це буде урок-подорож! Ми з вами будемо подорожувати до країни гумору, де дізнаємося як існує гумор у мистецтві; познайомимося з гумористичними музичними творами композитора Дж. Россіні; вивчимо українську народну пісню «Грицю, Грицю до роботи»; дізнаємося як використовують гумор у живописі.

IV. Вивчення нового матеріалу.

Мистецтво може приємно дивувати нас гумором. Комічні твори здатні піднімати настрій і перетворювати буденність на веселе свято, отже, й поліпшувати здоров'я. Адже що може бути кориснішим за усмішку? **(5 слайд)**

Композитори-професіонали також уміють жартувати. Наприклад, Джоаккіно Россіні у своїх комічних операх створив низку блискучих портретів веселих і дотепних героїв. А "котячий дует" італійського маестро здобув не меншу популярність, ніж його знаменитий Фігаро. Це - музична пародія на оперний спів. **(6 слайд)**

V. Слухання музичний творів: Дж. Россіні Каватина Фігаро з опери «Севільський цирульник»; (7 слайд) Дж. Россіні «Дует котів». (8 слайд)

VI. Аналіз прослуханих музичних творів. (9 слайд)

- Що сподобалося вам у прослуханих творах?
- Як змінився вашій настрій?
- Яке ваше ставлення до гумору в мистецтві?
- Як композитор «Жартував за допомогою музики»?
- Які засоби музичної виразності використав композитор у своїх жартівливих творах: темп, ритм, динаміку, фактуру, інтонації?

VII. Відомості про композитора. (10 слайд)

Россіні Джоаккіно Антоніо [1792 – 1868) італійський композитор. Народився в родині музикантів (батько - сурмач і валторніст, мати - співачка). З дитинства навчався співу, грі на чембало, скрипці, теорії музики. Маючи гарний голос, співав у церковних хорах, виступав як акомпаніатор і диригент хору в оперних театрах. З 1806 член Болонської філармонічної академії.

Словничок. (11 слайд)

ГУМОР - здатність вбачати у предметах смішне, що надає розвагу.

ПАРОДІЯ - комічне наслідування іншого твору мистецтва.

VIII. Фізкультхвилинка. «Скік та скок». (12 слайд)

IX. Вокально-хорова робота.

1. Розспівка-луна «Два коти». (13 слайд)

Два коти = два коти

Муркоти = муркоти

Тут і там = тут і там

Тарарам = татарам

Два коти = два коти

Муркоти = муркоти

По-вто-ри!

2. Розучування української народної пісні «Грицю, Грицю, до роботи».

Україна з давніх – давен славиться своїми піснями. Народна пісня виникла у глибокій давнині та почала розвиватися разом із трудовими процесами і людським мисленням, відображала життя, побут і світогляд наших предків.

Жартівливі пісні – це вираження віри народу в свої сили, любові до життя. У них знайшов вияв природний народний гумор, відбилися кращі риси трудящої людини: розум, спритність, сила, дотепність, любов до праці, а негативні риси – байдужість, лінь, недбалість, вади і недоліки – висміюються. Українці славляться добрим гумором. У казках, прислів'ях, народних піснях часто висміюють нероб, ледарів, нечепур. Який гумор можна назвати добрим? Наш народ віками здобував істину: праця людину годує,

а лінь – марнує.

Послухаємо українську народну пісню «Грицю, Грицю, до роботи». (14 слайд)

Розучування пісні «Грицю, Грицю до роботи»:

1. Проголошення тексту у ритмі пісні;
2. Вивчення мелодії по-фразно «за рукою» вчителя та під супровід музичного інструменту;
3. Розучування мелодії з текстом у повільному темпі під супровід музичного інструменту.
4. Виконання пісні під фонограму.

Про що співається в пісні? Гриць прикидається хворим, бо не любить працювати? Порівняйте пісенного героя з персонажем картини, яку художниця М. Приймаченко підписала так: «Лежень ліг під яблунею, щоб яблуко саме упало в рот, а воно його в лоб».

Х. Перегляд картини М. Приймаченко «Лежень ліг під яблунею, щоб яблуко саме упало в рот, а воно його в лоб». (15 слайд)

Щоб створити жартівливу поспівку, яку мелодію потрібно заспівати до прислів'я: «До роботи плачучи, а до танців скачучи». (16 слайд)

XI. Узагальнення вивченого матеріалу. (17 слайд)

Ось наша подорож до країни гумору добігає до кінця.

- Які види мистецтва можуть жартувати?
- Які комічні образи ви зустріли в музиці?
- З творчістю якого композитора-гумориста ми сьогодні познайомилися?
- Якою за характером була пісня про Гриця?
- Якщо за характером ця пісня весела, а за сюжетом ми бачимо лінь та ледарство, то ця пісня буде звичайною чи гумористичною?

XII. Домашнє завдання. (18 слайд)

Знайдіть в інтернеті й послушайте різне трактування «Котячого дуету» Дж. Россіні, зокрема з анімацією.

XIII. Музичне прощання. (19 слайд)

XIV. Учні виходять із класу під звучання укр. нар. пісні «Грицю, Грицю, до роботи».

Список використаних джерел: (20 слайд)

1. Підручник: Л.М. Масол, Мистецтво 3 кл.;
2. <https://www.google.com/search?q=%D1%81%D0>
3. https://www.youtube.com/watch?v=I0uTMpE_uN4
4. <https://www.youtube.com/watch?v=IXeWUwQtMCI>
<https://www.youtube.com/watch?v=7LmeiYJ-XVE>

Урок-26

Позднякова Наталія Вікторівна,

вчитель предметів освітньої галузі «Мистецтво»
комунального закладу «Смілянська спеціалізована
мистецька школа-інтернат» Черкаської обласної ради

Тема уроку: Гумор у мистецтві (продовження).

Мета:

1. Формування ключових компетентностей: вільного володіння державною мовою/здатності спілкуватися рідною, інформаційно-комунікаційної, здатності навчатися впродовж життя, громадянської та соціальної компетентності, культурної компетентності, інноваційності.

2. Формування предметних компетентностей: інтерпретаційних, вокально-хорових виконавських, інструментально-виконавських, імпровізаційних.

3. Продовжити ознайомлення дітей з поняттям гумору у музичному мистецтві, на прикладах інструментальних творів І.Шамо, П.Бриля, Й.-С.Баха, української народної пісні «Грицю, Грицю, до роботи»; дати уявлення про канон.

Розвивати вміння учнів уважно слухати музику та надавати характеристику творам музичного мистецтва порівнювати їх звучання, висловлювати власні музичні враження від прослуханого музичного твору, характеризувати засоби музичної виразності (ритм, метр, темп, тембр); виконувати пісню у супроводі музичного інструменту та під фонограму; створювати вокальні імпровізації на заданий ритм та виконувати ритмічні вправи.

Виховувати стійкий інтерес до слухання музики та її виконання.

Обладнання: комп'ютер, мультимедійна дошка, мультимедійна презентація, музичний інструмент.

Музичний матеріал: І.Шамо. Скерцо, П.Бриль. Українська гумореска, Й.-С.Бах. Жарт (у різних обробках), українська народна пісня «Грицю, Грицю, до роботи».

Тип уроку: комбінований урок, урок заглиблення у тему.

Хід уроку

I. Організаційний момент. Музичне вітання.

II. Мотивація навчальної діяльності.

Слайд 1

На минулому уроці ми з вами розглядали приклади гумору у музичному мистецтві. У вокальних творах та операх зрозуміти і відчувати гумор допомагають тексти пісень чи арій. А як композитори «жартують» в інструментальній музиці? Саме про це і піде наша розмова. Сьогодні говоримо про гумор у мистецтві на прикладі інструментальних творів.

Слайд 2

Давайте пригадаємо, яку музику називають інструментальною.

Інструментальна музика - музика, що виконується на музичних інструментах, без участі людського голосу.

III. Основна частина.

Виклад нового матеріалу.

Слайд 3

Комічні музичні твори зазвичай мають назви «скерцо», «гумореска», «жарт» тощо.

Сприймання музичних творів.

Слайди 4, 5

І.Шамо. Скерцо, П.Бриль. Українська гумореска.

Уважно послухайте «Скерцо» українського композитора Ігоря Шамо та «Українську гумореску» українського композитора та піаніста Пилипа Бриля та поміркуйте, чи можна скерцо та гумореску виконувати у дуже повільному темпі? Чому?

Слайд 6

Й. С.Бах. Жарт

Одним з найвідоміших творів німецького композитора Йоганна Себастьяна Баха є музична п'єса «Жарт», написана для флейти та групи струнних інструментів. Завдяки компанії Nokia, мелодію «Жарту» узнав весь світ, адже ця мелодія рингтоном є у всіх телефонах марки Nokia.

Давайте послухаємо різні версії виконання твору «Жарт» та порівняємо їх.

Слайд 7

Творче завдання

Роздивіться веселі картинки й визначте з-поміж них музичні інструменти, які звучали під час сприймання гумористичної музики.

Слайд 8

Фізхвилинка.

Танцюємо та підспівуємо разом із смайликом.

Слайди 9-10

Ритмічна гра «Ну-бо дожени!»

Я знаю, що вам дуже подобаються ритмічні ігри. Пропоную гру «Ну-бо дожени!». Для

цього вам потрібно вивчити ритмічну послідовність, а потім об'єднатися у три групи та виконати цю послідовність за записом.

Далі виконуємо цю послідовність всі разом. Зверніть увагу: групи вступають по черзі через кожні два такти.

Слайди 11-12

Вокально-хорова робота

Розспівування.

Пригадайте українську народну пісню «Грицю, Грицю, до роботи», яку ми почали розучувати на минулому уроці.

Завершення роботи над українською народною піснею «Грицю, Грицю, до роботи».

Виконання.

Слайд 13

Музична грамота

Ритмом у музиці зветься впорядковане чергування довгих та коротких, акцентованих та неакцентованих звуків, організованих за допомогою метра.

Метр – це рівномірна пульсація у часі.

Для впорядкованості музичний твір ділять на **такти**, які відокремлені **тактовими рисками**.

Слайд 14

Такт умовно ділять на **долі**, перша з яких є акцентована, тобто сильна, інші – слабкі.

На самому початку твору ставиться **розмір такту** – він залежить від кількості вимірювальних долей, вміщених у ньому. Вимірювальною долею можуть бути ціла, половинка, четверть, восьма та шістнадцята.

Розмір такту позначається дробом, який ставиться на нотному стані. Верхня цифра – вказує кількість долей, нижня – тривалість кожної долі.

Позначення розміру виставляється на початку музичного твору, а також у місцях, де розмір такту змінюється.

(Диригування наведених прикладів тактів)

Слайди 15-16

Вокальні імпровізації

Створіть гумористичні пісеньки на вірші й заданий ритм. Диригуйте.

Слайд 17

IV. Рефлексія

- Чим запам'яталася наша зустріч з гумором сьогодні?
- Які твори сподобалися більше і чому?
- Поміркуйте про роль гумору і жартівливих пісень у житті людини.

Слайд 18

Вихід з класу під музику за вибором дітей

Використані джерела:

1. https://muzabetka.com.ua/metro_rytm.html
2. <https://pidruchnyk.com.ua/1514-mystectvo-3-klas-masol-nush.html>

Урок-27

Теслюк Ольга Василівна,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
Кочубіївської загальноосвітньої
школи I – III ступенів Паланської
сільської ради Уманського району

Тема уроку: Ляльки-іграшки в житті та мистецтві.

Мета уроку: *формування ключових компетентностей:*

Загальнокультурна компетентність: Виховувати естетичний смак, інтерес до хореографічного мистецтва та до симфонічної музики, збагачувати музичний кругозір дітей, розвивати найкращі моральні якості.

Інформаційна компетентність: ознайомити учнів з творчістю Д. Шостаковича, зокрема з музичним мультфільмом «Танці ляльок», пояснити роль ритму і пантоміми у створенні музичних лялькових образів;

міжпредметна естетична компетентність: розвивати вміння учнів надавати характеристику та аналізувати твори мистецтва, вчити визначати взаємозв'язок між різними видами мистецтва; удосконалювати вміння порівнювати та інтерпретувати мистецькі твори, розвивати творчі здібності, відчуття пульсації; поглиблювати знання учнів про поняття «характер твору», «тембр», «регістр» «ритм»; розвивати фантазію, уяву, емоційну чутливість учнів;

предметні компетентності:

- розвивати інтерес до танцювальної музики;
- сформувати уявлення про взаємозв'язок різних проявів художньої творчості;
- виховувати здатність застосовувати мистецтво для отримання задоволення та емоційного самопізнання.

Тип уроку: комбінований, інтегрований, поглиблення в тему.

Оснащення уроку:

1. мультимедійна презентація до теми уроку;
2. Фонохрестоматія, відеоряд.

Методи і прийоми, використовувані вчителем на уроці: коментар, бесіда, демонстрування наочності, організація процесу сприймання, пізнавальної, ігрової та практичної діяльності учнів, стимулювання творчої активності учнів, педагогічне спостереження, індивідуальне консультування, порівняльний аналіз.

Форма організації: виконання творчих завдань – індивідуальних та у групах.

Терміни і поняття : валь-жарт, музична скринька, механічні музичні інструменти

Види мистецтв (предметів), що інтегруються на уроці: музичне мистецтво, образотворче мистецтво, література, мультиплікація.

Відеоряд: мультфільм «Танці ляльок» (фрагменти), Д. Шостакович «Вальс-жврт», дитячий оркестр «Вальс-жарт», руханка «Танець ляльки»

Фонохрестоматія: Д. Шостакович «Вальс-жврт».

Міжпредметні зв'язки – образотворче мистецтво, література, музичне мистецтво, Я досліджую світ.

Структура використання на уроці навчального часу:

1. Організаційний момент, музичне вітання (1 хв.).
2. Мотивація навчальної діяльності (2 хв.).
3. Слухання та аналіз музичних творів (10 хв.).
4. Художньо- практична діяльність дітей (10 хв.)
5. Пластично-рухова активність учнів (8 хв.).
6. Вокально-хорова робота (7 хв.).

7. Підсумок уроку, рефлексія (3 хв.).

ХІД УРОКУ

1. Організаційний момент:

Перевірка готовності класу до уроку.

Музичне вітання.

Доброго дня, дорогі діти! Я запрошую вас у світ мистецтва.

2. Мотивація навчальної діяльності, оголошення теми уроку.

Діти, чи любите ви гратися іграшками? А чи є у вас улюблені іграшки? Великі і маленькі, нові та старенькі, пошарпані... Вони живуть поряд з нами. З іграшками можна розмовляти, веселитися, гратись. А чи можна з ними зустрітись у мистецтві?

3. Слухання та аналіз музичних творів.

Слово вчителя:

- Діти, роздивіться, будь ласка, ілюстрацію. Із чого зроблено смачненький пейзаж з ляльковим будиночком на фотографії?

- Давайте трішки пофантазуємо, розкажіть мені про лялькові забави.

Я пропоную вам переглянути одну історію із дівчиною, яку «розповів» композитор Дмитро Шостакович. (А ми знаємо, що композитори розмовляють з нами мовою музики, отже історія буде музична...)

Перегляд м/ф «Танці ляльок» (фрагмент «Вальс-жарт»)

- Яку роль зіграли ляльки у даній історії?
- На вашу думку, чи видужала дівчинка завдяки старанням ляльок?
- Чи траплялися з вами чи з вашими друзями такі історії?

Аналіз прослуханого твору:

- Який характер музики?
- Який використано регістр?
- опиши темброву палітру твору?
- Що в музиці лялькового, жартівливого?
- Чи не нагадує тобі одноманітний супровід мелодії рух механічної іграшки?

Слово вчителя:

Механічні музичні інструменти дуже одобалися дітям у минулому, ще до народження роботів, електронних іграшок. Їх виготовляли у вигляді музичних скинбок: каруселі з конячками або скриньки з балериною на кришці... Потрібно лише повернути ключик – і залунають ніжні мелодії.

4. Художньо-практична діяльність дітей.

- Діти, пропоную на певний час стати музикантами та виконати ритм вальсу на дитячих ударних (музичних) інструментах.

Виконання вальсу на ударних (музичних) інструментах. (за бажанням, можна також поділити клас на музикантів і танцівників)

5 Пластично-рухова активність учнів.

Слово вчителя:

Комічні риси людей, тварин, іграшок можна передати й засобами танцю чи пантоміми. Пропоную вам пофантазувати з гумором створити свій хореографічний етюд під музику вальсу-жарту, зображуючи різкі (механічні) рухи танцю ляльок..

6. Вокально-хорова робота

Виконання раніше вивченої пісні (за бажанням учнів).

7. Підсумок уроку, рефлексія.

- Що цікавого ви дізналися на уроці?
- Які враження у вас залишилися після знайомства з творчістю Д. Шостаковича?
- Чи сподобалися вам героїня музичної казки «Танці ляльок»?
- На дозвіллі пограйте із друзями в гру-пантоміму «Хто танцює?», зображуючи по черзі комічні рухи різних іграшок.
- До нових зустрічей із мистецтвом!

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мистецтво: підручник інтегр. курсу для 3 класу закл. заг. серед. освіти / Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, О.М. Колотило – Київ.: «Генеза», 2020. – 128 с. : іл.
2. Типова освітня програма для початкової школи. Цикл II (3-4 клас) під редакцією Б. Шияна. Мистецька освітня галузь (музичне мистецтво)
3. Платонова Н.І. Мистецтво. Енциклопедія / Наук.- поп вид. для дітей К.: ТОВ «Перо», 2008.- 144с.: іл..
4. Ілюстрації пошукової системи Google
5. Електронний ресурс+. – режим доступу з -<http://osvita.ua>
6. <https://www.google.com.ua/>,
7. Вікіпедія – вільна енциклопедія. <https://uk.wikipedia.org/wiki>

Урок-28

Теслюк Ольга Василівна,
вчитель предметів мистецької освітньої галузі
Кочубіївської загальноосвітньої
школи I – III ступенів
Паланської сільської ради
Уманського району

Тема уроку: «Ляльки-іграшки в житті та мистецтві» (продовження).

Мета уроку: *формування ключових компетентностей:*

Загальнокультурна компетентність: Виховувати естетичний смак, інтерес до мистецтва, зокрема, до симфонічної музики, збагачувати музичний кругозір дітей, розвивати найкращі моральні якості.

Інформаційна компетентність: ознайомити учнів з «Дитячою симфонією Й. Гайдна, повторити зміст понять «симфонія» та «симфонічний оркестр», пояснити роль дитячих музичних інструментів у створенні музичного образу Симфонії іграшок;

міжпредметна естетична компетентність: розвивати вміння учнів надавати характеристику та аналізувати твори мистецтва, вчити визначати взаємозв'язок між різними видами мистецтва; удосконалювати вміння порівнювати та інтерпретувати мистецькі твори, розвивати творчі здібності, відчуття пульсації; поглиблювати знання учнів про поняття «симфонія», «симфонічний оркестр»; розвивати фантазію, уяву, емоційну чуттєвість учнів;

предметні компетентності:

- розвивати інтерес до симфонічної музики;
- сформувати уявлення про взаємозв'язок різних проявів художньої творчості;
- виховувати здатність застосовувати мистецтво для отримання задоволення та емоційного самопізнання.

Тип уроку: комбінований, інтегрований, поглиблення в тему.

Оснащення уроку:

3. мультимедійна презентація до теми уроку;
4. Фонохрестоматія, відеоряд.

Методи і прийоми, використовувані вчителем на уроці: коментар, бесіда, демонстрування наочності, організація процесу сприймання, пізнавальної, ігрової та практичної діяльності учнів, стимулювання творчої активності учнів, педагогічне спостереження, індивідуальне консультування, порівняльний аналіз.

Форма організації: виконання творчих завдань – індивідуальних та у групах.

Терміни і поняття : симфонія, симфонічний оркестр, характер твору.

Види мистецтв (предметів), що інтегруються на уроці: музичне мистецтво, Я досліджую світ.

Відеоряд: Й. Гайдн Симфонія іграшок»

Фонохрестоматія: А. Олейнікова, Л. Ратич «Канікули»

Міжпредметні зв'язки –, музичне мистецтво, Я досліджую світ.

Структура використання на уроці навчального часу:

1. Організаційний момент, музичне вітання (1 хв.).»
2. Мотивація навчальної діяльності (1 хв.).
3. Актуалізація набутого навчального матеріалу учнями (1 хв.).
4. Слухання та аналіз музичних творів (15 хв.).
5. Пластично-рухова активність учнів (2 хв.).
6. Художньо-практична діяльність дітей (5 хв.).
7. Вокально-хорова робота (12 хв.).
8. Підсумок уроку, рефлексія (3 хв.).

ХІД УРОКУ

1.Організаційний момент:

Перевірка готовності класу до уроку.

Музичне вітання.

Доброго дня, дорогі діти! Я запрошую вас у світ мистецтва.

2. Мотивація навчальної діяльності, оголошення теми уроку.

Всі люди люблять жартувати. Композитори також вміють жартувати навіть у серйозній музиці. Сьогодні ми познайомимося з австрійським композитором Йозефом Гайдном, який був відомим дотепником та жартівником.

3. Актуалізація набутого навчального матеріалу учнями.

Але, перед тим, як ми перейдемо до знайомства з творчістю цього композитора, ми з вами пригадаємо, що таке **«оркестр»** - великий колектив музикантів, які грають на різних музичних інструментах. Який оркестр ми називаємо **«симфонічний»**? - найбільший оркестр, який складається із чітко визначеного переліку інструментів, які поділяють на 4 групи:

Струнно-смичкові, група дерев'яних та мідних духових інструментів, ударні музичні інструменти, а також інструменти – солісти.

4. Слухання та аналіз музичних творів.

Слово вчителя:

- Таку назву цей оркестр отримав від великого музичного твору – **«симфонії»**, який і створений для симфонічного оркестру. Зазвичай симфонія складається з 4 частин (інколи – з 3). Вони контрастні за темпом і характером: **швидко – помірно – повільно – швидко**.

Сьогодні ми познайомимося з «Симфонією іграшок», відомого австрійського композитора Франца Йозефа Гайдна. Він мав веселу вдачу та дуже любив жартувати, створюючи свої симфонії. Зокрема, щоб розважити своїх слухачів та привернути увагу дітей до серйозної музики, композитор написав Дитячу симфонію, додавши до основних музичних інструментів дитячі. Ось що з цього вийшло...

Слухання (перегляд) «Симфонії іграшок» Й. Гайдна.

- Який загальний характер симфонії?
- Як змінюється темп музики в кожній із частин?
- Які дитячі музичні інструменти, що прозвучали, вам відомі?
- Чи можна цей твір назвати гумористичним?
- У чому полягає його гумористичність?

Робота з обдарованими учнями:

Творче завдання:

- За бажанням, можна виконати фрагмент симфонії із учнями класу, використовуючи шумові дитячі інструменти.

5. Пластично-рухова активність учнів.

Прийшов час розім'яти свої ніжки та виконати руханку.

6. Художньо-практична діяльність дітей.

Гра-поспівка **«Створюємо контрасти»** (виконання поспівки з різною динамікою, у різних темпах, співати мелодію з назвами нот, зокрема змінюючи звук *мі* на *мі бемоль*).

7. Вокально-хорова робота над піснею «Канікули» (музика А. Олейнікової, слова Л. Ратич)

Слово вчителя:

- Діти, незабаром на вас чекають літні? (канікули!), тому пропоную сьогодні вивчити веселу пісню, яка так і називається «Канікули».

- **Демонстрація пісні;**

- **По-фразове вивчення та виконання I куплету;**

Наголошую, що під час спіу потрібно чітко і зрозуміло вимовляти усі звуки. Слідкую за співацькою поставою, звуковеденням, диханням дітей.

- **Робота над ритмом у пісні.**

Пропоную учням прохлопати мелодію пісеньки, повторюємо поняття терміну **«ритм»** - чергування довгих та коротких звуків.

Виконання пісні під фонограму (за бажанням учнів).

8. Підсумок уроку, рефлексія.

- Що цікавого ви дізналися на уроці?

- Які враження у вас залишилися після знайомства з Симфонією іграшок?

- Чи сподобалася вам симфонія?

- На дозвіллі створіть міні-кросворд «Симфонія» зі слів – назв інструментів оркестру.

- До нових зустрічей із мистецтвом!

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мистецтво: підручник інтегр. урсу для 3 класу закл. заг. серед. освіти / Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, О.М. Колотило – Київ.: «Генеза», 2020. – 128 с. : іл.

2. Типова освітня програма для початкової школи. Цикл II (3-4 клас) під редакцією Б. Шияна. Мистецька освітня галузь (музичне мистецтво)

3.Платонова Н.І. Мистецтво. Енциклопедія / Наук.- поп вид. для дітей К.: ТОВ «Перо», 2008.- 144с.: іл..

4. Ілюстрації пошукової системи Google

5.Електронний ресурс+. – режим доступу з -<http://osvita.ua>

6. <https://www.google.com.ua/>,

7..Вікіпедія – вільна енциклопедія. <https://uk.wikipedia.org/wiki>

Урок-29

Бабич Марина Олександрівна,

вчитель предметів освітньої галузі «Мистецтво»

Золотоніської спеціалізованої школи

№ 1 Золотоніської міської ради

Тема 29 «Мистецька подорож до Європи»

Урок музичного мистецтва

Музичний матеріал: СМ: Ігор Стравинський. Балет «Пульчинелло» (фрагмент), Ейтор Вілла-Лобос. Полішинель. Віктор Косенко. Петрушка, ПЕТРУШКА Музика Йоганнеса Брамса

Основні поняття для засвоєння: нотний стан;

Мета: формування ключових компетентностей:

загальнокультурна компетентність: особливості національної і загальнолюдської культури в побутовій і культурно-дозвіллевій сфері, оволодіння досягненнями культури;

громадянська компетентність: усвідомлення своєї належності до етносоціального й соціо-культурного середовища;

предметних компетентностей:

- розвивати вміння розрізняти елементи музичної мови,
- виховувати вміння слухати музику.

ознайомити дітей з історією і культурою країн Європи; цікавість до країн Європи та рідного краю; розвивати вокально- хорові, музично – ритмічні навички; розвивати життєві компетенції, удосконалювати творчі здібності дітей, уяву, виховувати повагу та дружбу між країнами.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Актуалізація набутого навчального матеріалу учнями. Індивідуальне опитування

III. Мотивація навчання.

IV. Повідомлення теми, мети, завдання уроку

V. Слухання та аналіз музичних творів

VI. Вокально – хорова робота;

VII. Підсумок уроку, рефлексія

VIII. Домашнє завдання

1.Організаційний момент

Організаційний момент. Музичне вітання.

II.Актуалізація знань.

- Скажіть мені, а чи любляете ви подорожувати?

- А що саме вам подобається під час подорожі?

- Сьогодні я запрошую вас у незвичайну захоплюючу подорож до Європи.

- Діти, а чи знаєте ви, що таке Європа?

- Перед вами карта світу. Це зменшена модель Землі. Найбільший материк – Євразія.

Він поділений на Європу та Азію. Україна - одна з найбільших держав Європи.

III. Мотивація навчання:

- Сьогодні ми помандруємо з вами у давні часи, часи, коли люди жили за традиціями,

Музично – дидактична гра

«Кого зустрів колобок»

Мета: на розвиток тембрового слуху

Хід: прослухати мелодії і за характером здогадатися персонажа з казки «Колобок»

IV. Повідомлення теми, мети, завдання уроку : Тема сьогоднішнього уроку: «Мистецька подорож до Європи».

Епіграф: Світ – це книга. І хто не подорожував по ньому – прочитав у ній тільки одну сторінку.(Св.Августин).

1.Вступна бесіда.

Цього року літня мандрівка Барвіка та Лясольки до Європи буде незвичною – театральною, ляльковою і гумористичною. Родоначалником династії комічних ляльок у Європі став Пульчинелло. Італійський дотепник зазвичай носить білий одяг, загострений капелюх і чорну маску з гачкуватим носом, що нагадує пташиний дзьоб. У перекладі з італійської *pulcino* означає «курча, що тільки-но народилося». Він виступає в ролі слуги, хоча може бути й сторожем, торговцем, солдатом.

«**Пульчинелла**» (італ. *Pulcinella* — балет із співом Ігоря Стравінського в одній дії, створений в 1919—1920 роках на основі музики Дж. Б. Перголезі та інших композиторів XVIII століття. Балет був створений за мотивами традиційної італійської комедії дель арте, в якій Пульчинела виступає одним з головних чоловічих персонажів. Лібрето створювалося спільними зусиллями авторів: беззмінним лідером і організатором Російських сезонів Сергієм Дягілєвим, композитором Ігорем Стравінським, хореографом Леонідом Мясніним і сценографом Пабло Пікассо. Перше виконання відбулося 15 травня 1920 року в Гранд-опера, Париж. Історія Пульчинели взята з неаполітанського рукопису, датованого 1700 роком, що містить ряд традиційних, характерних і популярних комедій неаполітанської сцени.

У давнину італійські лялькарі подорожували Європою та показували вистави на ярмарках. У різних країнах з'явився свій комічний персонаж. У Франції – Полішинель, у Росії – Петрушка.

Полішинель (фр. *polichinelle*, від італ. *pulcinella*) —персонаж Італійського народного театру, як звичайного так і лялькового. Маска Полішинеля, така як вона є сьогодні, офіційно була створена у місті Неаполь актором і драматургом Сільвіо Фйорілло (*Slivio Fiorillo*) у другій половині XVI століття а сучасний костюм у XIX столітті італійським, також актором і драматургом, Антоніо Петіто (*Antonio Petito*). Його образ є забіякуватого й глузливого горбаня. Пізніше став одним з провідних персонажів театру ляльок.

Петрушка — герой російського народного театру ляльок. Перша згадка про Петрушку датується 1636 роком (Олеарій). Як зовнішність Петрушки — довгий ніс та ковпачок с китичкою, — так і сценки, котрі він награвав, майже не змінювалися століттями.

Комедія з петрушкою розігрувалася на ярмарках і в балаганах. З деяких спогадів і щоденників 1840-х років слідує, що у Петрушки було повне ім'я: відомий російський лялькар Сергій Образцов, називав Петрушку Петром Петровичем Уксусовим (оповідання «Чотири Братці») або Ванько Рататуй. Існували основні сюжети: лікування Петрушки, навчання солдатської службі, сцена з нареченою, покупка коня і його випробування. Сюжети передавалися від актора до актора, з вуст у вуста. Ні в одного персонажа російського театру не було популярності, рівної популярності Петрушки. В лялькових дійствах разом із Петрушкою брали участь інші персонажі: циган, лікар, квартальний, капрал і т. д.

2. Музична грамота.

Знайомся, шістнадцята тривалість ноти та паузи .

Діти, ми вже вивчили з вами тривалість четвертої і восьмої ноти.

Шістнадцята – виглядає як замальована основа зі штилем та двома хвостиками. Інший запис декількох шістнадцятих підряд – об'єднаних двома ребрами.

Рахується – (та), коли нота має два хвостики або дві сполучні палички з іншою нотою. Це означає, що на рахунок «1 або і» буде припадати дві шістнадцяті ноти. З цього зрозуміло, що – Замість однієї цілої ноти можна записати: А) дві половинні; Б) 4 четвертні; В) 8 восьмих; Г) 16 шістнадцятих. Замість однієї половинної можна записати: А) дві четвертні; Б) 4 восьмі; В) 8 шістнадцятих. Замість однієї четвертої можна записати: А) дві восьмі; Б) 4 шістнадцяті. Замість однієї восьмої можна записати: А) дві шістнадцяті. Давайте зараз послухаємо казку про тривалості нот.

3. Фізкультхвилинка (танцювальні рухи під музику).

V. Слухання та аналіз музичних творів. Діти, давайте зараз прослухаємо фрагмент балету «Пульчинело» І. Стравінського. Як музично-танцювальними засобами можна передати комічність персонажа в балеті?

А зараз ми послухаємо Ейтор Вілла-Лобос. Полішинель. Віктор Косенко. Петрушка. Порівняйте два твори.

VI. Вокально – хорова робота;

Пропоную розспіватися і розіграти голосові зв'язки.

А зараз спробуємо заспівати пісню «Петрушка» .

А тепер робота в парах : Зімпровізуйте танець Полішинеля із дзвіночками та Петрушки з бубном.

VII. Підсумок уроку, рефлексія

Діти давайте підведемо підсумок нашого уроку. Як виникли перші комічні ляльки?

Хто з композиторів писав твори за сюжетом італійських комічних персонажів?

VIII. Домашнє завдання

Поцікавтеся комічними персонажами інших країн Європи. Співайте пісню «Петрушка» і акомпануйте собі дзвіночком.

Урок-30

Бабич Марина Олександрівна,

вчитель предметів освітньої галузі «Мистецтво»

Золотоніської спеціалізованої школи

№ 1 Золотоніської міської ради

Тема 30 «Мистецька подорож до Європи» (продовження)

Музичний матеріал: СМ: *Клод Дебюссі*. Серенада ляльці, *Еміль Градецький*.

Морозиво. Смаколики (музика *Анни Кривути*). ХТД: ПОДАРУНОК

Музика *Алли Мігай* Вірші *Наталії Кулич*

Основні поняття для засвоєння: характер музики;

Мета: формування **ключових компетентностей:**

загальнокультурна компетентність: особливості національної і загальнолюдської культури в побутовій і культурно-дозвіллевій сфері, оволодіння досягненнями культури;

громадянська компетентність: усвідомлення своєї належності до етносоціального й соціо-культурного середовища;

предметних компетентностей:

- розвивати вміння розрізняти елементи музичної мови,

- виховувати вміння слухати музику.

ознайомити дітей з історією і культурою країн Європи; цікавість до країн Європи та рідного краю; розвивати вокально- хорові, музично – ритмічні навички; розвивати життєві компетенції, удосконалювати творчі здібності дітей, уяву, виховувати повагу та дружбу між країнами.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Актуалізація набутого навчального матеріалу учнями. Індивідуальне опитування

III. Мотивація навчання.

IV. Повідомлення теми, мети, завдання уроку

V. Слухання та аналіз музичних творів

VI. Вокально – хорова робота;

VII. Підсумок уроку, рефлексія

VIII. Домашнє завдання

1.Організаційний момент

Організаційний момент. Музичне вітання.

II.Актуалізація знань.

- Діти! Давайте згадаємо нашу подорож з минулого уроку?

- Хто був родоначальником династії комічних ляльок у Європі?

- Сьогодні ми помандруємо до незвичайної і унікальної країни.

- Діти, а чи знаєте ви де знаходиться Франція?

III. Мотивація навчання:

- Більшість мандрівників і відпочиваючих беруть з собою фотоапарат або відеокамеру, а ми у свою подорож візьмемо фантазію та свою уяву, тому що подорожувати ми будемо за допомогою музики.

Музично – дидактична гра

«Руки й ноги»

Мета: на розвиток ритмічного слуху

Хід: прослухати мелодії і за малюнком відтворити ритм руками і ногами.

IV. Повідомлення теми, мети, завдання уроку : Тема сьогоднішнього уроку: «Мистецька подорож до Європи» (продовження).

Епіграф: Світ – це книга. І хто не подорожував по ньому – прочитав у ній тільки одну сторінку.(Св.Августин).

1. Вступна бесіда.

Лясолька і Барвик – шанувальники не лише музики, живопису, театру, а й кондитерського мистецтва. Разом з ними вирушимо в гурман-тур до Франції – батьківщини балету, чудової кулінарії, зокрема найсмачніших десертів. Париж – світовий центр не тільки мистецтва, а й гастрономії. Франція – одна з найцікавіших країн світу, яка багата своєю історією та культурою, загадково казковими пейзажами і неймовірною архітектурою.

Гордістю Франції і серцем Парижа є знаменитий музей Лувр. Він є найбільшим музеєм у світі. Тут зібрані експонати з усього світу, сформовані за тематичними колекціями: стародавній Єгипет, цивілізації стародавнього сходу, античність, образотворче мистецтво і живопис, скульптура, прикладне мистецтво, графічне мистецтво, мистецтво ісламського сходу.

Музей неможливо оглянути за один день. Навіть якщо ви пробіжитеся по території, не зупиняючись біля будь-яких творів, на це вам знадобиться не менше тижня.

А візитівкою країни стала Ейфелева вежа.

Вітрини паризьких кафе й магазинів привертають увагу вишуканими солодощами. Майже всі вони – кондитерські шедеври.

V. Слухання та аналіз музичних творів. Послухаймо музичний твір *Клод Дебюссі*. Серенада ляльці. Ляльковий кек-уок (із фортепіанної сюїти «Дитячий куточок»).

- Що уявляли, відчували, коли слухали музику?

- Який настрій?

- Який темп цієї музики?

А зараз прослухаймо *Еміль Градецький*. Морозиво.

Який характер музики?

Поміркуй, який із цих творів ліричний, який – гумористичний.

Чи є в них хоч крапля фантазії?

3. Фізкультхвилинка (танцювальні рухи під музику).

VI. Вокально – хорова робота;

Пропоную розспіватися і розігріти голосові зв'язки.

А зараз спробуємо заспівати пісню «Подарунок. Прослухайте оригінал цієї пісні.

А тепер під фонограму мінус заспіваємо разом.

VII. Підсумок уроку, рефлексія

Діти, скажіть якою країною ми сьогодні подорожували?

Які відомі місця є гордістю цієї країни?

А зараз давайте послухаємо пісню «Смаколики».

VIII. Домашнє завдання

Придумайте і виконайте танцювальні рухи під музику пісні.

Видання підготовлено до друку та віддруковано
редакційно-видавничим відділом КНЗ «ЧОПООП ЧОР»

Зам. №1681 Тираж 100 пр.

18003, Черкаси, вул. Бидгощська, 38/1